

Α. ΔΟΥΤΑΣ

Ε. ΣΥΣΣΕ

Γ. ΖΑΝΔ

ΕΘΝΙΚΑ

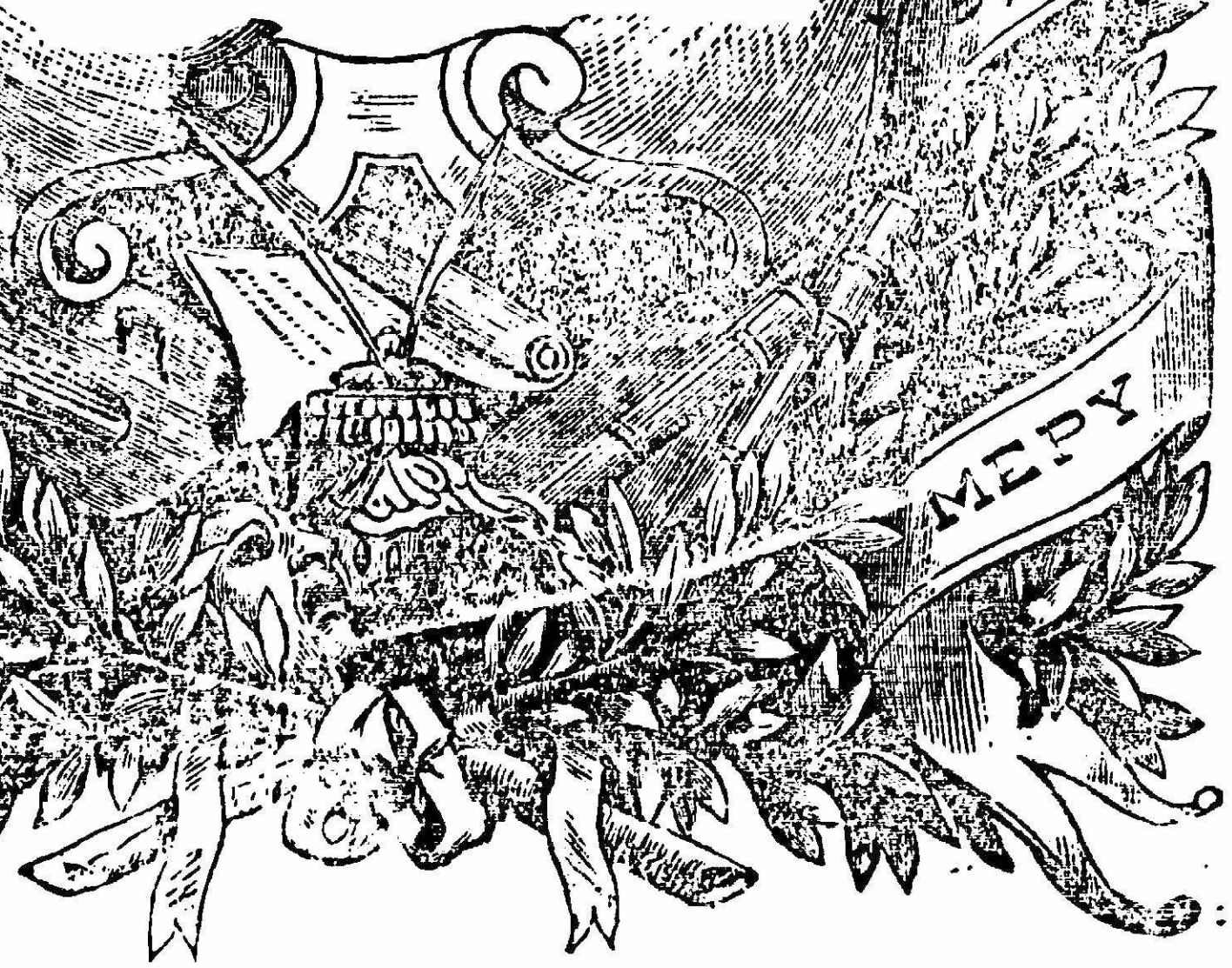
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τ. ΓΕΡΡΑ

Ε. ΜΟΝΤΕΣΙ

Τ. ΦΕΒΑΛ

ΜΕΡΥ

ΒΟΥΧΝΕΡ ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΝΗΤΟΡΟΣ ΑΥΤΟΥ [συνέχεια Ι. κ. φαλαίου] μετάφρασις Π. Σ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ ΒΑΣΙΝ [συνέχεια Ι. κ. φαλαίου] μεταφρασις Π. Σ. Βαφικη' ζζ'. Βυρσοδ... ΙΟΥΛΙΟΣ ΦΑΒΡ' ΑΛΙΣ [Deby μεταφρασις Θ. Τυπάλδου] ΠΕΡΙ ΤΗΣ Μ... Μπουρίδου] ΟΙ ΕΛΕΦΑΝΤΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙ... Μελέτη στοιχειωδών γνώσεων εκ των επιστημών των τεχνών και της βιομηχαν... — Μελέτη επί του βίου των νεωτέρων Ελλήνων — Αττικόν Ημερολόγιον του 1872 [υπό Νικολ. Ματαράγγα]. ΠΟΙΗΣΕΙΣ 'Ο ποιητής, υπό Π. Μ. — Τό Βρέφος, υπό Σ. Αντύπα. ΧΡΟΝΙΚΑ [υπό Νικολ. Ματαράγγα]. ΑΝΕΚΔΟΤΑ — ΑΥΣΙΣ αίνιγματος — ΑΙΝΙΓΜΑ ΙΑ'. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ούδός του διαβόλου μυθιστόρημα Παύλου Φεβάλ μετάφρασις Α. Γ. Σκαλίδου.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΟΔΑΚΤΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ ΦΥΛΛ. ΙΒ'.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1871

ΒΟΥΧΝΕΡ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

ΚΑΙ

ΤΟΥ ΓΕΝΝΗΤΟΡΟΣ ΑΥΤΟΥ

(Συνέχεια του Ι. Καραλαίου).

Διά τρίτην φοράν ὁ τῆς μεταλλαγῆς νόμος ἐκδηλοῦται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀτομικῶς ἐξεταζομένων ζώων.

Σήμερον ἐτι ἅπασαι αἱ ζωϊκαὶ μορφαὶ ἐπὶ τοσοῦτον παρομοιάζουσιν αἱ μὲν ταῖς δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τῆς ἀτομικῆς αὐτῶν ἀναπτύξεως περιόδῳ, ὥστε πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ πρωτοτύπου αὐτῶν, δεῖον εἰς τὴν τῆς γεννήσεως αὐτῶν ν' ἀνέλθωμεν ἱστορικῶν. Ἐνδιαφέρουσα καὶ χαρακτηριστικὴ ἐστὶν ἡ τῶν ἐμβρύων ἀπάντων παρομοιότης καὶ ἀδύνατον ἐντελῶς ἐνίστε καθίσταται τὸ ἐμβρυον προθάτου τοῦ ἀνθρωπίνου διακρίνειν ἐμβρύου, οὐ τὸ πνεῦμα τὸν κόσμον ἐκπλήξει ἴσως. Ἀληθῶς ἡ σχέσις αὕτη τοσοῦτόν ἐστι καθάρᾳ, ὥστε οὐχὶ ἀνευ ἐπιτυχίας ἐπειράθησαν καταδειξαι, ἐν τῇ τῆς ἀναπτύξεως ἐκάστου ζώου καὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ἱστορίᾳ, τίνι τρόπῳ τὸ ἐμβρυον παρουσιάζει καὶ ἐκάστοτε ἐπαναλαμβάνει, κατὰ τὰς διαφόρους τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ βαθμίδας, τοὺς ἀρχικοὺς τύπους ὀλοκλήρου σειρᾶς ζώων ὑποδεεστέρων αὐτῶ, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐβεβαιώθη ὅτι ἐν στενογραφίᾳ τῆς

ἐν μικρᾷ εἰκόνι ὀλοκλήρου δημιουργίας σειρᾶν παρουσιάζει.

Μεθ' ὅσων καὶ ἂν ἔχῃσι διαφοράν τὰ ἀνθρώπινα φύλα κατὰ τὴν εἰς τὴν ἀτελεῆ ἀνάπτυξιν ἐπιζῶν αὐτῶν, ἀδύνατον ἐντούτοις κατὰ τοὺς πρώτους τῆς ἐμβρυακῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς μῆνας νὰ διακρινώμεν ἂν τὸ ἄτομον ἄρρεν ἢ θῆλυ ἔσεται.

«Ἐπάρχει νόμος γενικὸς, λέγει ὁ Vogt, μετὰ βεβαιότητος ἐπ' ὅλην τὴν ζωϊκὴν ἐφαρμοζόμενος τάξιν, καθ' ἣν ἡ διὰ κοινῆς κατὰκτουῆς τ' ἄτομα συνδέουσα παρομοιότης, ἐπὶ τοσοῦτον ρηαινότερα καθίσταται ἐπ' ὅσον τὰ ἄτομα μᾶλλον τοῦ σημείου τῆς γεννήσεως αὐτῶν προτεγγίζουσιν, ἡ δὲ ἰμοιότης αὕτη ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαρνίξεται ἐπ' ὅσον ταῦτα πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν βρῖνουν καὶ εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ὑποτάσσονται στοιχεῖα, παρ' ὧν τὴν τροφὴν λαμβάνουσι.» Διὰ τῶν τελευταίων τούτων λέξεων δείκνυσιν, ἐπίσης ὁ Vogt ὅσῳ ἀν σπουδαίαν καὶ οὐσιώδη ἐπιβρῶσιν αἱ ἐξωτερικαὶ αἰτίαι καὶ αἱ ζωϊκαὶ συνθήκαι ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς μορφώσεως τῶν ὀργανισμῶν δύνανται ἐξασκεῖν. Ἐπ' ὅσον ἡ γῆ νέα διετέλει, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἐπήρεια αὕτη ἰσχυρὰ καὶ οὐσιώδης ἦτο. Δὲν εἶναι ὅλως ἀδύνατον, τ' αὐτὰ σπέρματα, ὑπὸ διαφόρους ἐξωτερικὰς περιστάσεις καὶ συνθήκας ἀνεπτυσσόμενα, ὅλως διάφορα παραγαγεῖν ἄτομα.

Τὴν ἀπόδειξιν ἔχομεν ὅτι ἀπειρᾶ προκαταρκτικῶν ἐξαρνησθη μορφῶν, ὅποτε αἱ ἐξωτερικαὶ ἡλλαζαν συνθήκαι, ὅτε μεταβολαὶ οὐσιώδεις ἐν τῷ Ἀπειρῷ τὸ τέλος εἰς ἀρχαίους προζέονταν ὀργανισμοὺς, ἐν ᾧ

νέων τοιούτων τὴν ἀνέλιξιν προὐκάλεσαν. Ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἐπίρεια αὕτη ἐν μείζω ὑπῆρξε δυνάμει κατὰ τὴν προκαταρκτικὴν περίοδον ἢ κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν καὶ ἀποτέλεσμα ἠδυνήθη παραγαγεῖν μὴ σήμερον παραγόμενον. Ἡ ἐπιστήμη οὐκ ἀρκούσας παρέχει ἀποδείξεις πρὸς ἀποδοχὴν τῆς γνώμης ταύτης ;

Ἐν πρώτοις ἡ θερμοκρασία ἀνευ συγκρίσεως εὐνοϊκωτέρα εἰς πᾶσαν γέννησιν καὶ ἀνάπτυξιν ὑπῆρξε τότε ἢ σήμερον, ἡ Σιθηρία μὴ παρέχουσα σήμερον εἰμὴ δενδρία ἀτραπῆ καὶ ζῶα εἰς κλίματα ψυχρὰ βιούντα, ὑπὸ ἀπειρίας ἔγμεν ἐλεφάντων, ἀρθρῶν δεομένων βλαστήσεως πρὸς ὑπαρξίν. φυτὰ ἀξιοσημείωτα, σχήματος ἀγνώστου, μὴ δυνάμενα εἰς τοὺς πάγους ἀντιστεῖν καὶ μὴ εὐδοκίμουνα εἰμὴ ἐν κλίμασι θερμοῖς καὶ ὑγροῖς, ἐξ ἴσου ἐφ' ὅλης διεγυθίσαν τῆς γήϊνου ἐπιφανείας, κατὰ τὴν ἀνθρακοῦρον περίοδον. Ἐν Σαξωνίᾳ καὶ Βοημία φωνίξ καὶ κινναμωμοφόρος ἄλλοτε ὑπῆρξε, τὸ δὲ τῆς ἡμετέρας κατεψυγμένης καὶ συγκερασμένης ζώνης ἔδαφος, λειψάνα ἀναρίθμητα περιέχει ὄντων ὀργανικῶν, μὴ εὐρίσκομένων ἤδη εἰμὴ ἐν ταῖς θερμωτέραις τῶν τροπικῶν χώραις. Διὰ τῶν καταπληκτικῶν καὶ παραδόξων μορφῶν, ἃς τὰ τοῦ προκαταρκτικοῦ κόσμου ζῶα παρουσιάζουσι καὶ τῶν θαυμαστῶν διαστάσεων ὧν μέγας ζωικῶν γενεῶν ἀρῆ μὲς κτάται, μεγαλειτέρη ἐκδηλοῦται κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἢ δυνάμει τῆς φύσεως. Δὲν γινώσκουμεν σήμερον ζωικὴν τινα γενεάν παρουσιάζουσαν ἐν τῇ ἀτομικῇ αὐτῇ ἀναπτύξει διαφορὰς συμμετρίας τοσούτου μεγάλας ὅσας ἡ τῶν Παλαιούτων γενεᾶ.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ἀπρεπὲς ἡμῖν φαίνεται ἡ τῶν φυσιολόγων ἐπιμονὴ εἰς τὴν ἀνησιν τοῦ νόμου τῆς διαδοχικῆς καὶ βαθμιαίας τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἀναπτύξεως ἐνεκα μόνου τοῦ λόγου ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν καὶ ἐν διαστήματι ἀναγκαιῶς περιορισμένῳ τῶν ἡμετέρων παρατηρήσεων, αἱ ζωικαὶ γενεαὶ ἀπολύτως διακεκριμέναι, αἱ μὲν τῶν δὲ ἡμῖν παρουσιάζονται, ἡ δὲ γενεαλογία αὐτῶν ἀμετάβλητος. Ὁ τῆς μεταλλαγῆς νόμος ὁ τοσαύτα βαθμιαία καὶ πρόδηλα ἐν τῇ ἡμετέρῃ γῆ ἐγκαταλιπὼν ἔγνη δύναιται ἀντιθέτως εἶναι ;

Καὶ ποῖον ἔχομεν δικαίωμα διὰ τῆς ἐνλίαν στενῆς διαστήματι, ἀπέναντι χρόνου ἀτελευτήτου, πείρας ἡμῶν συμπέρασμα ἐπινεγκεῖν τῆς καταστάσεως ταύτης τῆς γῆς ὅποτε ἡ γῆ, νεάζουσα καὶ ἰσχυρὰ, ἐπιδικτικωτέρα παραγωγῆς μορφῶν ὀργανικῶν ἦτο ;

Ἰπὸ τὰς συνθήκας ταύτας δυνατὸν σπέρμα ὀργανικόν, εἴτε τυχαίως, εἴτε κατ' ἀνάγκην ὑπὸ τὴν ἐπίρειαν τῶν ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν συμπτώσεων παραγόμενων μεταλλαγῶν τιθέμενον, μορφὴν λαβεῖν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀνάπτυξιν μὴ πρὸς τὸν γεννήτορα αὐτοῦ ἰμοειδῆ ἀλλ' ὅπως ἀλλοίαν, δυνατὸν δὲ καὶ ἕτερον εἶδος ἢ ἕτεραν γενεάν τοῦτο παραγαγεῖν. Ὁ Vogt αὐτὸς καίτοι πρὸς τὸν τῶν μεταμορφώσεων νόμον ἀντιβέβηκεν, λέγει, αὐθόνα λόγον ἔχομεν τὴν πιθανότητα ἀποκρούσαι τῆς ἐν τῷ προκαταρκτικῷ χρόνῳ παραγωγῆς ζῶων μικρῶν ὅπως διαφερόντων πρὸς τὰ εαυτῶν συγγενῆ » Ἐν τῷ ἡμετέρῳ χρόνῳ ὑπὸ τοῦ κλίματος, τῆς τροφῆς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιρείας, μεταλλαγῆς ὀρώμεν σπουδαίως εἰς τὴν μεταμόρφωσιν ἐπιτελούσας τῶν ζῶων ἀνευ ὅμως ὑπερβάτεως τῶν ἑρίων τῆς γενεᾶς. Λομβάνοντες λοιπὸν ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους μείζονα τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιρείας ἐντασιν, τὴν κατ' ἀνώτερον βαθμὸν τῶν φυσικῶν δυνάμεων ἰσχυρὴν καὶ τὴν ἀπείρον τοῦ διατρέξαντος χρόνου διάρκειαν καθ' ἣν αἰτίαι κατ' ἐπιφανείαν ἀσήμαντοι, θαυμαστὰ ἠδυνήθησαν παραγαγεῖν ἀποτελέσματα, θέλομεν ἐννοήσαι τὸ δυνατόν ριζικωτέρων ἐπιμεταμορφώσεων. Ἐν τῷ ἀπείρῳ χρονικῷ διαστήματι συμπτώσεις καὶ συνδυασμοὶ ἠδυνήθησαν χωρῶν λαβεῖν, ὧν οὐδὲν ἔχομεν παράδειγμα ἐν τῷ μικρῷ ὑπὸ τῆς πείρας ἡμῶν περιβαλλομένῳ διαστήματι. Τὰ σύγχρονα γεγονότα ἀρκούσας ἄλλως περιχρῶσιν ἀποδείξεις. Δὲν ἔχομεν ἄρα τὸ δικαίωμα τὰ ἐνδ' ἀφ' ἑτέρου ἀρηγήθηναί φαινόμενα γνωστὰ μόνῃ πρὸ ὀλίγου ὑπὸ τὸ ὄνομα μεταβολῆς τῆς γενεᾶς τῶν ζῶων μεταμορφώσιν παρουσιάζόντων διαφόρου δυνάμεως ὑποδεστέρων εἰς τὰς τῶν ἀνιούσων ; Τὰ ζῶα ταῦτα ὁλοσχερῶς κατὰ τὴν μορφήν, τὸν ὀργανισμόν καὶ τὸ εἶδος τοῦ βίου διαφέρουσιν, αἱ δὲ διαφοραὶ αὐταὶ φαίνονται οὐ μόνον ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ, ὡς ἐν τῇ χρυσκαλλίδι καὶ τῷ βικτόριῳ, ἀλλ' ἐκάστη ἀτομικῇ

μορφῇ καὶ ὅλον τὸν ἑαυτῆς βίον καὶ συνεπῶς ἅπαν τὸ φαινόμενον ἀληθῆ μεταμορφώσιν εἶδος παρουσιάζει. Αἱ τροποποιήσεις αὐταὶ ἐπὶ διαφόρων παρατηρήθησαν ἐντοσθιδίων σκωλήκων, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τῆς Σάλπη; (σκώληκος θαλασσίου), τῆς Medousae (γένους ζωοφόρου πολυπετάλου), τῶν πολυπόδων, τῶν ἡμιπτέρων σκωλήκων, καὶ μετὰ πιθανότητα ἂν οὐχὶ μετὰ βεβαιότητα ὑποτίθεται ὅτι καὶ πολλὰ διάφορα ἕτερα ζῶα εἰς τὰς τροποποιήσεις ταύτας ὑπόκεινται.

Ἀναμφισβήτως ἡ τῶν μορφῶν αὕτη τροποποιήσις δὲν ἀκολουθεῖ, ὡς εἶδει, τὴν ἀτελευτήτου, ὅπως τὸν διαχωρίζοντα τὰ εἶδη νόμον ἐξουθενώσῃ, ἀλλ' εἰς οὐρισμένα περιόριζεται συγγενείας ὅσας, εἰ, τὴν πρώτην αὐτῆς, μετὰ μίαν ἢ περισσοτέρας γενεᾶν, μορφήν ἐπανέρχεται καὶ μετὰ τακτικὴν τινα μορῶν παραλλαγῆν παύει.

Τίς παρανοῶσαι δύναται ἐν τῷ ἐνδιαφέροντι τοῦτο φαινόμενῳ προσέγγισιν τινα τοῦ τῆς μεταμορφώσεως τῶν ζῶων νόμου ; τίς θ' ἀρνήθη πιστεῦσαι ὅτι ἐν τῷ προκαταρκτικῷ χρόνῳ ἡ γενεαλογικὴ αὕτη μεταλλαγῆ, βαθμῶς ἔλαττον περιορισμένη ἢ σήμερον, παραγῆται ἠδυνάτω ; Ἐν τοῦτοις καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις ἡμῶν πλείστα τῶν μεταμορφώσεων τοῦτων παραδείγματα ἔχομεν. Ὁ Jean Muller, εἰς τῶν λίαν θαυμαστῶν παρατηρητῶν ὁλοθούριους (σκωλήκους ἀκτινωτοῦς) εἶδε γεννῶντας μολλοῦσκους (ἕτερον γένος σκωλήκων).

Ὁ ἀρθόδοξος οὗτος φυσιολόγος ὑπὸ ἀμφισβήτησιν καὶ ἀνησυχίας ὁμολογεῖ ὅτι κατελήθη, τὸ φαινόμενον τοῦτο ἰδῶν. Οἱ ὀλοθούριοι καὶ οἱ μολλοῦσκοι, δύο ὅπως διακεκριμέναι ἀποτελοῦσιν ἐν τῷ ζωικῷ κόσμῳ τάξεις, τῶν τελευταίων κατεχόντων πολὺ πλέον ἀναπτυσσόμενῃ ἢ ἐστὶν τῶν πρώτων, μεθ' ὧν δι' οὐδεμιᾶς συγγενείας ἢ ὁμοιότητος συνδέονται. Μετὰ λύπης ὁ Muller ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο οὐδὲν κοινὸν μετὰ τῆς τῶν γενεῶν μεταμορφώσεως ἔχει.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη, διόντως βεβαιωθεῖσα, ἤθελεν ἀποδείξει καὶ ἐν τῷ παρόντι εἶτι χρόνῳ τὸ δυνατόν τῆς ἀμέσου μεταβολῆς ἢ μεταμορφώσεως γενεᾶς τινος εἰς ἕτεραν ἀπολύτως διάφορον, γεγονὸς αἰετοτε μέχρι σήμερον ἀμφισβητηθῆν, ἤθελεν

αὕτη τὸ παράδοξον παρέξει παράδειγμα νέας δημιουργίας ἐπι φυσικῶν ἐρεθισμάτων συμπτώσεων καὶ ἀποδείξει ὅτι ἐν αὐταῖς εἶτι ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ὁ νόμος τῆς ὁμοιότητος γενεαλογίας οὐκ ἐστὶν ἄνευ ἐξαιρέσεως. «Ἡ ἐμφάνισις διαφόρων ζωικῶν γενεῶν ἐν τῇ δημιουργίᾳ, λέγει ὁ Muller, γεγονὸς ἐστὶν παλαιοντολογικόν καὶ ὑπερφυσικόν διατελεῖ, ἐφ' ὅσον οὐ δύναται τούτο βεβαιῶσαι, ἀλλ' ἐὰν ἡ παρατήρησις αὐτῆς δυνατὴ καλεῖσθαι, ἡ τοῦ ὑπερφυσικοῦ ἰδιότης ἤθελεν ἐκλείψει καὶ τὸ ἤδη ὑπερφυσικὸν γεγονὸς τοῦτο εἰς τὴν τάξιν ἤθελεν εἰσελθεῖ φαινόμενον ὑψηλοῦ, οὐ ἀνάγκη ἤθελε παρουσιασθῆ τῇ παρατηρητῆρι νόμον ἀναζητεῖν.» Τίς πολὺ ἐνώπιον τοιούτου εἰπεῖν γεγονότος ὅτι παρόμοιαι μεταμορφώσεις οὐκ ἐκτελοῦνται συγγένει καὶ ἤδη εἰσέτι καὶ τὰς μὴ βράδιον οὐκ ἀποδόσασιν αὐταῖς σπουδαίωτα σήμερον ἀποκρουσόμεναι ;

Ἄν αἱ μεταμορφώσεις γῶργον ἔλαβον οὐχὶ πλέον ἐν βαθμῶ ἀνεπισημῆται, ὡς τοῦτο ἡ ἀρχαία φυσικὴ φιλοσοφία ὤρισε, ἀλλὰ δι' εὐθείας ὁδοῦ, διὰ τῆς μεταμορφώσεως ἐμβρύου ἐνὸς εἶδους εἰς ἕτερον, οὐκ ἐστὶ πλέον βεβαιῶς παράδοξον ὅτι ἐν στιγμῇ δεδομένη, τὰ ὀργανικὰ ὄντα ἤθελον δυνήθη τὴν γενεάν αὐτῶν ἔλασιν ἐκ τῶν σπλάγγων ἀνοργάνου βλαστήσεως, ὅποτε πρὸ παντὸς ἀναλογισθῆ τίς τὴν παντοδύναμιον τῶν φυσικῶν δυνάμεων ἐν τῷ προκαταρκτικῷ κόσμῳ καὶ τὴν μὴ διακοπῆσαν ἐνέργειαν τῶν δυνάμεων τοῦτων ἐν διαστήματι γιλιᾶδων ἐτῶν. «Πιθανόν, ἔλεγεν ἀσπίως, ὁ καθηγητῆς Jaeger, ἐν τινι περιόδῳ τῶν μαθημάτων αὐτοῦ ἐν Βιέννῃ, τὰ πρώτα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὄντα τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν κατὰ τὴν προκαταρκτικὴν τηρήσαντα γενεάν, καὶ ἦσαν ζωόφωτα, ὅμοια πρὸς τὰ τοῦ εἶδους ἐκείνου ἄτινα εἰσέτι ὑπάρχουσιν.» Ἐκ τῶν τελευταίων τοῦτων ἀφ' ἐνὸς μὲν φυτὰ ἀνεπτύχθησαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ζῶα ὅμοια καὶ σήμερον εἶτι ἀλλήλοις κατὰ τὴν μορφήν καὶ τὸ εἶδος τοῦ βίου. Τὰ φυτὰ, ἐν στασιμότητι μένοντα ἐν τῇ κατωτέρῃ τῆς ὀργανώσεως βαθμίδι, ὑπὸ τῆς ζωικῆς ἐγκατελείφθησαν γενεᾶς ἡτις, ἐν τῇ βαθμιαίᾳ αὐτῆς ἀναπτύξει, εἰς τὴν ὀργανικὴν ἐκείνην ἀφίκετο ἐντέλειαν, ἐκ τοῦ ὕψους τῆς ὀποιᾶς

ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἅπαντα τὸν ὀργανικὸν καὶ ὄχι κόσμον. Δὲν ἐννοοῦμεν διὰ τούτου ὑφ' ἑνὸς δημιουργίας κέντρον τὴν ἀρχὴν ὄλου τοῦ ὀργανικοῦ πορισθῆναι κόσμου ἀπ' ἐναντίας τὰ γεγονότα ἅπαντα καὶ πᾶσαι αἱ τῆς ἐπιστήμης ἀνακαλύψεις κατ' ἀκριβείας δείκνυσιν, ὅτι πᾶσα ἀρχὴ ὑπὸ ἀπειρίας δημιουργικῶν προέρχεται κέντρων, πρὸς ἀλλήλα ἀνεξαρτήτων καὶ ὑπαρχόντων τόσον ἐν τῇ ζωικῇ ὅσον καὶ ἐν τῇ φυτικῇ γενεᾷ, αἱ δὲ ὁμοιότητες καὶ αἱ διαφοραὶ αὐτῶν μετὰ φαινομένης τὴν γενικὴν τῆς φύσεως δείκνυσιν ἐνεργειᾶν.

Ἡ ἔρευνα αὕτη δὲν φαίνεται ἡμῖν σημασίως σπερματική, ὡς φυσιολόγος τις φρονεῖ, καθύστερον λίαν τοιμηρὰ ἤθελε εἶσθαι, ὑπὸ τὴν τῆς ἐπιστήμης τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐποψίαν, ἢ εἰς τὴν αὐτόματον γέννησιν ἀπόδοσις τῆς ἀμέσου ἀρχῆς τῶν ὀργανισμῶν ἀπάντων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καίτοι τούτου γενομένου ἐν τῷ προκαταρκτικῷ χρόνῳ. Πρὸς τί τότε ὁ πρόδηλος ἐκεῖνος τῆς διαδοχικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς τῶν πρωτοτύπων μορφώσεως νόμος; Πρὸς τί ἡ ὁμοιότης καὶ ἡ ταυτότης αὐτῆ ἐν τῇ τῶν ἀτόμων ἀναπτύξει, ἂν ὅχι ὡς τὸ δυνατόν διαφραξῆς τινος πολλῶν μορφῶν καὶ γενεῶν ὑπὸ διάφορον ἐπήρειαν κέντρων ἐξωτερικῶν ἀποδείξει;

Ἀναμφιβόλως ὀφείλομεν εἰς τὴν αὐτόματον ἀποδοῦναι γένεσιν μείζονα ἐνεργειᾶν ἐν τῷ προκαταρκτικῷ ἢ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χρόνῳ καὶ δὲν δύναται τις ν' ἀρνηθῆ ὅτι αὕτη ἐν τῇ προκαταρκτικῇ ταύτῃ ἐποχῇ ὅτι αὕτη εἰς ἐντελεστέρους οὐ παρέσχεν ὀργανισμούς. Ἀγνοοῦμεν ἀληθῶς καὶ μόλις δυνάμεθα συμπεράνειν τὸν δημιουργικὸν τρόπον τῆς ἀπεργασιωμένης ταύτης ἐποχῆς, ἀλλ' οἰαδῆποτε καὶ ἂν ἡ ἡμετέρα ἀγνοία ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀρκούντως ὅμως γινώσκουμεν ἵνα μετὰ βεβαιότητος εἴπωμεν ὅτι τὰ ὀργανικὰ ὄντα ἠδυνήθησαν μορφωθῆναι ἀνευ ἐπεμβάσεως δυνάμεως ἐξωτερικῆς. Ἄν ἡ περικυκλοῦσα ἡμᾶς δημιουργία οὕτω διὰ τοῦ ἐσότης μεγαλείου ἡμῖν ἐπιβάλλῃ, ὥστε τὸ ἡμέτερον πνεῦμα μὴ τὴν δύναμιν ἔχειν τὴν ιδέαν ἀπαθῆσαι ἀμέσου δημιουργοῦ, ἀνάγκη τὴν αἰτίαν τοῦ γεγονότος τούτου ἀναζητῆσαι ἐν τῇ ἀπαύστῳ καὶ

ἐπὶ πολλὰ ἑκατομμύρια ἐτῶν ἐνεργείᾳ τῶν φυσικῶν δυνάμεων, ἐν τοῖς ἀποτελέσματιν, ἅτινα συλλέξῃ ὀρώντες καὶ μὴ ὑπ' ὄψιν λαμβάνοντες εἰμὴ τὸ παρὸν καὶ οὐχὶ τὸ παρελθόν, δυσχεραίνουμεν πιστεῦσαι ὅτι ἡ φύσις τὰ πάντα ἀφ' ἑαυτῆς παρήγαγε καὶ ἐν τούτοις οὕτως ἔχει. Οἰαδῆποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ τοῦ τρόπου τῆς παραγωγῆς λεπτομέρειαι, ὁ νόμος τῆς ὁμοιότητος, ὁ τῆς μορφώσεως τῶν πρωτοτύπων καὶ ὁ τῆς ἀπολύτου ἐξαρτήσεως τῶν ὀργανικῶν ὄντων κατὰ τὴν σχέσιν τῆς γεννήσεως καὶ μορφώσεως αὐτῶν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἔρων, ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ νόμος τῆς διαδοχικῆς τῶν ἐντελεστέρων ὀργανισμῶν ἀναπτύξεως ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῶν βαθμῶν τῆς ἀναπτύξεως τῆς γῆς εἰς τὴν ἐπιστήμην ὀφείλεται.

Ἡ γέννησις τῶν ὀργανικῶν ὄντων οὐκ ἔστι γεγονός ἀκαριαῖον, ἀλλ' ἀκολουθοῦν ὕλας τὰς γαιωλογικὰς περιόδους, ἐκάστη δὲ γαιωλογικὴ περίοδος ὑπὸ ἰδίων αὐτῆ χαρακτηρίζεται δημιουργημάτων, ὧν τινὰ διερχονται μόνον ὑπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν ἐποχῆν.

Ἀπασαι αἱ ἀνακαλύψεις καὶ περιστάσεις αὐταὶ ἐπὶ γεγονότων βασιζονται ἀσαλεύτων καὶ ἀσυμβίβαστοι εἰσιν πρὸς τὴν ιδέαν δυνάμεως προσωπικῆς δημιουργικῆς καὶ ἀπολύτου μὴ δυναμένης ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ὑποταχθῆναι εἰς βραδείαν, διαδοχικὴν καὶ ὀλιγρὰν δημιουργίαν, καὶ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῆς ἐξαρτηθῆναι ὑπὸ τῶν φάσεων τῆς φυσικῆς γῆνους ἀναπτύξεως. Ἡ Ζήτημα σπουδαῖον, λέγει ὁ Zimmermann, τὸ γινώσκειν πόθεν τὰ ζῶα προέρχονται. Ἡ ιδέα ὅτι ὑπὸ Θεοῦ ταῦτα αὐθαίρετως ἐδημιουργήθησαν οὐ μόνον μικρὸν ἐστὶν ἐπαρκὲς ἀλλὰ καὶ ἀναξία τούτου. Ἡ μεγάλη τοῦ κόσμου ψυχὴ, ἡ συστήματα ἡλιακὰ καὶ γαλακτώδεις δημιουργήσασα ὁδοῦς, δύναται ἐν κεραμοποιᾷ κατατρίβεσθαι; δύναται δοκίμια ποιεῖν ζῶων καὶ ταῦτα καταστρέφειν ὅπως ἐκ νέου ἀναπλάσῃ; ἀπ' ἐναντίας ἢ τῆς γῆς ἐργασία, ἐν τῇ ὅτε μὲν καταναγκασμένη, ὅτε δὲ ἀπολύτῳ παραγωγῇ, ὡφείλεν εἶσθαι βραδεία, διαδοχικὴ, βαθμιαία καὶ οὐχὶ περιεσκεμμένη καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδαμῶς δυνάμεθα ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ ἀνακαλύψαι ἐνεργειᾶν δυνάμενιν καταδείξαι θέλησιν ἀπόλυτον καὶ προσω-

πικὴν. Αἱ μορφὴ τῆς μορφῆς ἀκολουθοῦσι δι' ἀνεπαισθήτων καὶ οὐχὶ διακεκομμένων μεταλλαγῶν. «Ἡ φύσις, λέγει ὁ Linné, οὐ ποιεῖ ἀλματα» καὶ πράγματι πᾶσα νέα ἀνακαλύψις καὶ πᾶν νέον τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης ἀποτέλεσμα, τὴν ἀποδείξειν τῆς βεβαιότητος ταύτης ἡμῖν παρέχει.

Ἀνεπαισθῆτως τὸ φυτόν εἰς ζῶον ἀλλάσσει καὶ τὸ ζῶον εἰς ἄνθρωπον. Μὴ ὅλας τὰς προσπάθειας δὲν ἐπετεύχθη εἰσέτι ἢ διαχράσας γαυμῆς διακριτικῆς μετὰ τῆς φυτικῆς καὶ ζωικῆς γενεᾶς, δυο διαίρεσεων ὀργανικῶν ὄντων τοσοῦτον κατ' ἐπιφάνειαν διακεκομμένων. Δὲν ὑπάρχει μετὰ ζῶ ἀνθρώπου καὶ ζῶου τὸ ἀνεπέρυατον ἐκεῖνο φράγμα, ὅπερ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι λίαν περὶ τῆς ἑαυτῶν ματαιότητος μερμυώντες βοῶ καὶ βορῶν κηρύττουσιν. Οἱ γαιωλόγοι τὴν ἀρχὴν χρονολογοῦσι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ 80—100 χιλιάδων ἐτῶν, ἢ τοι χρόνον ὅστις σχεδὸν εἰς τὸ ἀρχαῖον προϋπάρχον ἤρκεσε στρώμα, ὅπως κατακαθήση, ἐνῶ ἡ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἱστορία, δηλαδὴ τῆς πεπολιτισμένης αὐτοῦ καταστάσεως, δὲν χρονολογεῖται εἰμὴ ἀπὸ τινῶν χιλιάδων ἐτῶν. Ποῦν ἐδέησε διάστημα χρόνου μέχρις ὅτου ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν βαθμὸν ἀριεπῆ τῆς ἀναγκίας διανοίας, ἵνα τὴν ἀνάγκην αἰσθανθῆ εἰς τοῦ ἑαυτοῦ κατιόντας διαδόσεως τῶν γεγονότων τοῦ ἑαυτοῦ βίου; Τίνι δικαιωματι θεωρήσωμεν τὸν πεπολιτισμένον τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἄνθρωπον, ἐπὶ τῆς κορυφῆς εὐρισκόμενον κλίματος ἑκατοντάδος χιλιάδων ἐτῶν, ὡς γόνον ὄντος ἀνωτέρου καὶ ὑπερφυσικοῦ; Ἄν εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἀνατρέξωμεν, ἀλλοίαν ἐπ' αὐτοῦ θέλομεν φέρει κρίσιν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ περιόδῳ πρὸς τὰ κατώτερα αὐτοῦ μᾶλλον προσήγγιζε ζῶα ἢ πρὸς τὴν παρούσαν αὐτοῦ κατάστασιν. Ἐ ἀρχαῖότερα κρανία ἀνθρώπων ἐξωρυχθέντων, σχήματα ἡμῖν παρουσιάζουσιν ὀγκώδη, ὀλίγον ἀνεπτυγμένα καὶ λίαν πρὸς τὰ τῶν ζῶων ἀνάλογα. Ἐν τῷ Κεφαλαίῳ Ἐγκέφαλος καὶ Ψυχὴ θέλομεν ἴδει τίνι τρόπῳ ὁ τῶν κρανίων σχηματισμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς γενεᾶς ἀνεπτύχθη καὶ ἐτελειοποιήθη ἐν διαστήματι ἱστορικῶν μάλιστα χρόνων.

Ἐν τούτοις ἀποδεχομένους τις ἐναντίον

ὄλων τῶν τῆς φύσεως φιλοσοφικῶν ιδεῶν, ὅτι ἡ ἐπέμβασις ἀμέσου δημιουργοῦ πανταχοῦ, καὶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν χρόνον ἐν ἐνεργείᾳ ἔθηκε τὸν τρόπον τοῦτον τῆς δημιουργίας, εἰς τὰς πανθεϊκὰς φθάνει ιδέας ὀφείλων ἀναγνωρῆσαι ὅτι αἱ σχέσεις αὐταὶ εἰσέτι ὀφίστανται, καθύστερον ἢ ἀνάπτυξις τῆς γῆς, τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζῶων δὲν ἐπαυσε ποτε ἀλλὰ τῷ αὐτῷ τρόπῳ ὡς ἄλλοτε τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἀκολουθεῖ. Ἀνάγκη τότε ἀποδειχθῆναι ὅτι προβάτιον τι οὐ δύναται εἰς τὸν κόσμον εἰσεῖν ἀνευ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς δημιουργικῆς ταύτης δυνάμεως, ὅτι μὴ τις ὠτοκουσα τοῦ δικαιώματος κέκτηται τὴν ἀμέσον φροντίδα τῆς δυνάμεως ταύτης επικαλεσθῆναι, ὅπως τὰ ὡς αὐτῆς ἐκκαλύψῃ. Ἡ ἐπιστήμη ὅμως πρὸ πολλοῦ κατέδειξε τὸν φυσικὸν, μηχανικὸν καὶ καταναγκασμένον τρόπον τῶν γεγονότων τούτων καὶ πᾶσαν ιδέαν ὑπερφυσικῆς ἐπεμβάσεως ἀπεμάκρυνεν.

Ἐν ἐπὶ πλέον ὑπὲρ ἡμῶν ἐπιχείρημα ὑπάρχει ἐνταῦθα, διότι οἱ φυσικοὶ τοῦ ἡῆθ ὀργανικοῦ κόσμου τρόποι, ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν ὅπως φυσικὴν ἀρχὴν αὐτῷ ἀποδόσωμεν. Ἀρχὴ ὑπερφυσικῆ ἀναγκίας καὶ ἐξακολούθησιν συνεπιφέρει ὑπερφυσικὴν Feuerbach.

«Ἡ γῆ ἀτομικῶς λαμβανομένη, λέγει ὁ Burmeister, διὰ σχέσεων ἀναλλοιώτων μετὰ τοῦ Σύμπαντος συνδέεται καὶ πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ ἐπερχόμενον ἐξ ὧ τῶν συνθηκῶν τούτων, ἀποτέλεσμα τῶν ἰδίων ἑαυτῆς δυνάμεων ἐστίν, διότι δὲν ὑπάρχουσιν οὐδ' ὑπάρξουσιν ποτε ἕτεροι ἐπὶ τῆς γῆς δυνάμεις ἐκτὸς τῶν καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα ἐμρῶτων αὐτῆς. Εἰς τὰς δυνάμεις ταύτας αὕτη τὴν ὑπαρξίν καὶ διάρκειαν αὐτῆς ὀφείλει καὶ ἂν αὐταὶ ἤθελον ἐξαργυρῆσθαι, δὲν ἤθελον ὑπάρχει φαινόμενα, ἢ σφαῖρα ἡμῶν ἤθελε καταστραφῆ.»

«Οἱ νόμοι τῆς ζωικῆς ὑπάρξεως, λέγει ὁ Gieher, ἀναλλοίωτοι ἀπ' ἀρχῆς εἰσιν, διότι ἡ φύσις οὐ πείραν ἐπ' αὐτῆς ποιεῖται ὡς οἱ λαοὶ καὶ ἡγεμόνες οἵτινες πολιτεύματα ποιοῦντες ἐπ' αὐτῶν ὀρκίζονται, οἵτινες νόμον τινὰ δι' ἑτέρου τοιοῦτου ἀκυροῦσιν, οἵτινες τὴν κεφαλὴν στέφοντες ὄρκους καὶ πολιτεύματα λησμονοῦσι καὶ μὴ στηριζόμενοι εἰμὴ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν δύ-

ναμιν νέους επιβάλλουσι νόμους. Η φύσις καθ' εαυτήν έντελής έστιν και υπό αιώνιων κατά την ανάπτυξιν αὐτῆς νόμων διέπεται.υ

Οὐδέποτε ἡ έπιστήμη κάλλιον ώπλίσθη κατά τῶν αποδεχομένων άρχῶν ύπερφυσικῶν ὅπως τὴν ύπαρξιν τῶν ὄντων εξήγησωσιν ὅσον διὰ τῶν τῆς γαιωλογίας και παλαιογεωλογίας ανακαλύψεων. οὐδέποτε τὸ ανθρώπινον πνεῦμα μετά μείζονος ενεργητικότητος τὸ τῆς φύσεως δίκαιον άντεποιήθη. Η φύσις δὲν άναγνωρίζει άρχῆν οὐδὲ εξακολούθησιν ύπερφυσικῆν, αὕτη δημιουργεῖ και αναλαμβάνει τὸ πᾶν, αὕτη άρχῆ και τέλος, γέννησις και θάνατός έστιν. Ἰδίαις δυνάμεισι τὸν άνθρωπον έπλασαν, ἰδίαις δυνάμεισι τοῦτον άφαιρεῖ οὐ δύναται ἄρα ἡ παροῦσα τῶν ἀνθρώπων γενεά άπωλεσθῆναι και υπό έτέρως έντελεστής αντικατασταθῆναι; οὐ δύναται ἡ γῆ ἐπὶ τὰ ἔγνη αὐτῆς; έπαναστρέφουσα τὰ γεγονότα ποσούτων έτων καταστρέψαι; οὐδεὶς γινώσκει και οὐδεὶς γινώσκει τοῦτο εκτός τῶν μελλόντων ἐπιζῆσθαι!

Μετάφρασις Π. Σ.

(ἀκολουθεῖ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ

ΕΚΘΡΩΣΑΙ ΒΑΣΙΝ

ΧΗΜΙΚΑΕ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑΕ

ΕΡΓΑΣΙΑΕ (1)

Α΄.

ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ.

Ο γάρτης κατασκευάζεται από βυθαικερά παλαιόπανα και από παλαιού; χάρτας. Τὰ παλαιόπανα ταῦτα κατ' άρχῆς χωρίζονται εἰς διαφόρους κατηγορίας, ανα-

(1) Τὸ κεφάλαιον τοῦτο εἶναι ἀπόσπασμα συγγράμματος διὰ τὰ προκαταρκτικά σχολεῖα εκδιδόμενου υπό τοῦ Σολλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλλ. γραμμάτων, έπιγραφόμενου «Στοιχειώδεις γνώσεις ἐκ τῶν έπιστημῶν, τῶν τεχνῶν και τῆς βιομηχανίας» και μεταφρασθέντος

λόγως τῆς φύσεως των, τοῦ βαθμοῦ τῆς λεπτότητος, τῆς καλῆς διατηρήσεως και τῆς καθαρότητος. Τὰ άρῖνον εἰς τὸ καθαριστήριον άρκετὸν κικρόν, έπειτα τὰ διακροῖν εἰς τὰς σκάρας τῆ βροθεῖα κυλίνδρων ώπλισμένων με κοπτερὰς λεπίδας, οἱ ὅποιοι κινούνται κυκλοστροῦς. Αποκτῶμεν τοιοῦτοτρόπως ροιάν ζύμην τὴν ὁποίαν λευκίζομεν διὰ τοῦ γλωρίου με τὴν ζύμην ταύτην κατασκευάζομεν τὸν χάρτην.

Οἱ χάρται πρὸς γραφὴν έπιχρῶνται πάντοτε με οὐσίαν τινὰ ἡ ὁποία τοὺς παρεμποδίζει νὰ πίνωσι τὴν μελάνην, δηλαδή νὰ διαβρῶνται από αὐτὴν πέραν τῶν ὁρίων τῆς γραμμῆς, ἡ ὁποία σχηματίζεται από τὴν γραφίδα.

Οἱ χάρται οἱ κατασκευάζομενοι με λινὰ ἢ καννάβινα παλαιόπανα άντέχουν πολὺ περισσότερο από εκείνους; οἱ ὅποιοι κατασκευάζονται με βαμβάκινα.

Τὸ μιλλίον, ἡ μέτρα και ἐν γένει αἱ ζωῖκα ὕλα εἶναι άκατάλληλοι διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ χάρτου. Εμποροῦμεν ὅμως νὰ εἰσαγάγωμεν από αὐτὰς μικρὴν ποσότητα εἰς τὴν ζύμην χωρὶςμεγάλην βλάβην.

Η ζύμη τῶν γονθῶν χαρτίων με τὰ ὁποία κατασκευάζουν σακκούλια ἢ με τὰ ὁποία περιτυλίσσουν έμπορεύματα και τὰ τοιαῦτα, περιέχει μεγίστην ποσότητα άγύρου λεπτοκομμένου και στυπτείου, τὰ ὁποία τοῦ δίδουν μεγάλην στερεότητα.

Τὸ χαρτόνιον κατασκευάζεται από παλαιὰ χαρτία τὰ ὁποία θέτουν ἐκ νέου εἰς τὴν ζύμην, και τὰ ὁποία έπειτα χύνουν εἰς πλάκας ὀλίγον γονθῶν; κολλοῦν έπειτα τὰς πλάκας ταύτας τὴν μίαν επάνω εἰς τὴν ἄλλην και υποβάλλουν αὐτὰς υπό πίεσιν.

Μεγάλη κατανάλωσις λινῶν και βαμβακίνων παλαιόπανων γίνεται κάθε χρόνον πρὸς κατασκευὴν χαρτίου. Δι' αὐτὸ εἴγινον πολλὰ δοκιμαῖ και ἐν μέρει έπέτυχον, διὰ νὰ κατασκευάζεται χάρτης από ἄλλας ὕλας, παλαιὰ σχοινία και δίκτυα, άκόμη και ξύλον.

μετὰ προσθηκῶν και διορθώσεων υπό τοῦ κ. Μιγ. Π. Λάμπρου, έντολή τοῦ προέδρου. Τὸ σύγγραμμα εκδίδεται ὅσον οὐπω, εἶναι δι' άξιοσύστατον και διὰ τὴν άρίειαν μεθ' ἧς εἶναι έπιγραφόμενον και διὰ τὴν απλότητα τῆς μεταφράσεως.

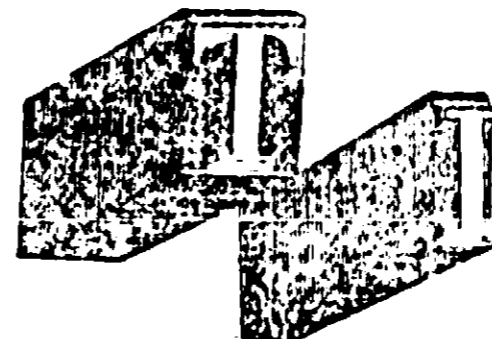
Σ. Σ. Β.

Β΄.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ.

Η έρεῦρασις τῆς τυπογραφίας (1110) χρεωστέται εἰς τὸν Γούτεμπεργ ὅστις κατήγετο από τὴν Μαγεντικν. Τὸ πρῶτον τυπωμένον βιβλίον τοῦ ὁποίου ἡ έποχὴ εἶναι βεβαία εἶναι τὸ ψαλτήριον τῆς Μαγεντίας τοῦ 1457, τὸ ὁποῖον σωζεται εἰς τὴν ἔθνικὴν βιβλιοθήκην τῆς Γαλλίας.

Αἱ δοκιμαῖ τῆς ζυλογραφίας προηγήθησαν πολὺ πρὸ τῆς τυπογραφίας, και χωρὶς ἀμφιβολίαν από αὐτὰς ενεπνεύσθη ὁ Γούτεμπεργ εἰς τὰς έρεῦρας του. Ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ οἱ χαρακτῆρες έχράσσαντο ἐν άναγνώσει εἰς μίαν και τὴν αὐτὴν πλάκην, ἐνῶ σήμεραν διὰ τὴν τύπωσιν κάθε σημείον ἢ κάθε γράμμα (Εἰκ. 1) εἶναι χωριστὸν και σχηματίζει ὀρθογώνιον μικρὸν κανόνα μήκους περίπου ὄσο εκατοστομέτρων.

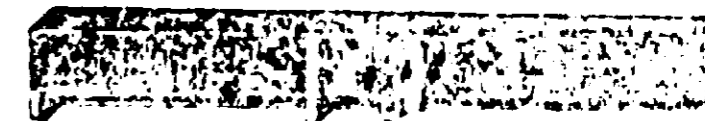

Εἰκὼν 1.

Ο έργάτης ὀνομαζόμενος στοιχειοθέτης τοποθετεῖ τὰ στοιχεῖα τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου εἰς ἓνα μικρὸν κανόνα ὀνομαζόμενον συνθετήριον (Εἰκ. 2) ὁ ὁποῖος εἶχει τόσον μήκος ὅσον ἡ γραμμὴ ἡ ὁποία συντεθῆ. Αἱ γραμμαῖ έπειτα θέτονται ἡ μία ὑποκάτω τῆς ἄλλης και σχηματίζουν τὴν σελίδα, πολλαὶ δὲ σελίδες ἐνόηονται εἰς (τυπεῖον) και σχηματίζουν τὸ τυπογραφικὸν φύλλον. Ἐπὶ τῶν ἐξεχόντων στοιχείων περνοῦν κυλίνδρους ἄλειμμένους με παχέαν μελάνην, έπειτα εξαπλῶνουν ἐν φύλλον ὑγροῦ χάρτου ἐπὶ τοῦ τυπείου και υπό τὴν δύναμιν ἐνός πιεστηρίου ἢ μελάνην μεταδιδάξει τοὺς χαρακτῆρας επάνω εἰς τὸν χάρτην (Εἰκ. 3).

Τὰ πρῶτα δοκιμαῖ τὰ ὁποία λαμβάνομεν τοιοῦτοτρόπως άναγινώσκονται υπό τῶν διορθῶτων, οἱ ὁποῖοι σημειῶνουν διὰ σημείων συμπεφωνημένων τὰ γενόμενα λάθη, τὰ γράμματα τὰ ὁποία παρελείθησαν

ἢ τὰ ὁποία κακῶς ἐτέθησαν ἢ μετετέθησαν κτλ. Οἱ έργάται μετακοπίζουσι τὰ γράμματα εἰς τρόπον ὥστε νὰ εκτελέσωσι τὰς σημειωμένως διορθώσεις, τυπῶνουν έπειτα τὸτα φύλλα ὅσο εἶναι ὁ αριθμὸς τῶν ἀντιτύπων τὰ ὁποία θέλομεν νὰ εκδώσωμεν.

Εἰκὼν 2.

Λικ τελειώση ἡ τύπωσις, οἱ χαρακτῆρες άφαιροῦνται από τὸ τυπεῖον, διαλύονται και επανέρχονται εἰς τὰ κιβώτια, ἀρ' ὅπου ὁ στοιχειοθέτης θὰ τοὺς λάβῃ διὰ νὰ συθέσῃ ἄλλα φύλλα.

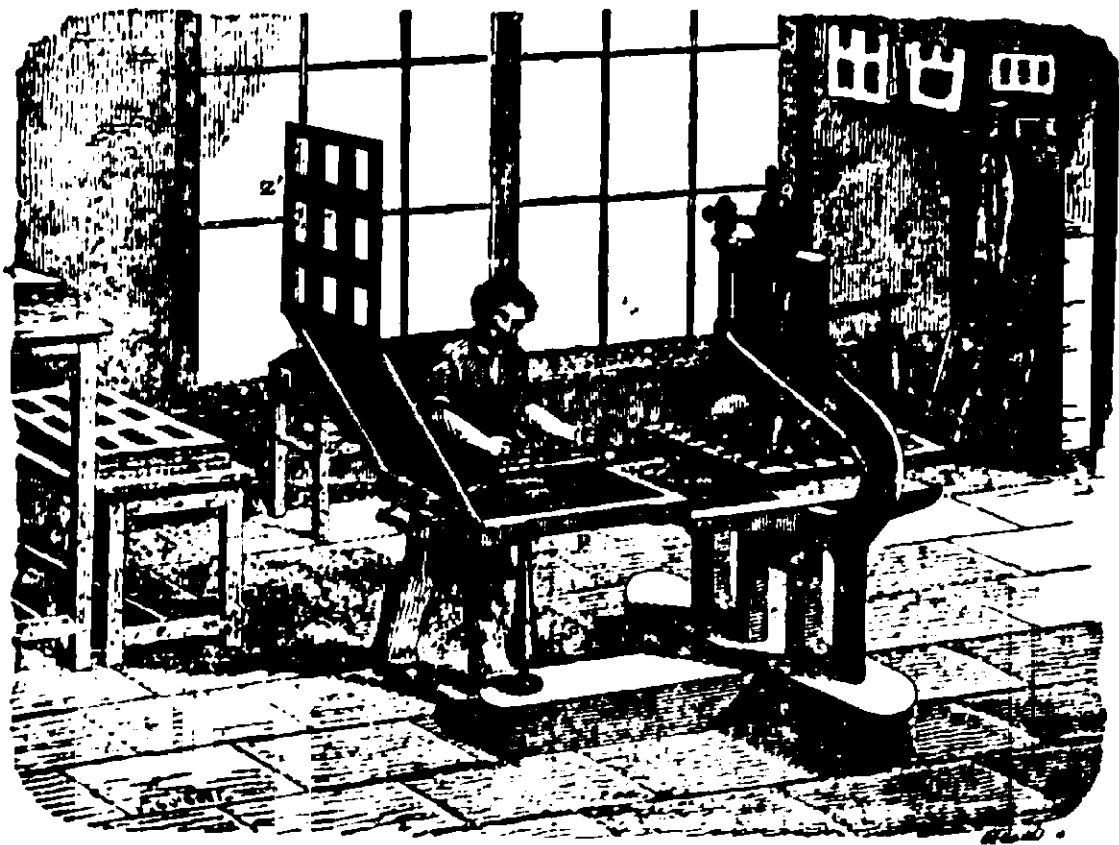
Διὰ τὰ συγγράμματα τὰ ὁποία θὰ άνατυπωθῶν πολλάκις λαμβάνομεν με ὑγρὸν χαρτόνιον εἰκόνα κολληῖν τοῦ τυπεου, τὴν ὁποίαν έπειτα λαμβάνομεν άνάγλυρον χύνοντες εἰς αὐτὴν μολύβδον, και εἴγουμεν νέον τυπεῖον, ὅπου ὁμοῦ ὄλοι οἱ χαρακτῆρες άποταλοῦν σῶμα και άνήκουσαν εἰς μίαν πλάκην μετάλλου. Η έργασία αὕτη ὀνομαζεται στερεοτυπία.

Τὰ μεγάλα γράμματα τῶν προκηρύξεων, τῶν κεφαλίδων τῶν εφημεριδῶν κτλ. σκαλίζονται άνάγλυρα επάνω εἰς σκληρὸν ξύλον ὡς τὸν πυξόν. Τὸ αὐτὸ γίνεται και διὰ τὰς μικρὰς εἰκόνας; οἱ ὁποῖαι εἶναι παρεντεθειμένα εἰς τὰ βιβλία και τὰς ὁποίας ὀνομαζομεν ζυλογραφίας.

Γ΄.

ΧΑΛΚΟΓΡΑΦΙΑ.

Εἰς τὴν χαλκογραφίαν αἱ γραμμαῖ αἱ ὁποῖαι θὰ δώσωσι τὴν εἰκόνα εἶναι κοίλαι. Ο χαλκογράφος λαμβάνει χαλκὴν πλάκην καλῶς προετοιμασμένην τὴν ὁποίαν ζεσταίνει ελαφρῶς, διὰ νὰ εξαπλώσῃ ἐπ' αὐτῆς στρώμα κροῦ άνακατωμένου με ελαῖον λίνου και με ποσότητά τινά καπνιάς. Ἐπὶ τοῦ στρώματος τούτου ζωγραφίζει τὴν εἰκόνα. Η εἰκὼν αὕτη εἴγινε κατά πρῶτον ἐπὶ τοῦ χάρτου, έπειτα τυπῶνεται επάνω εἰς διαρκὴν χάρτην, ὁ ὁποῖος τὴν ἀποδίδει άναποδογυρισμένην. Ο χαλκογράφος σκεπάζει με έρυθρὸν χρώμα τὸ ὁ-

Εἰκὼν 3.

πισθεν τοῦ ἀποτυπώματος τούτου, ἐφαρμύζει τὸ ἐρυθροχρωματισμένον μέρος ἐπὶ τοῦ στρώματος τοῦ κηροῦ καὶ περὰ ὑπεράνω τῶν γραμμῶν μυτερόν ἐργαλεῖον, ἐργασία διὰ τῆς ὁποίας μεταφέρεται ἐπάνω εἰς τὴν πλάκα ἡ εἰκὼν. Ἀφοῦ γίνῃ τούτο, μὲ γαλβάνιον ἐργαλεῖον ἀκολουθεῖ τὰς ἐρυθρὰς γραμμὰς, καὶ σκάπτων τὸν κηρὸν ὑπερκαλύπτει τὸν χαλκὸν χωρὶς νὰ τὸν κόψῃ.

Διὰ νὰ σκάψῃ τὸν χαλκὸν καταφεύγει εἰς τὸ νιτρικὸν ὄξύ (ἀσημένιον). Περικυκλῶνει τὴν πλάκα τοῦ χαλκοῦ μὲ στρώμα κηροῦ προεξέχον, καὶ χύνει εἰς τὸ εἶδος τούτου τῆς σκάψης ποσότητα νιτρικοῦ ὀξέος ἀρκετοῦ διὰ νὰ σκεπάσῃ τὸ βῆθος. Τὸ ὄξύ τρώγει τὸ μέταλλον παντοῦ ὅπου ἐξεσκαπᾶται ἀπὸ τὸ ἐργαλεῖον, ἀλλὰ δὲν προσβάλλει τὸν κηρὸν. Ἐπειδὴ μερικαὶ γραμμὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ σκαποῦν περισσότερο ἀπὸ τὰς ἄλλας, ὁ χαλκογράφος ἀραιρεῖ τὸ νιτρικὸν ὄξύ, ἔπειτα σκεπάζει μὲ κηρὸν τὰς γραμμὰς αἱ ὁποῖαι ἐσκάφησαν ἀρκετὰ καὶ θέτει ἐκ νέου τὸ νιτρικὸν ὄξύ ἐπὶ τῆς πλάκας.

Ἀφοῦ ἀπαξ χαρὰχθῇ ἡ εἰκὼν ἀπὸ τὸ ὄξύ, λυώνουν τὸν κηρὸν διὰ νὰ ξεσκεπᾶσουν τὸν χαλκὸν καὶ πλύνουν ἔπειτα αὐτὸν μὲ διάλυσιν τερεβινθίνης· τοιοῦτοτρόπως ἔχουν τὴν εἰκὼνα. Διὰ νὰ τὴν τυπώσωμεν περινοῦμεν ἐπάνω εἰς τὴν πλάκα κύλινδρον πλήρη παχέας μελάνης ἡ ὁποία σταματᾷ εἰς τοὺς αὐλάκας τῆς εἰκόνος καὶ δὲν πιάνει ἐπάνω εἰς τὰ λεῖα μέρη. Δὲν μένει παρὰ

νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐπάνω εἰς τὴν πλάκα τὸ φύλλον τοῦ χάρτου καὶ νὰ τὴν ὑποβάλωμεν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς πιέσεως. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς χαλκογραφίας ὀνομαζόμενος χαλκογραφία διὰ νιτρικοῦ ὀξέος εἶναι πολὺ ἀπλούστερος καὶ δὲν ἀπαιτεῖ τὴν τέχνην τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ διὰ γλυφίδος χαλκογραφία. Ἐδῶ ὁ χαλκογράφος δὲν ἀποτυπώνει πλέον τὴν εἰκὼνα· τὴν ἀντιγράφει εὐθὺς ἐπὶ τῆς χαλκίνης πλάκας, τὴν ὁποίαν σκαλίζει μὲ τὴν χεῖρα διὰ διαφόρων ἐργαλείων.

Ἡ χαλκογραφικὴ τέχνη εἶναι μία ἀπὸ τὰς τέχνας αἱ ὁποῖαι συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ διαδοθῇ ἡ κλίσις διὰ τὰς ὠραίας τέχνας, καὶ εἰς τὸ νὰ γίνουιν γνωστὰ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων ζωγράφων. Χωρὶς τὴν χαλκογραφίαν πόσοι ἄνθρωποι δὲν θὰ ἐγνώριζον παρὰ ἐξ ἀκοῆς μόνον τὰς ὠραιότερας ζωγραφίας τοῦ Ραρακλ, τοῦ Τιτιανού, τοῦ Παύλου Βερονέζου, καὶ τῶσων ἄλλων περιφήμων ζωγράφων.

Χαράττουσιν ἐπίσης καὶ ἐπάνω εἰς γάλυθα, ἀλλὰ πρὸς τούτο χρειάζεται πρῶτον νὰ φθαρῇ ἡ ἐπιφάνεια τῆς πλάκας· τὸ κατορθῶνον δὲ σκεπάζοντες αὐτὴν μὲ βινίσματα σιδήρου καὶ ζεσταίνουσιν ἰσχυρῶς προφυλάττοντες ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ αἵρους. Ἡ πλάξ τότε γίνεται ὀλιγότερον σκληρὰ καὶ ἔμπορεῖ εὐκόλως νὰ σκαλισθῇ, ἀφοῦ δὲ χαρὰχθῇ τὴν διορθῶνον σκεπάζοντες αὐτὴν μὲ ἄνθρακα καὶ ζεσταίνοντες ἐντὸς κλιβάνου.

Ἡ μουσικὴ χαράσσεται κατὰ προτίμησιν ἐπὶ τοῦ ψευδαργύρου ἀλλὰ κατορθώσαν σήμεραν νὰ τυπῶσι μουσικὴν μεταχειριζόμενοι κινητοὺς χαρακτῆρας ὡς διὰ τὴν συνήθη τύπον. Ἡ τελειοποίησις τῆς ζωλογραφίας, ἡ ὁποία εἶναι εὐκολωτέρα κατὰ πολὺ διότι χαράσσουσι δι' αὐτῆς εἰκόνας ἐπάνω εἰς σκληρὸν ξύλον, ἔκαμιν ὥστε νὰ παραμεληθῇ σήμεραν ἡ χαλκογραφία.

Δ'.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ μεγάλη δυσκολία τῆς δι' ἐργαλείου χαλκογραφίας καὶ ἡ συνένωσις τῶν διαφόρων ἐργασιῶν τῆς χαλκογραφίας διὰ τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος κάμνουσι ἀκριβῆς πάντοτε τὰς ὠραίας χαλκογραφίας. Διὰ τὴν ἡ λιθογραφία, συντέταινεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ κοινὰ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων ζωγράφων, διότι παράγει εἰς τιμὴν σχετικῶς εὐθιγὴν εἰκόνες ἀρκετὰ καλὰς.

Ἐφευρεθεῖσα τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀπὸ τινος τεχνίτην τοῦ θεάτρου τοῦ Μονάχου ὀνομαζόμενον Σενεφέλδερ, ἡ λιθογραφία ἔκαμιν πρὸ πάντων πρὸ τριάκοντα ἐτῶν μεγίστας προσόδους εἰς τὴν Γερμανίαν, Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν.

Ὁ λιθογράφος χαράσσει τὴν εἰκὼνα τοῦ ἐπάνω εἰς λίθον τιτανιώδη καὶ λεῖον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει παντελῶς πόρους. Μεταχειρίζεται δὲ γραφίδα κατασκευασμένην ἀπὸ κωνιανὴν καὶ παχέαν τινὰ ὑλην. Ἀφοῦ ἀπαξ ἡ εἰκὼν χαρὰχθῇ, περικυκλῶνουσι τὸν λίθον μὲ περιφραγμὰ κηροῦ, ἔπειτα ρίπτουσι νιτρικὸν ὄξύ ἀραιωμένον μὲ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ελαφρῶς σκάπτει τὴν ἐπιφάνειαν παντοῦ ὅπου ἡ παχὺ μελάνη δὲν τὴν προφυλάττει.

Ἐπειτα ὁ λίθος πλύνεται καὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ ὑποδεχθῇ τὴν μελάνην τῆς ἐκτυπώσεως. Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ τυπώσωμεν, βρέχομεν τὸν λίθον τούτον μὲ σπόγγον βεβρεγμένον μὲ ὕδωρ, ἔπειτα περῶμεν ἐπάνω κύλινδρον πλήρη τυπογραφικῆς μελάνης. Ἡ μελάνη προσκολλᾶται μόνον εἰς τὰ σημεῖα τὰ σκεπασμένα μὲ τὴν παχέαν ἐκείνην ὑλην καὶ τὰ ὁποῖα ἐξέχουσι ὀλίγον, τὰ δὲ λευκὰ μέρη τὰ ὁποῖα εἶναι βεβρεγμένα μὲ ὕδωρ δὲν λαμ-

βάνουσι τὴν μελάνην. Δὲν μένει λοιπὸν παρὰ νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸ φύλλον τοῦ χάρτου καὶ νὰ πιεσωμεν.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκτυπώσις ἀναποδογυρίζει τὴν εἰκὼνα, ὁ τεχνίτης πρέπει νὰ ζωγραφίσῃ ἀντιστρόφως καὶ νὰ γράφῃ ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά ὅταν θὰ μεταδώσῃ χαρακτῆρας γραφῆς. Ἡ δυσκολία αὕτη ὑπάρχει ἀκόμη καὶ εἰς τὴν διὰ τοῦ ἐργαλείου χαλκογραφίαν, ἡ χεῖρ ὁμοῦς ἡ γυμνασμένη συνειθίζει ταχέως.

Ἐν Ἑλλάδι εὐρίσκονται ὠραῖαι λιθογραφικαὶ πλάκες εἰς τὴν Λευκάδα, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς Νάξον, Μονεμβασίαν καὶ Μεσσηνίαν.

Ε'.

ΦΩΤΙΣΜΟΣ. ΚΗΡΟΠΟΙΑ.

Αἱ ὕλαι τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα πρὸς φωτισμὸν εἶναι γενικῶς παχῆσαι, ὠραῖαι, ἔλαια, λίπη κτλ. Ἀπὸ τα ἔλαια τὸ πλέον σύνθηες εἶναι τὸ ἔλαιον τῆς ἐλαίας καὶ μεταχειρίζομεθα αὐτὸ θέτοντες ἐντὸς λαμπτήρων, οἱ ὁποῖοι εἶναι διαφόρων εἰδῶν καὶ ἔχουσι μηχανισμοὺς διὰ νὰ ἀναβιβάξουσι τὸ ἔλαιον εἰς τὸ φωτίζιον. Ἡ ἀνακάλυψις ὁμοῦς τοῦ πετρελαίου καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὸν φωτισμὸν ἔκαμιν ὥστε νὰ παραμεληθῇ σήμεραν τὸ ἔλαιον καὶ νὰ διαδοθῇ πανταχοῦ τὸ πετρέλαιον, τὸ ὁποῖον καὶ οἰκονομικώτερον καὶ εὐκολώτερον εἶναι, καὶ λαμπρὸν φῶς διαχύνει. Πρὸς κατασκευὴν δὲ κηρίων μεταχειρίζονται συνήθως τὸ λίπος, τὸν κηρὸν τῶν μελισσῶν καὶ τὸ στεατικὸν ὄξύ.

Ἡ σχετικῶς μεγάλη τιμὴ τοῦ κηροῦ, μὲ τὸν ὁποῖον κατασκευάζονται αἱ λαμπάδες τῶν ἐκκλησιῶν, ἔκαμιν ὥστε νὰ μεταχειρίζωνται ὡς φωτιστικὸν σῶμα τὸ στεατικὸν ὄξύ. Διὰ νὰ τὸ λάβωμεν κατεργαζόμεθα τὸ λίπος διὰ τῆς ἀσβέστου θερμαίνοντες τὸ μίγμα διὰ τοῦ αἵματος· σχηματίζεται σάπων ἀσβέστου τὸν ὁποῖον ἀποσυνθέτομεν ἔπειτα διὰ τοῦ θεϊκοῦ ὀξέος εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπελευθερώσωμεν ἐν παχῷ καὶ στερεῶν ὄξύ τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ στεατικὸν ὄξύ· τὸ ὄξύ τούτο χωρίζεται ἀπὸ τὸ ὑγρὸν καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς πιέσεως. Διὰ ταύτης ἀποχωρίζεται μὲν ἡ ὑγρὰ βῆσις, μένει δὲ

έν τῷ πιεστηρίῳ στερεόν μίγμα, τὸ στεατικὸν ὄξύ, διὰ τοῦ ὁποῖου κατασκευάζονται αἱ λαμπάδες, αἵτινες κοινῶς σπερματοεία καλοῦνται. Τὸ στεατικὸν ὄξύ γίνε-ται εἰς τύπους, ἐν τῷ κέντρῳ τῶν ὁποίων εὐρίσκεται φυτίλιον ἀπὸ πεπλεγμένον βάμβακα, τὸν ὁποῖον πρότερον ἐνεβάπτισαν εἰς τὸ βορικὸν ὄξύ. Χάρις εἰς τὴν προετοιμασίαν ταύτην τὸ φυτίλιον ἀντι-νά μένη περικυλωμένον ἀπὸ τὴν φλόγα, τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει τὴν καῦσιν, διότι δὲν εἶναι εἰς συνάφειαν μὲ τὸν ἀέρα, διπλόνε-ται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὸ ἄκρον του ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν φλόγα. Ὡς πρὸς τὸ βορικὸν ὄξύ, τοῦτο ἐνόνεται μὲ τὴν μι-κρὰν μερίδα τῆς ἀσβέστου τὴν ὁποίαν τὸ θεϊκὸν ὄξύ δὲν ἀρῆρσεν ὀλοτελῶς ἀπὸ τὸ στεατικὸν ὄξύ, καὶ σχηματίζει μὲ αὐτὴν σύνθεσιν ἑλωδίον, ἡ ὁποία ὡς μαργαρίτης φαίνεται κατὰ μικρὰς σταγόνας εἰς τὸ ἄ-κρον τοῦ φυτλίου.

Ἡ ὀνομασία σπερματοεία ἡ ὁποία ἀτόπως ἀποδίδεται εἰς τὰς λαμπάδας ταύτας προέρχεται ἀπὸ λιπαρὴν οὐσίαν εὐρισκομένην εἰς τὸ κρανίον τῆς φαιλίνης ἡ ὁποία Λατινικῶς ὀνομάζεται spermia ceti (σπέρμα τοῦ κήτους). Κατασκευάζουν καὶ μὲ αὐτὴν λαμπάδας, ἀλλ' ἡ τιμὴ των εἶναι πολὺ μεγάλη καὶ ἐκτὸς τούτου ἔ-χουν τὸ κακὸν νὰ λυώνουν ἐγρήγορα. Αἱ στεατικαὶ λαμπάδες ἀπ' ἐναντίας λυώνουν ἀργά, καὶ ἔχουν τὸ προτέρημα ὅτι δὲν διαλύθουν κακὴν μυρωδιαν.

Διὰ νὰ κατασκευάσουν τὰς λαμπάδας τῶν ἐκκλησιῶν, διπλόνουν εἰς δύο τὸ βυμβυκαρὸν φυτίλιον, ἔπειτα τὸ στρίβουν καὶ τὸ συμπλέκουν ἐπὶ λεπτοῦ ῥαβδίου, τὸ ὁποῖον φέρει μίαν εἰκοσάδα ἀπὸ τὰ φυτίλια ταῦτα. Βαπτίζουν ὅλα ταῦτα τὰ φυτίλια συγχρόνως μέσα εἰς λυωμένον κη-ρίον καὶ ἔπειτα τὰ ἀποσύρουν· τὰ ἀρίστην ἑωσὺ νὰ κρυώσουν καὶ τὰ βουτοῦν ἐκ νέ-ου μέχρι τοῦ τὰ κηρία λάθουν ἀνάλογον ὄγκον. Αἱ μεγάλα λαμπάδες τῶν ἐκκλη-σιῶν γίνονται εἰς κυλινδρικοὺς τύπους ἀπὸ λευκοσίδηρον ἢ ψευδάργυρον, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ φυτίλιον ἐτέθη πρότερον. Δυ-σταυρῶς σήμερον οἱ κηροποιοὶ μὲς νοθεύουν τὰς λαμπάδας τῶν ἐκκλησιῶν ἀνακατό-νοντες εἰς τὸν κηρὸν ἄφθονον λίπος. Τοῦτο θὰ ἴτω εὐχρῆς ἔργον νὰ ἐπαυ-

ΣΤ'.

ΒΑΦΙΚΗ.

Ἡ βαφικὴ εἶναι τέχνη ἡ ὁποία ἔχει σκοπον νὰ ἐφαρμόζη ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων ἢ ἐπὶ τῶν νημάτων, τὰ ὁποῖα θὰ χρησι-μεύσουν πρὸς κατασκευὴν ὑφασμάτων, χρω-ματιστικὴν οὐσίαν, ἡ ὁποία εἰσχωρεῖ βα-θῆως εἰς αὐτὰ καὶ μένει προσκολλημένη χωρὶς νὰ ἐμπορῇ ἢ πλῆσις νὰ τὴν ἀραιρέσῃ.

Αἱ κύρια χρωματιστικαὶ οὐσίαι τὰς ὁ-ποίας μεταχειρίζονται εἰς τὴν βαφικὴν λαμ-βάνονται ἀπὸ τὸ φυτικὸν βασίλειον. Εἶναι π. γ. τὸ ρίζαρι τὸ ὁποῖον λαμβάνεται ἀπὸ τὴν ρίζαν τοῦ ὁμώνυμου φυτοῦ, καὶ καλ-λιεργεῖται ἀραιετὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι, τὸ βρασιλιανὸν ξύλον, τὸ καριετιανὸν ξύ-λον, τὸ ἰνδικὸν κτλ. Ἀλλ' ὅμως λαμ-βάνομεν καὶ ἀλλαχόθεν χρωματιστικὰς οὐ-σίαις τὸ ἐντομον κοχενίλλη π. γ. περὶ τοῦ ὁποῖου θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς τὴν ζωολογίαν, μὲς δίδει ὠραῖον κόκκινον χρῶμα· ὠραῖα δὲ χρώματα κατασκευάζομεν καὶ τεχνη-τῶς.

Τὰ χρώματα δὲν ἔχουν ὅλα τὴν αὐτὴν στερεότητα· μερικὰ μεταβάλλονται εἰς τὸν ἀέρα ἀπορροφῶντα τὸ ὄξυγονον του, πρὸ πάντων ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ φωτός, ὡς ὁ κόκκος, τὸ βορασιλιανὸν ξύλον· ἄλλα ἀπε-ναντίας ἀντέχουν κάλλιστα καὶ δι' αὐτὸ ὀνομάζονται σιερεὰ χρώματα, ὡς τὸ ἰν-δικὸν, ἡ κοχενίλλη, τὸ ρίζαρι.

Διὰ νὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς τὰ ὑφάσματα τὴν βαφικὴν, ἀρχίζομεν κατὰ πρῶτον νὰ τὰ λευκαίνωμεν ὑποβάλλοντες αὐτὰ εἰς τὴν ἐνεργεσίαν τοῦ γλωρίου ἢ ἀπλῶς σαπωνίζον-τες αὐτὰ ἔπειτα δὲ παρεμβάλλομεν οὐσί-αν ὀνομαζομένην πρῶστυμα, ἡ ὁποία θὰ στερεώσῃ τὴν χρωματιστικὴν οὐσίαν εἰς τὸ ὑφάσμα ἢ εἰς τὰ νήματα. Χωρὶς τὴν προκαταρκτικὴν ταύτην ἐργασίαν, ἡ βαφὴ δὲν πιάνει. Τὸ πρῶστυμα εἶναι διάλυσις στυφείως ἢ ἄλατος μολύβδου ἢ ὀξειδίου σιδήρου. Ἀπὸ τὸ πρῶστυμα εἰσέλθη ὀλο-τελῶς εἰς τὸ ὑφάσμα καὶ ξηρανθῆ, τότε βυ-θίζομεν τὸ ὑφάσμα εἰς διάλυσιν τῆς χρω-ματιστικῆς οὐσίας ἐπανειλημμένως, ἀνα-λόγως μὲ τὸν ἀνοικτὸν ἢ βαθὺν χρωματι-σμὸν, τὸν ὁποῖον θέλομεν νὰ δώσωμεν.

Εἰς τὰ τσίτικα τυπῶνον συνήθως τὰς εἰ-

κόκκας διὰ πλακῶν ἢ κυλινδρῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπάρχει ἐξέχον τὸ σχέδιον σκα-πάζομεν τὰς πλάκας ταύτας μὲ στύ-βιν καὶ τὰς ἐπιθέτομον ἔπειτα διὰ τῆς τυπώσεως ἐπάνω εἰς τὸ ὑφάσμα· βυθίζομεν τότε τὸ ὑφάσμα εἰς τὴν διάλυσιν τῆς βα-φῆς καὶ τὸ χρῶμα δὲν ἐφαρμόζεται παρὰ εἰς ἐκείνα μόνον τὰ σημεῖα τοῦ ὑφάσματος τὰ ὁποῖα ἔλαβον στύβιν. Ἐμποροῦμεν ἀκό-μη νὰ ἐφαρμόσωμεν τοιοῦτοτρόπως διαδο-χικῶς ἐπὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τεμαχίου πολλὰ διαφορετικὰ σχέδια ποικίλων χρω-μάτων τὰ ὁποῖα συνδυάζονται μεταξὺ των.

Τὰ ἐξαρμόμενα τῆς βαφικῆς εἶναι τῶτον πολυπληθῆ, ὥστε ὑπερβαίνουν τὰ ὄρια τοῦ μικροῦ τούτου βιβλίου, ἀν ἠθέλομεν νὰ πε-ριγράψωμεν λεπτομερῶς αὐτὰ. Διὰ νὰ στε-ρεώσουν μερικὰ χρώματα τὰ ὑποβάλλον δι' ὀλίγον κηρὸν εἰς τὴν ἐπενεργεσίαν τοῦ ἀτμοῦ τοῦ ὕδατος· τὸ τοιοῦτον ὅμως ἐ-φαρμόζεται μόνον εἰς τὰ τυπωμένα ὑφά-σματα.

Ζ'.

ΒΥΡΣΟΔΕΨΙΚΗ.

Σκῆτος λέγεται δῆμα τοῦ βοός, τοῦ ἵππου, τῆς ἀγελῆδος τοῦ μύθου κτλ. τὸ ὁποῖον προετοιμάσθη διὰ τὰς βυρσοδέψικας. Τὰ δῆματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν εὐθὺς νὰ καταργηθῶν, μάλιστα τὰ ἀραιρέ-σουν ἀπὸ τὰ ζῶα τὰ ξηραίνουσιν μὲ προσο-χὴν ἢ τὰ ἀλατίζουσιν διὰ νὰ τὰ προφυλά-ρουν ἀπὸ τὴν σήλιν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ δῆματα μετακομίζονται ἀπὸ ἐνὸς τό-που εἰς ἄλλον.

Εἰς τὴν φυσικὴν του κατάστασιν τὸ δῆ-μα τοῦ ζῴου ἀπορροφᾷ ὑγρασίαν καὶ σή-πεται ἐγρήγορα, δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιον ὅταν τὸ δῆμα ἐνωθῆ μὲ ἰδιαιτέρην τινὰ φυσικὴν ὕλην τὴν λεγομένην ταμίνην, ἡ ὁποία περιέχεται εἰς τὸν φλοιὸν τῆς δρυός, τῆς ἰτέας, τῆς κληθῆρας, τοῦ βουδίου, τῆς σκυμνάς καὶ ἄλλων δένδρων καὶ ἡ ὁποία δίδει εἰς αὐτὰ ἀξιοσημείωτον στυ-πτικὴν ιδιότητα. Τὰ δῆματα θέτονται κατὰ πρῶτον εἰς συνάφειαν μὲ τὴν ἀσβε-στον, ἔπειτα μαδιζοῦν τὰς τρίχας των καὶ ἀραιροῦν τὰς σάρκας αἱ ὁποῖαι τυγθὸν ἐναπομένουν. Ὁ βυρσοδέψης γώνει ἔπειτα εἰς βαθεῖας δεξαμενὰς τὰ δῆματα ταῦτα

ἀνακατωμένα μὲ τανίνην ἢ ἀπλῶς μὲ φλοι-ὸν δρυός καὶ τὰ ἀρίνη ἐκεῖ ἐν ἔτος, ἐνίοτε δὲ καὶ δεκακοτῶ μηνῶς.

Ὅταν ἡ καταργητικὴ γίνῃ ἐντελής, ἀπο-σύρουσιν τὰ δῆματα ἀπὸ τῆς δεξαμενῆς καὶ ὑποβάλλουσιν αὐτὰ εἰς δάριμον. τὸ ὁποῖον τοῖς ὀ.δ.δ. περισσοτέρην στερεότητα, καὶ τοιοῦτοτρόπως προετοιμάζονται τὰ δυνατὰ δῆματα.

Τὰ δῆματα τοῦ βοός ἄμα ἔχουσιν ἀπὸ τοὺς λάκκους περνοῦν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βυρσοδέψου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖονει τὴν προετοιμασίαν των καὶ τοῖς δίδει εὐκαμ-ψίαν τριβῶν αὐτὰ μὲ λίπος καὶ ἄλλα πα-χρῆα σώματα.

Τὰ δῆματα τῶν προβάτων εἶναι λε-πτότερα καὶ δὲν χρειάζονται τόσην ἐργα-σίαν, δὲν βίπτουν δὲ εἰς αὐτὰ τανίνην, ἀλλ' ἀπλῶς διάλυσιν στυπτηρίας.

Τὸ μαροκίνον εἶναι δῆμα τράγου ἢ κί-τρος τὸ ὁποῖον καταργάσθη μὲ βουδίον καὶ ἔπειτα ἐχρωματίσθη. Τὸ ὄνομά του προέρ-χεται ἀπὸ τὴν πόλιν Μαρόκον, ὅπου κατα-σκευάζονται περιέρημα τοιαῦτα δῆματα.

Τὰ λείψανα τῶν δῆμάτων χρησιμεύουν πρὸς κατασκευὴν τῆς βυρσοκόλλας.

Τὸ δῆμα διὰ τῆς θερμάνσεως ἐμπορεῖ νὰ λυώσῃ καὶ ὅταν βράσῃ ἐμπορεῖ νὰ γυθῆ εἰς πλάκας ἢ εἰς ἐλαστικὰς λωρῆδας· ἐμπο-ροῦμεν τότε νὰ κατασκευάσωμεν μὲ αὐτὸ πῖλους, χειρουργικὰ ἐργαλεῖα, ταμιευκασθῆ-κας κτλ.

Η'.

ΥΒΑΟΠΟΙΑ.

Ἡ ἕλιος κατασκευάζεται μὲ ἄμμον, πόντασιν ἢ σόδαν καὶ ἀσθεστον. Αἱ ὕλαι αὗται, κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον καθαρὰ ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς διαφανείας τὴν ὁποίαν θέλομεν νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ὕβλον, θέτονται εἰς γωνευτήριον καὶ ἐκθέτονται διὰ τριάκοντα ὥρας εἰς δυνατὸν πῦρ. Ἄν προσθέσωμεν ὀξειδίον τοῦ μολύβδου (λι-θάργυρον) ἀποκτῶμεν τὸν κρῦσταλλον, μὲ τὸ ὁποῖον κατασκευάζουν τὰς πολυτε-λεῖς ὕλους, ὡς π. γ. τὰ κηροπήγια, ἀγ-γεῖα διάφορα καὶ ἐργαλεῖα ὀπτικῆς.

Αἱ κοινὰ ὕελοι, ὡς π. γ. αἱ ὕελοι τῶν παραθύρων, γίνονται κατὰ προτίμησιν μὲ σόδαν. Πρὸς κατασκευὴν τούτων εἰς ἐργά-

της λαμβάνει διά μακρῆς κοίτης ράβδου σιδηρᾶς ἀπὸ τὴν λυωμένην ὕλην καὶ φουᾶ μεγάλην σφαῖραν ἀκριβῶς καθὼς κάμνουν τὰ παιδιά τὰς σφαῖρας τοῦ σάπυκος· ἔπειτα ἐπαναθέτει τὴν σφαῖραν εἰς τὸ γωνίον διὰ νὰ λάβῃ νέαν ὕλην καὶ φουᾶ πολλὰς φορές. Ἡ σφαῖρα αὕτη εἶναι πολλὰ ὑγρώδης, ἐνεκα δὲ τοῦ ἰδίου βάρους της γίνεται μακρουλή· κατορθώνει δὲ ὁ ἐργάτης νὰ τῆς δώσῃ σχῆμα κυλίνδρου, γυρίζων κυκλοτερῶς τὴν ράβδον ἐν εἰδει σφενδύνης.

Ὁ ἐργάτης ἀφαιρεῖ ἔπειτα τὴν ράβδον ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος καὶ τρυπᾷ καὶ τὸ κάτω μέρος, εἰς τρόπον ὥστε ἀποκτᾷ κύλινδρον ἀνοικτὸν καὶ εἰς τὰς δύο βάσεις· μὲ κοπτερον δὲ σιδηροῦν ἐργαλεῖον τὸ ὑποῖον ἐμπεριέχει ψυχρὸν ὕδωρ χαράσσομεν κατὰ μῆκος τὴν ζεστὴν ὕλην ἢ ὁποῖα κόπτεται ἀξιόλογα. Ἄν ἐκθέσωμεν ἔπειτα τὴν ὕλην ταύτην εἰς τὸ πῦρ μαλακύνει καὶ διὰ ξυλίνου ἐργαλείου ἐκτείνεται εἰς τετράγωνον πλάκα. Περνοῦμεν ὑπεράνω τῆς πλακῆς κύλινδρον καὶ οὕτως ἔχομεν τὰς ὕλους τῶν παραθύρων.

Διὰ τὰ κοινὰ βουκαλία τοῦ οἴνου, μεταχειρίζονται ἄμμον κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥτον σιδηροῦχον, κημιλίαν καὶ ἄλλας τῆς σόδας ἢ κοινὴν σόδαν. Ἡ παρουσία τοῦ σιδηροῦ δίδει εἰς τὰς ὕλους ταύτας βαθύ μελαψὸν χρῶμα. Κατασκευάζονται δὲ ὡς ἐξῆς. Ὁ ἐργάτης φουᾶ σφαῖραν μὲ τὸν σιδηροῦν σωλῆνα, ἐμβάζει τὴν σφαῖραν ταύτην εἰς σιδηροῦν τύπον, ὁ ὁποῖος προσδιορίζει τὸν ὄγκον τῆς κοιλίας καὶ τὸ βάθος τοῦ πάτου τοῦ βουκαλίου. Τὸ μακρουλὸν σχῆμα τοῦ λαίμου παράγεται ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ ὄγκου ὁ ὁποῖος παρασύρει τὴν ἀκόμη ὑγρὰν ὕλην. Ὁ ὕλοποιὸς δὲν πρέπει νὰ λαμβάνῃ κάθε φοράν παρὰ μόνον τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα ὕλης, ὥστε ἡ ὕλος νὰ ἔχῃ τὸ αὐτὸ πάχος καὶ τὸν αὐτὸν ὄγκον εἰς ὅλας τὰς φιάλας.

Διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ποτηρίων, τῶν βουκαλίων τῆς τραπέζης κτλ ἡ ὕλη τῆς λυωμένης ὕλης φουᾶται εἰς τύπον. Πολλὰ ἀντικείμενα ὡς ἀλατοθῆκαι, ράβδοι κτλ. χύνονται εἰς τύπους.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀντικείμενα τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν κατασκευάζονται φερνται εἰς φούρνον μὲ πατώματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνίσως θερμομασμένα. Ὡτῶ λυοπὸν ψυ-

χραίνονται βραδέως αἱ ὕλοι, ἄλλως ἐὰ ἦσαν ὑποκαίμεναι νὰ θραυσθοῦν εἰς τὴν μικροτέρην ὄθειαν. Ἐνεκα ἐλλείψεως τοιούτου καταλλήλου φούρνου πολλαὶ ὕλοι θραύονται μόναι των.

Αἱ ὕλοι αἱ ὁποῖαι ἔχουν γωνίας κόπτονται μὲ μυλόπετραν καὶ κατεργάζονται μὲ σμύριδα.

Ἡ κατασκευὴ τῆς ὕλου ἀνέρχεται εἰς ἀρχαιοτάτους χρόνους, οἱ δὲ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐγνώριζον κάλλιστα αὐτήν, ὡς ἐξάγεται ἐκ συγγραφέων καὶ ἐκ σωζομένων ὕλων ἀγγείων.

M. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΦΑΒΡΟΣ

(Eug. de Mirécourt)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

VII

Ἐρανίζομεθα ἐκ τῆς κριτικῆς ἐπιφυλλίδος τοῦ Κ. Σεβρέ, τῆς 24 Φεβρουαρίου 1867, τὸ ἀκόλουθον περιστατικόν, ἔχον πολλὴν τὴν σημασίαν. (1)

«Δὲν εἶναι δυνατόν, λέγει ὁ Κ. Σεβρέ, νὰ λησμονήσῃ τις, ἐφ' ὅσον γινώσκει αὐτήν, τὴν συνηγορίαν τοῦ διαπρεποῦς δικηγόρου ὑπὲρ τοῦ μαρκίωνος Β. . ., τοῦ αἰτήσαντος τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου του μετὰ τῆς δεσποινίδος Κ. . . Ἡ ὑπόθεσις ἦν λυπηρὰ καὶ σκανδαλώδης. Ὁ μαρκίων Β. . ., καταγόμενος ἐξ ἀρχαίας καὶ ἐνδόξου οἰκογενείας, ἐνυμφεῖθη ἐξ ἔρωτος τὴν νεάνιδα ταύτην, ὑπεραγαπηθεῖσαν ὑπὸ τε τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς του. Ἡ δεσποινὶς Κ. . . ἑπτακαιδεκάετις μόνον, ἐν τῇ πρώτῃ λάμπει καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἀκμῇ τοῦ κάλλους αὐτῆς ἔλαβεν, ἱπανδρευομένη αὐτὸν, ἀπόφασιν παραδόξως κακεντρεγῆ καὶ προπετῆ. Τὸ μαμμόθρεπτον παιδίον δὲν ἐδέχετο τὸν γάμον, εἰμὴ διὰ τὸν τίτλον καὶ τὸν στέφανον τῆς μαρκησίας, ἅτινα εὑρίσκειν ἐν τοῖς προγαμιαίοις δώροις τοῦ μνη-

(1) Συνεπεῖα ἐκδόσεως ἐν ὄρι τὸ μὲν λόγων παρὰ τοῦ Κ. Ἰουλίου Φάβρου.

στήρος αὐτῆς ὑπεσχέθη ὁμοῦς νὰ ἦναι σύζυγος τοῦ μαρκίωνος κατ' ὄνομα μόνον. Ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν της. Οἱ γονεῖς τῆς νεάνιδος ἐγένοντο συμπύκνους εἰς τὸ παιγνίδιον τοῦτο κατὰ τῆς ἐξότητος τοῦ περὶ γάμου νόμου, καὶ εἰς τὸν σύζυγον προσήρθη πᾶσα ὕβρις καὶ οἰκισκὴ ἀτιμωσις. Ἐνῶ δὲ ἡ οἰκογένεια αὐτῆ ἐξηπάτα τὸν μαρκίωνα δι' ὑποσχέσεων, αἰεποτε μηδενίζομένων. συνδιαλλαχῆς καὶ προσεγούς ἐνώσεως, ἡ νέα μαρκησία διετρεχε τὸν κόσμον. Τὰ δ' ἐρημευθῆσαν, ὑπαισθάνθηεντα τὴν παρεκκλίνασιν γυναικῆα, ἐπετέθησαν κατ' αὐτῆς, καὶ οἱ τὰ χρονικά τῶν λουτρῶν γράφοντες ἔλαβον αὐτὴν ὡς ἀντικείμενον τῶν ἰσθίων αὐτῶν μορφολογμάτων. Διὰ δὲ τῆς ὕδου ταύτης ὁ Κ. Β. . ., ἐλάμβανεν εἰδήσεις περὶ τῆς συζύγου του, καὶ ἐξυβρίζετο ἐν τοιοῦτῳ κόσμῳ ἢ τιμῇ τοῦ ὀνόματός του.

«Ἐπρόσηλακίσθη καὶ ἐθεβηλώθη ἀναντιρρήτως ὁ γάμος παρὰ τῆς νέας γυναικῆς, καθόσον, ὁ μὲν μαρκίων ἀφιερῶθη ὑπὲρ αὐτοῦ εὐκρινῶς καὶ ἀδύλως, ἡ δὲ σύζυγός του δὲν εἶπε τὸ καὶ ἡ μόνον διὰ τῶν χειλέων. Ἡ συναίνεσις, οὗσα τὸ ἡμῶρων δύο θελήσεων δι' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἐστερεῖτο οὐσιώδους στοιχείου, καθότι ἐν τῇ συναίνεσει ταύτῃ ὑπῆρχεν ἐξ ἐνόχων μερῶν πίστις ὀρασιθεῖσα. ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου ἐσωτερικῆ ἐπιστοκία. Ὅθεν, τὸ μυστήριον τοῦ γάμου ἐκινήθη παρὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῶν Παρισίων καὶ τῆς αὐτῆς τῆς Ῥώμης ἀκυρον. Ὑπελείπετο δὲ ὁ δεσμὸς τοῦ πολιτικοῦ γάμου, γάμου καταστάτης ἰδανικοῦ ὑπὸ τῆς ἐξαναστάσεως τῆς θελήσεως τῆς νέας, ἐπίσης δὲ ἰδανικοῦ ἐνώπιον τῆς πίστεως τοῦ μαρκίωνος Β. . ., καθολικοῦ ἐν ὅλῃ τῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως, μὴ δυναμένου πλέον νὰ θεωρῆ ὡς σύζυγον τὴν δεσποινίδα Κ. . . μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀκύρωσιν τῆς μυσταγωγικῆς αὐτῶν ἐνώσεως.

«Ὁ Κ. Ἰουλίου Φάβρος συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς ἀκυρότητος τοῦ πολιτικοῦ γάμου. Ἡ δίκη αὕτη ἦν μεγαλοπρεπῆς καὶ συναμα δυσχερῆς· ὁ πολιτικὸς νόμος δὲν παραδέχεται τὸν δόλον ἢ τὴν πλάνην, ὡς ἐλάττωμα ἐπιφέρον τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, ἢ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ ὅτι ἡ προσβολὴ ἤθελε καθάπτεσθαι τοῦ προσώπου, τοῦ ἐπαγγέλ-

ματος, τῆς ἀστυκῆς καταστάσεως καὶ ἀπολύτως τῆς ἀτομικότητος τοῦ προσβληθέντος. Ἐνταῦθα δὲν σκοποῦμεν νὰ περιγράψωμεν τὸ σύστημα, τὸ παραδεχθὲν, κατὰ τὴν συνηγορίαν αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς δικηγόρου. Ἡ ἐντύπωσις ὑπῆρξε βαθεῖα. Ὁ διδάκτωρ Ἰούλιος Φάβρος ἐν δεινότητι καὶ πεποιθήσει ἐσεβάσθη τὴν σύνεσιν, καὶ ἰδίως μάλιστα τὸ ὕψος τῶν θεωριῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀποφάσεων. Ἰπῆρξε δὲ μεγαλοπρεπῆς ἐν τε τῇ ἀποστορῇ καὶ τῇ ὑλιψεί, δεικνύων τὸν πελάτην του, λελυμένον μὲν ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου, δεσμευμένον ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ γάμου ἐν διηνεκεί χηρείᾳ, καὶ κατεδικασμένον νὰ βλέπῃ ἐξαντλούμενον αὐτίως ἐν ταῖς φλεψὶν αὐτοῦ τὸ αἷμα τοσούτων προγόνων, αἷμα χυθὲν κατὰ τὰς Στυρορορῆς καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Παρθένου.

«Ὁ ῥήτωρ ἐδείχθη καθολικώτατος· τὸ ἐμπόδιον, ὅπερ συνήντα ἐν ταῖς διατάξεσι τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, δὲν ἠδύνατο οὐδὲ νὰ ὑπερικήσῃ οὐδὲ νὰ θέσῃ ἐκποδίων. Ὁ λόγος αὐτοῦ οὐχ ἤττον δὲν ἐξηνήθη ἀλυσιτελῶς, καθόσον οὐδέποτε ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διέλαμψεν ἡ ἀπειρος ὑπεροχὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γαμικοῦ δικαίου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ αὐστηρὸν, τὸ τετριμμένον καὶ ζῆρον τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ἀρροῦν τὸ ζήτημα τοῦτο. Πῶποτε ὁ πολιτικὸς γάμος, δὲν εἶναι ἐνώπιον τοῦ μυσταγωγικοῦ γάμου μὲ εἰδεχθεστέρην μορφήν. (1)

«Ἡ δίκη αὕτη ὑπῆρξε, καθ' ἡμᾶς, ἡ ἀρετηρία τῆς ὠραιότερας καὶ ἐντελεστερας ἐπιδείξεως τοῦ προτερήματος τοῦ Κ. Ἰουλίου Φάβρου ἰδοῦ διατὶ ἀνεμνήσθημεν τῆς δίκης ταύτης. Ὡς πιστεύομεν, ἡ δίκη αὕτη ἐξήγειρε καὶ παρέδωκεν ὅτι ἐνομίσαμεν ὅτι ἐμμεντεύσαμεν ὑπάρχον ἐν τῷ ῥήτορι τούτῳ. Ὅτι δ' ἐν αὐτῷ εὐρίσκει τις

(1) Γνωρίζομεν ὅτι ὁ Κ. Ἰουλίου Φάβρος, συνεπῶς πρὸς τὰς ὑποστηρηθείσας παρ' αὐτοῦ ἀρχὰς, ἠρνήθη τὴν ὑπεστήριξιν διὰ τῆς εὐγλωττίας του εἰς τι δυστυχῆς καὶ ἔννογον παιδίον, τὸ ὑποῖον, ὑπ' ἄλογον πρόσχημα, ἤθελε ν' ἀκυρώσῃ τὸν γάμον πολιτικῶς, λησμονῶν ὅτι ἡ μόνη ἀληθὴς ἐνωσις εἶναι ἐμείνη, ἢ ὁ Θεὸς εὐλογεῖ. Σ. Σ.

ἔστιν ἢ ἄλλοις ἐκείνη εὐπροσηγορία καὶ ὁ ἐκ συμβάσεως ἐκείνος σεβασμὸς, ὃν ὑποκρίνονται ἐν οἱ τῶν ἐλευθερολογιστῶν (libres-penseurs) ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἐνδόμυχον καὶ πλήρες συγκινήσεως, καὶ, ὁὗτος εἰπεῖν, πληρῆ κακῶς ἐπουλωθεῖσα, γλυκὴ καὶ προσφιλεῖς στίγμα, τὸ ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς μένον ὑπὸ τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐλαθείας τῶν παιδικῶν χρόνων.

« Δὲν ἐμμένομεν εἰς τὸ μυστηριώδες τῆς καρδίας φίλτρον, τοῦ ὁποῦ προέπει νὰ φερόμεθα μὴ βεβηλώσωμεν τὸ μυστήριον ἐπιμένομεν μόνον λέγοντες ὅτι ἐν τῇ λύπῃ τῆς ἀπολεσθείσης πίστεως ἐνυπάρχει εἰσέτι πίστις.

« Τὸ γενναίωρον θέλητρον αἰσθήματος καὶ ἰδέας, καὶ ἡ ἀντανάκλασις, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἐλευθερίας ἀπεφάνθησαν περὶ τοῦ ρητορικοῦ προορισμοῦ τοῦ Κ. Ἰουλίου Φάβρου. Ὁ τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς οὗτος ρήτωρ, ὁ τὰ κάτω στρώματα τῆς κοινωνίας ἀπεχθονόμενος, ὁ πατριώτης οὗτος ρήτωρ κατέστη, λέγομεν, ἢ μᾶλλον ἠγήεσσα καὶ εὐγλωττος φωνὴ τῆς δημοκρατίας καὶ ἐν τῶν ὀργάνων τῆς ἰδέας ταύτης τῆς ἰσότητος, ἢ τῆς ἀντικαθολικῆς πνεύσεως αὐτοῦ. Ὁ πρὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν ῥῆσιον ρήτωρ ἐγενετο ὁ ρήτωρ τοῦ ἐλευθέρου λογισμοῦ, καὶ θεωρητικωτέρως ἢ οἱ ἄλλοι διὰ τοῦ ὕψους τοῦ πλεονεκτήματος, ἐβάδιεν ἐν τῇ ἀντικαθολικῇ φάλαγγι, ἢ τῆς προσέβαλε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἀγίας Ἐδρας προσδραλῶν τὴν κοσμικὴν αὐτῆς βασιλείαν. Ὁ Κ. Ἰούλιος Φάβρος δὲν συγγίεται μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς μερίδος του, οὐδὲ οὗτοι δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς αὐτόν, καθόσον ἡ φύσις αὐτοῦ ἀνίσταται εἰς τὴν ἰσότητα. Ἡ πρὸς τὸ παρελθὸν ἀγορευτικὴ ὕβρις, καὶ ἡ ἀδέλτερος ἀξίωσις τῆς δημοκρατίας, ὅτι ἡ ἰστορία ἐστὶ κενὴ καὶ ὅτι οὐδὲν ἐν αὐτῇ ἀκτινοβολεῖ πρὸ τοῦ 1789, ἐμπνεύσει αὐτῷ βεβηλῶς μεγάλην περιφρόνησιν. »

VIII

Ἰδοὺ ἐκτίμησις ὅση δικαία τοσοῦτω καὶ εὐνοική.

Ἀλλ' ἡ δυστυχία τοῦ Ἰουλίου Φάβρου εἶναι ὅτι πρὸς τῷ ἐγκωμίῳ συμβαδίζει

καὶ ἡ μομφή, καθότι ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσι δύο ἄνθρωποι, καὶ ὅτι οἱ δύο οὗτοι ἄνθρωποι εὐρίσκονται ἐν διηνεκῇ ἀνταγωνισμῷ.

Ἐπὶ δὲ τῇ ἀρετηρίᾳ τῶν ἐπερωτήσεων ἐπὶ τῶν Ἰταλικῶν πραγμάτων, ἢ *Εφημερίς τῶν Δικαστηρίων* ἔγραψε τὰς ἐξῆς γραμμὰς :

« Ὅτι εἶναι ἐπὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βήματος ὁ Κ. Ἰούλιος Φάβρος, εἶναι γνωστόν. Ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἐξαρκύνσεως τοῦ Λεδρῦ-Ρολλὲν, ὁ πρῶτον ὑφυπουργὸς τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως κατέστη ἡ λιγυροτέρα καὶ ἡ ἀρμονικωτέρα ἡγὼ τῆς μειονοφηρίας. Ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ δὲν δύναται ν' ἀντιστῇ εἰς τὰ πλεονεκτήματα τῆς δεξιᾶς, οὐδὲ ν' ἀντιτάξῃ οὔτε ἓνα ἀξιώτερον διαλεκτικόν, οὔτε ἓνα δεινὸν λογομάχον, οὔτε ἓνα ἐπικίνδυνον ἀνταγωνιστήν. Ὁ Κ. Ἰούλιος Φάβρος δὲν δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς τὸν Λεδρῦ-Ρολλὲν, οὐδὲ τὴν θερμότητα τοῦ λόγου οὐδὲ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔχει, δὲν ἔχει ὡς ἐκεῖνος τὴν ἐπικρατικὴν χειρονομίαν, δὲν φέρει ὡς ἐκεῖνος τὴν εἰρήνην ἢ τὸν πόλεμον εἰς μίαν τῶν πτυχῶν τῆς δημοκρατικῆς αὐτοῦ ἐσθῆτος, δὲν φέρεται ὡς ἐκεῖνος εἰς τὰς αὐτοσχεδίους ἐκείνας παραρηκας, τὰς συγκινούσας τοὺς ἀκροατὰς καὶ ἐρεθίζούσας ἐν τῇ συνελεύσει τὴν ῥιπήν τῶν ταρχῶν καὶ τῆς ὀργῆς. Ὁ Κ. Ἰούλιος Φάβρος οὐδὲ φυσικόν, οὐδὲ γόητρον, οὐδὲ πάθος ἔχει. Ἐν αὐτῷ τὸ πᾶν σπουδῆ καὶ τὸ πᾶν παρεσκευάσθη ἐν ἀνέσει καὶ μάλιστα ἢ τε κρυφῇ τῆς ὀργῆς καὶ οἱ τῆς ἀποτροπῆς τόνοι. Ὅσάκις δὲ πολεμεῖ τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἀπαγγέλλει τοὺς κατ' αὐτοῦ φιλιππικούς του, ἢ χειρονομία του ἐπιταχύνεται καὶ ἡ φωνὴ του ὑποτρέμει, ἀλλ' ἡ καρδία ταχύτερον δὲν πάλλει, καὶ πᾶσα ἡ ἐξωτερικὴ αὐτῆ ἀταξία, ἢ τῆς κόμης του ἢ ἀτμῆλεια εὐτυχῶς ὑποβοηθεῖ, ἐπὶ πᾶσι, δὲν εἶναι, ὡς εἶπεν, αὐτὸ ὁ ποιητής, ἢ ἀπλοῦν ἀποτίλεσμα τῆς τέχνης. Ἡ συνέλευσις ἀκροᾶται αὐτοῦ καὶ οὐδὲ ὅπως φρικιᾶ ἢ ἀριστερὰ κρυψάξει « Εὐγε ! » ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ ἄκρου τῶν χειλέων, ἑκατὸν δὲ χεῖρας κροτοῦσιν, ἀλλὰ χεῖρες ἐνδιπρερόμεναι. Ἀλλ', ὁ Κ. Ἰούλιος Φάβρος δεικνυσὶν ἀληθῶς πραγματικὴν ὑπεροχὴν ἐν ταῖς μεθοδικαῖς καὶ ψυχραῖς

συλλογισμοῖς. ἐν τῇ συναρμογῇ τῆς ἀρετῆς καὶ ἐν τῇ συζήτησει τῶν γεγονότων καὶ τῶν ἀφῆρων. Πρῶτος σφῆρας καὶ εὐγλωττος, καὶ τοῖ ἀκροῦτος μακρολόγος καὶ ἰδίως περιτολόγος, διαπρεπεῖ ὡς ἐκλαμπροῦν τὸ ἀνίσχυρον τῶν ζήτημάτων. ὡς ἀπτόμενος ἀκροῦ δακτύλου τοῦ σφαιροῦ τοῦ σημείου, ὡς συναπτόμενος σῶμα πρὸς σῶμα τῶν ἀντιπάλων του, καὶ ὡς ὢν καὶ προκλητικὸς καὶ δακτυλικός. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιλογίας εἶναι ἡ Πυθία του, καὶ πρέπει νὰ τὸ εἰπώμεν, ἢ πυθία αὐτῆ, ἢ τῆς ἐστὶν ὅτε ἐπιτάσσει αὐτῷ ἰδιοτροπίας ἐξηγήσεις. ἔστιν ὅτε φυσικῶς ὡπαύτως, ὑπὸ ψευδῆ ἀπλότητος ἄμα καὶ ἀρελείας ὕψους, ἐμπνεύσει ἀλλοκότου οἴστρου καὶ εἰρωνείας. Πάσα δὲ νυγμὴ προξενουμένη κατ' ἐκείνον, οὐς ἐπενόησε νὰ προσβάλῃ ἐστὶ φρονικὴ καὶ δυσίατος, καὶ πάντα τὰ ἐκπορευόμενα βέλῃ ἐμπιπνύνται βαθύτατα εἰς τὰς πλευράς αὐτῶν. Ἰπίστας καὶ αἱ διακοπῆ σιδηρῶς ἀπαρρίσκουσιν αὐτῷ, διότι ἀσθένεται ἐαυτὸν ἐν ἀνέσει. Πάντα κατὰ τοῦ εὐχρηστοῦ καὶ ῥίπτει αὐτὸν γκραι. . . εἰτα ἀριστᾶται καὶ ἐξακολουθεῖ, ὡς νὰ μὴ ἴκουε τοὺς γόους τοῦ τραβέντος. Προβάλλει τότε εἰς τὰς γενικὰς σκέψεις καὶ πολυπλασιάζει τοὺς συλλογισμοὺς. Ἴσως ἤθελεν ὑποβῆ μέχρι τοῦ ἀκροτάτου τῆς ἀληθείας εὐγλωττίας, εἴ ποτε ἠδύνατο νὰ ἦ εὐγλωττος χωρὶς νὰ καταναλίσκη τὸ ἐσωτερικόν ἐκείνο πῦρ, τὸ διαδιδόμενον εἰς τὰ ἐκτὸς ὑπὸ σφοδρῶν κινήσεων καὶ ἐνθέρμιον λόγων. »

Μετὰ τὴν ἀπαχώρησιν τῆς Συντακτικῆς συνελεύσεως, ὁ Ἰούλιος Φάβρος, ἀποβλήθεις τοῦ κόμματος τῆς τάξεως, ὑπερ δὲν ἤθελεν αὐτόν, οὐδὲ ὡς ἐπίκουρον, ἀπεδοκιμάσθη ὁμοίως ὑπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὅποῖον ἐστρεψεν αὐτῷ τὰ νῶτα, καὶ ἀπεκκεῖνθη ὑπὸ τῆς φαρίας τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν τῶν *Φίλων τοῦ Συντάγματος*, τοῦ μὴ λησμονήσαντος τῆς σφοδρᾶς αὐτοῦ ἐπιθέσεως κατὰ τῆς ὑποψηριότητος τοῦ στρατηγοῦ Καβαϊνιάκ.

Ἀποκλεισθεὶς τῆς νέας Βουλῆς, ἐπλανήθη ἐπὶ πολὺν χρόνον ὡς ψυχὴ κολάζομένη.

Ἀλλὰ, τὸ ἐρῦρόν κόμμα, ἀπολέσαν τὴν 13 Ἰουνίου, τοὺς λογιάρχους αὐτοῦ

ἀρχηγούς, ἢ ἔλπει νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἀπολιαν ταύτην, καὶ προσέλαβεν ἓνα ρήτορα. Τὰ δὲ ὑποχθόνια κομμάτια προὔτειναν τὸν Ἰούλιον Φάβρον διὰ τὴν ἐπαναληπτικὴν ἐκλογὴν τοῦ Ροδανῶ. Ἰδεξάτο.

Ἀναπολίτας ἀρχαίας καὶ ἀδελφικᾶς ἀναμνήσεως εἰς τοῦ, σοσιαλιστᾶς ἐργάτης, ὁ ἐκ Λυῶν δικηγόρος ἐπιτήσατο τὰς ψήφους τῶν βουλευτῶν αὐτοῦ συμπολιτῶν, οὗτοι δὲ ἐπεδύμασαν ὅπως ἐκλιζώσιν αὐτὸν πρὸς ἀντικατοστάτην τοῦ Κομμισταίρ. « ἢ θρασυτάτων φαρτῶν !

IX

Ἐν δὲ τῷ νομοθετικῷ Σώματι, ὁ πολιτικός Ἰούλιος Φάβρος ἐξακολουθεῖ τὰς κατὰ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς κυβερνήσεως ἐπιθέσεις του. Ὑπερησπίσθη τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου καὶ ἐπολέμησε τὸν νόμον τῆς ἀνευργίας, ἀνθ' ἧς ποινῆς ἐπειράθη ἐπὶ ματαίῳ νὰ ἐγκαταστήσῃ τὴν τῆς ἐξορίας. Ἀργότερα δὲ συνεζήτησε τὸν νόμον περὶ καθολικῆς ἐκπαίδευσως. Κατὰ δὲ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὁ ἐρῦρός δικηγόρος ἠθέλησε νὰ ποιησάται τὸ ἐγκώμιον τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, πλὴν ὁποῖον ἐγκώμιον !

Κατέστρεψε δὲ τὸν λόγον ἐπιβεβαιῶν ὅτι ἡ εὐαγγελικὴ διδασκαλία δὲν εἶχε πλέον ἐν ταῖς καρδίαις ρίζας.

« — Τῇ ἀληθείᾳ ! εἶπεν ἀντιπρόσωπός τις τῆς δεξιᾶς, ἔχει μέγα δικαίον. Χάρις εἰς τοὺς ἐπαναστάτας, δὲν ἔχομεν πλέον οὐδὲ πίστιν, οὐδ' ἐλπίδα, καὶ ἡ Δημοκρατία κατήντησεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἐλεημοσύνην. »

Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1850, ὁ Ἰούλιος Φάβρος κατήγγειλε τὸν *Συρμιδν* (Motte) ὡς ἐφημερίδα ἐμφυλίου πολέμου, καὶ τὸν Βαρβεῦ Δωρεβιλλῶ, ἓνα τῶν συντακτῶν τῆς, ὡς ἀπλανήτων στασιαστῆν καὶ ἀσεβῆ καὶ πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἠθικὴν καὶ πρὸς τὴν πατρίδα του, καὶ ταῦτα πάντα ἕνεκα ἀθροῦ τινος ἐπιγραφημένου ἢ *Ἰερότης τοῦ ζήφους*, καταχωρισθέντος ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 15 Μαΐου 1866.

Ὁ *Συρμιδν* ἀπήντησεν : « Ἐναι ψευδὸς ἐπινοηθὲν καὶ καταλογισθὲν κακῶς ὅτι ὁ ρήτωρ τοῦ ὄρους ἐξετόξευσε καθ' ἡμῶν. Πικροτέριασεν, ἀπέ-

κοψε και μετέβαλε τὸ ἄρθρον, ὅπερ καθυπέβαλεν εἰς τῆς Συνελεύσεως τὰ ἐξαγριωμένα πάθη, καὶ συνεπέρανε ἐκ τούτου ὑποκριτικῶς ὅτι ἡμεῖς προκαλοῦμεν ἐμφύλιους πολέμους. Ἰξίωσεν ὅτι ἐξωθούμεν παντὶ σθένει τὰ πνεύματα εἰς τὸν φρικαλέον τοῦτον πόλεμον. Ἐνῶ, ἀπεναντίας ἡμεῖς εἶπομεν ἐν τῷ ἄρθρῳ ἐκείνῳ: «Βεβαίως, δὲν σκοποῦμεν νὰ προκαλέσωμεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον.» Ἄλλως τε καί, ὁ Θεὸς δὲν ἔδωκε τὴν δύναμιν ταύτην εἰς μεμονωμένους ἀνθρώπους. Τὰ χεῖλη ἐνός ἀνθρώπου εἰσι λίαν ἀνίσχυρα ὅπως κατορθώσωσι νὰ ἐξέλθῃ ἡ φρικώδης αὕτη κραυγή: «Εἰς τὰ ὄπλα!» ἐφόσον ἡ ἡγὼ τῶν καρδιῶν δὲν διατίθεται εἰς τὴν μεγαλοποιήσιν αὐτῆς ἐπαναλαμβάνουσα ταύτην. «Ἐἰς πᾶσα ἐξ ἀνάγκης ἐκδίκησης, ἢ ὁ Θεὸς ῥίπτει ἐπὶ τῶν ἐνόχων, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἐκρήγνυται ἢ ἐξαπλοῦται ἐν καιρῷ. Οὗ δὲ ἀνθρώπου δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τῶν βουλῶν τοῦ Θεοῦ.»

Καὶ μὲν, κατὰ τύπους, ὁ Κ. Δωρεβιλλὺ ὠμολόγησεν ὅτι εἶχεν ἄδικον, καὶ μὲν ἀνέπτυξεν, ὑπεραυξήσας ταύτης, ἰδέας τινὰς τοῦ Κ. δὲ Μαιστρ, οὐχ ἥττον ὅμως δὲν ἔλαβε προσωπεῖον καὶ προσήνεχθη ν' ἀπαντήσῃ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, αἱ ἐλπίδες τοῦ Ἰουλίου Φάβρου ὡς πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σοσιαλισμοῦ ἦσαν πολλαὶ καὶ μεγάλαι. Εὐρίσκομεν δὲ τὴν ἀποδείξιν ἐν τῇ διαβόητῳ ταύτῃ φράσει, ἢ ἡ ἱστορία θέλει κρίνει:

«Δὲν πρέπει νὰ καταργήσωμεν τὴν ἰδιοκτησίαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐκμυζήσωμεν ταύτης καὶ τὴν τελευταίαν ἰκμάδα.»

Ἄξιάγαστε ῥήτορ!

Μετά τινα δὲ χρόνον, κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ συγγραφέως τοῦ *Περιπλανωμένου Ἰουδαίου*, ἀνεκράξεν:

«— Οἱ ἀντιδραστικοὶ ἐκτυπήθησαν ὡς Σῖναι.»

«— Μὴ δοκιμάσητε νὰ λάβητε τὰ ξόανα των, εἶπεν ὁ Κ. Δενζοά, χαιρετίζων μετ' ἐξαιρέτου εὐγενείας.

Τὴν 2 Δεκεμβρίου ἐσβέσθησαν αἱ ἐλπίδες τοῦ Ἰουλίου Φάβρου. Ἐκλεχθεὶς μέλος τοῦ γενικοῦ συμβουλίου ἐν τῷ διαμερισματικῷ τοῦ Λεϊγῆρος, ἤρνηθη νὰ ὁμώσῃ τὸν νενομισμένον ὄρκον. Ἄλλ' ἀργότερον παρε-

δέχθη, ὅποτε αἱ τῶν Πηρισιῶν ἐκλογαὶ τῶν ἐρυθρῶν ἐπανεφέρον αὐτὸν εἰς τὴν Βουλὴν, ἐνθα καὶ ἐδρεύει μέχρι σήμερον. Δύναται δὲ νὰ ἰδῇ τις τινὲς τρόπῳ ἐκεῖ πολιτεύεται: ἔχει πάντοτε τὰς αὐτὰς ἰδέας, καὶ ὡς ἐγγιστα τὴν αὐτὴν συνείδησιν.

«Ἐν τῷ Νομοθετικῷ Σώματι, λέγει ὁ Βαπερώ, ὁ Κ. Ἰούλιος Φάβρος ἔλαβε πλειστάκις τὸν λόγον εἰς ζητήματα τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, μάλιστα δὲ κατὰ τὸ 1859, κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἰταλίας. Ἦν ὁ ἀρχηγὸς τῆς μικρᾶς ἐκείνης μερίδος τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἢν ἐκάλουν οἱ Πέντε, οἵτινες μόνοι ὑπέγραψον καὶ μόνοι ὑπεστήριζον τὰς πολυαριθμούς τροπολογίας ὑπὸ μὲν τοῦ ὑπουργοῦ πολεμουμένας, ὑπὸ δὲ τῆς πλειονοψηφίας ἀπαρριπτομένας. Κατὰ δὲ τὸν Αὐγούστου τοῦ 1860, ἐξελέχθη πρόεδρος τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου τῶν Πηρισιῶν, καὶ ἐκ δευτέρου πάλιν κατὰ τὸ 1861.»

Ὡς συγγραφεὺς ὁ Κ. Ἰούλιος Φάβρος ἐστὶν ἴσος τῷ μηδενικῷ. Φυλλάδιά τινα, ἐπιγραφόμενα, *Ἐρωσις τῶν καταστηματαρχῶν τῆς Αὐῶν*, — *Ἀνάθεμα* (1833), — *Ἡ ἐλευθερία τοῦ Τύπου* (1849), καὶ εἰς τόμος ἐκλεκτῶν δικανικῶν καὶ πολιτικῶν λόγων ἀποτελοῦσι τὴν ὅλην αὐτοῦ φιλολογικὴν ἀποσκευὴν. Ἀποδίδεται δὲ αὐτῷ καὶ τὴν δραματικὴν λήρος, τὸ *Σημεῖον τῆς Ἐρώσεως*, διδασχθὲν κατὰ τὸ 1865 εἰς τινὰ ἐσπερίδα, ἢν προσήνεγκεν ὑπὲρ τοῦ ἐρυθροῦ κόμματος.

Κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας τῆς κοινοβουλευτικῆς αὐτοῦ σχολῆς, ὁ Ἰούλιος Φάβρος ἐπεδίδετο μανιωδῶς πῶς εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ συνηγόρει ὑπὲρ οἵαςδήποτε ὑποθέσεως.

«Εἶχε λάθει, λέγει ὁ συγγραφεὺς τῶν *Ἱστορικῶν προσώπων*, θέσιν μοιραίου ἀνθρώπου. Τὸ φάσμα τοῦ Βάγκου δὲν ἄφινεν αὐτὸν νὰ κοιμηθῇ. Ὡς τὰ τέρατα ἐκεῖνα, τὰ ἀναπιδῶντα ἐκ τινος ταμβακοθήκης, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνοίγεται, οὕτω βλέπει τις αὐτὸν ἀναφαινόμενον αἴφνης, μέλανα, ἐρυθρὸν, τραχὺν καὶ φοβερόν, κατὰ τινα μικρὰν δίκην τοῦ πλημμελειοδικείου, ὥστε δὲν ἤθελε ποτὲ ὑποπεύσει αὐτὸν ἰκανὸν πρὸς ἐξακολούθησιν παρομοίου μυστηρίου.»

Κατὰ τὸ 1853, ὑπερηπίσθη τὸν

κατηγορούμενον Βρασιάνον. ἐν τῇ δίκῃ τῆς συνωμοσίας τοῦ Κομμικοῦ Μ. Λοδζάκτου.

Συνηγόρεισε μετὰ τινα ἐπὶ ὑπὲρ τοῦ Βέλ-Χατζῆ, ἐνός τῶν ἀρχῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐνεργουμένων ἐν τῇ ποινικῇ δίκῃ τοῦ ὑπολοχαγῆ Δουανῶ. Ὁ πλάτης τοῦ ἡμετέρου δικηγόρου κατὰ κάσιν εἰς εἰκοσάκτῃ πρόσκαιρα δεσμὰ καὶ εἰς κἀκείσιν, καθόσον ἦν ἀξιωματικὸς τοῦ Λογισμοῦ τῆς τιμῆς.

Πισθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς σκληρᾶς τοῦ καταδίκου, ὁ Ἰούλιος Φάβρος, καὶ παρακωλυοῦμενος ὑπὸ τοῦ νεωτέρου νόμου τοῦ Βέλ-Χατζῆ, ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Σαλιῶν ὅπως ἐξαιτησάται παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν χάριν τοῦ πελάτου του.

Ἡ χάρις τῷ ἀπενεμήθη.

Τὸ δ' ἐπόμενον ἔτος, ἐπεροστίθη τὴν ὑπερστίσιον τοῦ Ὀρσίνη, καὶ οὐδέποτε τὸ βίτηρον αὐτοῦ πλεονέκτημα παρέστη πικρότερον.

Ὁ Ὀρσίνης κατέλιπε, διὰ τῆς ἰατρικῆς του, ὀκτακόσια φράγκα, προορισθὲν πρὸς ἀγορὰν ὁρολογίου καὶ χρυσῆς ἀλυσσοῦ ὑπὲρ τοῦ ὑπερασπιστοῦ του, ἐκφράσας τὴν θέλησιν νὰ ἐγγραμμίῃ ἐπὶ τῆς κύβης (cuvette) τοῦ ὁρολογίου ἢ ἐξῆς ἐπιγραφῆς:

ΤΩ ΚΥΡΙΩ ΙΟΥΛΙΩ ΦΑΒΡΩ

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΟΡΣΙΝΗΣ

ἐπιθήμημα.

Ἰδοὺ μοιραῖον ὁρολόγιον, ὑπὲρ ἀνθρώπου δεισιδαίμων δὲν ἤθελε φέρει, φοβούμενος μήπως τὸ ἴδιον σταματῶν πολλάκις κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἐγκλημάτων.

X

Προτίθενται ν' ἀναβιβάσωσι τὸν διαπραπῆ ῥήτορα εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν ἔδραν, τοῦτο δὲ, λέγεται, ὅτι συμφωνήθη μετὰ τῶν ἡμετέρων ἀθηνάτων.

«Ἐὰν τὸ προτέρημα τοῦ Ἰουλίου Φάβρου, λέγει ὁ Ἰππόλυτος Καστίλλης, παρεῖται αὐτῷ ἐν τε τῷ δικαστηρίῳ καὶ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀγνοῶ, ὅποιον πικρίαν, ἢν αἰσθάνεται τις μᾶλλον ἢ δύναται νὰ ὀρίσῃ, ἔχει ἐξ ἐναντίας, ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ τὰς μᾶλλον ἀξιοσυστάτους οἰκιακὰς ιδιότητας. Οἱ φίλοι του παριστῶσιν αὐτὸν

ἀφιλοκροτῆ, γενναῖον καὶ ἀνευ ἐπιδείξεως ἐνεργητικόν. Διγέεται, βεδαιούσιν, ὡς πάντων τῶν μαγνῶν ἀνδρῶν, ἡ ψυχὴ του καὶ εἰς τὰ μακρότερα αὐτοῦ πράξεις. Δὲν εἶναι Μ. ραῖω, εἰ, ἢ ἡ ἀκαλαπία σκίναται ὡς μούσα μοιραία καὶ ἀναγκασία. Ἡ μούσα τοῦ Ἰουλίου Φάβρου, κατ' αὐτὸν, εἶναι ἡ γλυκύτης ἢ σερνή καὶ ἡ τῆς ἐστίας σοβαρὰ μούσα. Ἡ μόνη αὐτοῦ χαρὰ, ἡ μόνη αὐτοῦ τέρψις, κατόπι τῶν δικαστικῶν ἀγῶνων, ἀρ' ὅν ἐξέρχεται εὐπλεως ἰδρώτος, εἶναι ἡ ἐντιμὸς τέρψις, εἶναι ἡ ἀγνή χαρὰ τοῦ οικογενειαρχοῦ, ὅστις φαίνεται λητηλωνῶν, ἐπὶ τοῦ σῶδου τοῦ γραφείου ἢ ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ πραιτωρίου, τὰς προκαταλήψεις τοῦ δικαστηρίου, καὶ, ὡς ὁ Ἑρβίκος Δ. παίζων μετὰ τῶν τέκνων του, δεικνύται ὅτι δύναται νὰ ἤενταυτῷ καὶ ἐνδύξῃ καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ.

Συνελόντι δ' εἰποῖν, καὶ ὅπως θέτωμεν τέρμα εἰς τὴν βιογραφίαν ταύτην, ἐκφράζοντες ἐλευθέρως καὶ σαφῶς τὰς ἡμετέρας σκέψεις, λέγομεν ὅτι ὁ Ἰούλιος Φάβρος ἐστὶ διανοητικὴ δύναμις τῆς ἐποχῆς.

Εἶναι πνεῦμα ὑπέρτερον, ὅπερ ἔσχε τὴν κακὴν τύχην νὰ παρεκτραπῇ.

Εἶναι ἄστρον ἐκκλίναν, ὅπερ πλανᾶται ἀτάκτως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στερεώματος, καὶ ὅν καὶ ματαῖον ὅ,τι προοίσιται νὰ ζωογονήσῃ, καταστρέφον ὅ,τι ἔπρεπε νὰ υποστηρίξῃ διὰ τῆς ἐπιρροῆς του, καὶ ἐπικοσμοῦν διὰ τῶν ἀκτίνων του ὅ,τι ὤρειλε νὰ μένῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ καὶ τῇ νυκτί.

Προστίθεμεν, — σὺν τῇ ἐπιφυλάξει, τὴν ὁποίαν ὀρεῖλομεν καὶ καλὸν εἶναι νὰ ἔχωμεν εἰς τῆς ἡθικῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τὰ μεγάλα ζητήματα, — ὅτι οὗτος ἐστὶν ἴσως ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῆς Προνοίας, οἵτινες, πλανῶνται, κατὰ θεῖαν παραχώρησιν, εἰς τὰς ἀτραπούς τῶν ψευδῶν δόξαστων, ὅπως σπουδάζοντες αὐτὰς ἐκ τοῦ σύνεργου ἰδῶσι τὸ σφαλῆρον, ἐνοήσωσι τὸ μηδαμινὸν καὶ τὸν κίνδυνον, καὶ δυναθῶσιν ἡμέραν τινα νὰ λάβωσιν ἐνεργητικῶς ἐν χειρὶ τὴν δαῖδα καὶ φωτίσωσι τοὺς λαοὺς.

Ὡς δειξόμεν ὅτι ἡ μόνη ἀληθὴς πρόοδος, ἡ μόνη δυνατὴ πρόοδος, ἔγκειται ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ ἱερᾷ συμμαχίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Ἐλευθερίας.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ Γ. ΤΥΠΑΛΛΟΣ.

ΛΑΪΣ

(Dehay α)

Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἡ Λαΐς ἔζη εὐτυχῆς καὶ τιμωμένη ἐν Κορίνθῳ· ἡ κακολογία οὐδόλως παρέβλαπτεν αὐτὴν ἠθικῶς, οὐδ' αἱ δέσποιναι τὴν κατεδίδωκεν διὰ τῆς κακολόγου γλώσσης των, ὡς, καί περ ἄγουσαν τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς ἐρασθεΐσαν ἔμμανῶς βραψωδοῦ τινος ὀνόματι Εὐβάτου. Ὁ ἔρωσ οὗτος ὑπῆρξε δι' αὐτὴν αἰτία δυσυχῶν καὶ θλίψεων, αἵτινες ἔμελλον νὰ τὴν ὀδηγήσωσιν εἰς τὸν τάφον. Καίτοι κυρία τῶν σκέψεων καὶ τῆς καρδίας τῆς, αἰφνιδίως ἀνεφλέχθη ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τούτου· αἰετοτε προσεκάλει τὴν λογικὴν εἰσβοθήειάν τῆς καὶ ἐζήτηε θεραπείαν ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ. Πλὴν τὸ πᾶν ἀπέβη ἀνωφελές. Τὸ πάθος ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐκρατύνητο, παρημέλει τῶν φίλων τῆς κ' ἐλησμόνει τὸ πᾶν διὰ τὸν ἄσχημον Εὐβάτην.

Ἐνταῦθα διακόπτομεν τὴν διήγησιν Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντινοῦ, ἵνα θέσωμεν ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ ἀναγνώστου πᾶν ὅσα ὁ Ἀθήναιος παραδίδει ἡμῖν περὶ αὐτῆς. Ὁ γραμματικὸς οὗτος φιλόσοφος διατείνεται ὅτι ἡ Λαΐς ἐγκαταλείφθησα ὑπὸ τοῦ Εὐβάτου ἡράσθη Πausανίου τοῦ Θετταλοῦ, ὅστις ἐπεσκέπτετο τὴν Κόρινθον καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πλάττει ὀλοκλήρον μυθιστορίαν. Ὁ Ἀθήναιος διηγείται ὅτι ἡ Λαΐς ἀπέβανε κατασπαρτασμένη, ὡς ὁ Ὀρφεὺς, ὑπὸ μαινάδων. Θέλομεν δὲ ἰδεῖ ὅτι τὰ περιωθέντα χωρία τῶν τε φιλοσόφων καὶ ἱστορικῶν ὡς καὶ τὸ χειρόγραφον τοῦ Βυζαντινοῦ Ἀριστοφάνους φυλάττουσι πλῆρη σιγῆν ἐπὶ τοῦ συμβάντος τούτου, δι' ὃ πιστεύομεν ὅτι τούτο εἶναι καθαρὰ ἐπινοήσις τοῦ Ἀθηναίου. Εἶναι φυσικὸν γυνὴ τεσσαρακονταπενταέτης, ἀπληπισμένη, διότι ἐπροδόθη ὑπ' ἐκείνου, ὃν λατρεῖ νὰ κυριευθῇ ἐν μέσῳ τῆς ἀπελπισίας τῆς ὑπὸ σφοδροῦ πάθους πρὸς ἕτερον; Γυνὴ προδοθεῖσα, ἐγκαταλειμμένη δύναται ἐν τῇ πρώτῃ ὀρμῇ τῆς ὀργῆς ἢ τῆς τραθείσης φιλαυτίας νὰ εὕρῃ ἀναπληρωτὴν διὰ τὸν ἀχάριστον ὅστις τὴν

(α) Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ σπουδαιστάτου συγγράμματος τοῦ Dehay ἐπιγραφομένου Lais de Corinthe et Nipou de Lenclous.

φεύγει, ἀλλὰ ν' ἀγαπᾷ τὸν νεύλυδα τοῦτον, ὡς ἡγάπα ἐκείνον, ὃν θρηνεῖ. δι' ὃν αἰετοτε θλίβεται, εἶναι ἀδύνατον. Ἐπρεπεν ὁ Ἀθήναιος νὰ γνωρίζῃ πολὺ ὀλίγον τὴν καρδίαν τῶν γυναικῶν ὅπως εἶπη τοιοῦτόν τι. Πολλαχῶς πιστεύομεν ὅτι ὁ γραμματικὸς οὗτος ἀνέφερεν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Πausανίου τὴν ἰδίαν τύχην εἰς τὸν Εὐβάτην. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Λαΐς πολλαχῶς περιηγήθη, σκοποῦσα νὰ ἀποσπασθῇ ἐκ τῆς βαθείας λύπης, εἰς ἣν εἶχε ρίψει αὐτὴν ἢ τοῦ ἐρωμένου τῆς ἀπιστία: ἐπίσης ὅτι διήνυσσε πολλὰ ἔτη ἐν Θετταλίᾳ, ἔνθα ἦτο: ἔξοχῶς σχολὴν κομψότητος καὶ τῶν ὠραίων τρόπων. Βεβαιούσιν ὡσαύτως ὅτι οἱ Θετταλοὶ, ἄνθρωποι ἀπότομοι καὶ θάναυσοι, ἐπολιτίσθησαν ἐκ τῆς συναναστροφῆς τῆς κομψῆς Κορινθίας.

Πλὴν ἐπαναλάβωμεν τὴν διήγησιν μας ἀφ' ὅπου ἀρήκαμεν αὐτὴν. Ἡ Λαΐς, ἥτις μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν εἶδε τὸν Εὐβάτην, ἦτο ἀκόλουθος τῆς ἡδονῆς καὶ οὐδέποτε τοῦ ἔρωτος, ἡσθάνθη ἑαυτὴν πάραυτα καταφλεγμένη ὑπὸ τοῦ πάθους τούτου. Τὸ εἶδωλόν τῆς ἦτο ὁ Εὐβάτης: αὐτὸν ἔβλεπε, περὶ αὐτοῦ ἐσκέπτετο καὶ δὲν ἠδύνατο εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ζῆσῃ ἀνευ αὐτοῦ. Παρήρχετο ὀλοκλήρους ὥρας παρ' αὐτῶ, μεθυσκομένη ὑπὸ τῆς εὐτυχίας νὰ τὸν βλέπῃ, νὰ τὸν ἀκούῃ καὶ ἀντὶ νὰ ἐξαντληθῇ ἡ μέθη, κινδύνετο πάντοτε.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ Διογένης εὐρισκόμενος ὅπισθεν φυλλώματος ἤκουσε τὴν ὑποκριτικὴν φωνὴν τοῦ Εὐβάτου ὀρκιζομένου διὰ τὸν πρὸς τὴν Λαΐδα ἔρωτα. Τὸ διαπραστικὸν βλέμμα τοῦ φιλοσόφου ἀπεκάλυψεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐδόλως ἡγάπα τὴν Λαΐδα, ἀλλ' ὅτι εἶχεν ἀνάγκην τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς. Ἐξεληθὼν ταχέως τοῦ μέρους, ἔνθα ἦν κεκρυμμένος, ὁ κυνικὸς λέγει γελῶν πρὸς τὴν Κορινθίαν:

— Θέλεις λοιπὸν νὰ ἐπανασυζευχθῆς, Λαΐς;

Ἐκθαμβος διὰ τὴν συνάντησιν καὶ τοὺς λόγους τούτους ἡ Λαΐς ἐξανίσταται κατὰ τοῦ Διογένης καὶ τὸν διατάσσει νὰ ἀποσυρθῇ.

— Τί! τῇ ἀποκρίνεται ὁ φιλόσοφος, θέλεις νὰ ἀπαγορεύσῃς εἰς ἐμὲ τὸν φίλον σου ν' ἀναπνέω τὴν μυροβόλον αἴραν τῶν κήπων σου; Νομίζεις ὅτι ἄνθρωπος τῆς

φύσεως τοῦ Διογένης, περιφρονῶν καὶ καταδιδῶκεν τοὺς φαυλοκόλλας δύνανται νὰ στερεθῇ περιπάτου δι' ἓνα ὑποκριτὴν, ὅστις σὲ ἀπατᾷ;

Ὁ ἔρωσ ἐτύφλου τὴν Λαΐδα, τὸ πυριφλεγὲς πάθος, τὸ ὅποιον τὴν κατεδίδωκε, κατέστησεν αὐτὴν ἐπιλήσιμονα τῆς πρὸς αὐτὴν γενναίας ἀφοσιώσεως τοῦ Διογένης καὶ παρηγορηθεῖσα, διότι ἰὸ κυνικὸς ἐκακολόγει τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτος, ἐπανελάθεν αὐτῷ ζωηρότατα νὰ ἐξέλθῃ τῶν κήπων τῆς. Τότε χωρὶς νὰ ταραχθῇ ὁ Διογένης τῇ ἀπλήθειᾳ τοῦ ἐξῆς; λόγους, ἀποσυρόμενος.

— Μάθε ἀπὸ σήμερον νὰ καταστέλλῃς τὰς ὀρμὰς τῆς καρδίας σου καὶ νὰ ἦσαι σώφρων. Ὁ νεανίας οὗτος, δι' ὃν παρηγορηθῆς τοὺς φίλους σου θὰ μὲ ἐκδικήσῃ μετ' ὀλίγον διὰ τὰς ὕβρεις σου.

Ἰδωμεν ἂν ἡ πρόβλεψις τοῦ Διογένης ἐπραγματώθη. Μετὰ τινὰς ἔκτοτε ἡμέρας ταραττομένη ὑπὸ τοῦ ῥόθου ὅτι ὁ Εὐβάτης ἦτο δύνατὸν νὰ τὴν ἀρήσῃ, ἡ Λαΐς ἐφαντάσθη ὅτι διὰ τοῦ γάμου ἤθελε τὸν συνδέσει διὰ παντός. Μὴ δυναμένη πλέον νὰ ἀντιστῆ εἰς τὸν πυρετὸν, ὑπ' οὗ ἐφλέχθη ἡ γυνὴ αὐτῆ, ἥτις ἀπεποιήθη τὴν χεῖρα πλείστων Βυζαντινῶν τῆς τε Κορίνθου καὶ Ἀθηνῶν, ἡ φιλόσοφος, ἥτις ἐπροτίμησε τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἐταίρας ἢ τὸ στέμμα βασιλίσσης, προέτεινε τῷ ἀσχημῶ Εὐβάτῃ νὰ τὴν συζευχθῇ καὶ νὰ μοιράσῃ μετ' αὐτοῦ τὰ πλοῦτά τῆς.

Ὁ βραψωδὸς ἐδέχθη ὑποκριτικῶς τὴν πρότασιν καὶ τῇ ὑπεσχέθη νὰ ἀγάγηται αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα του, ἐὰν κατώρθου νὰ ἀξιώθῃ τοῦ βραβεῖου τῶν Ὀλυμπικῶν ἀγώνων, οἵτινες ἔμελλον νὰ ἐπιτελεσθῶσιν ἐντὸς ὀλίγου. Ἀλλ' εἰ καὶ ὁ Εὐβάτης ἦτο μετρίωτατος ποιητῆς, εἰ φίλοι τῆς Λαΐδος καὶ μάλιστα ὁ χρυσός, τὸν ὅποιον ἀρείδως ἐδαπάνησεν αὐτῇ προσέφερον αὐτῷ τὴν νίκην. Ὁ βραψωδὸς οὗτος ἐλάτρευεν ἐν τῇ πατρίδι του νεανίδα, τῆς ὁποίας τῷ ὑπεσχέθησαν τὴν χεῖρα, ἐὰν ἐπανήρχετο ἐκ τῶν ἀγώνων νικητής. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς νίκης του ἀρῆκε λαθραίως τὴν Κόρινθον, δι' ἄλλου ἐπιδοῦς τῇ γενναίᾳ του ἐρωμένη ἐπιστολὴν οὕτως ἔχουσαν.

«Χαῖρε, Λαΐς, ἀναχωρῶ καὶ ἐκπληρῶ τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν σοὶ ἔδωκα τοῦ νὰ σὲ

ἀγάγωμαι, διότι φέρω μετ' ἑμαυτοῦ τὴν εἰκόνα σου».

Ἡ γλευστικὴ αὕτη ἐπιστολή, ἥτις κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίστασιν ἤθελε πληγῶσαι τὴν φιλαυτίαν τῆς ὑπερηράνου Κορινθίας καὶ διεγείρει τὴν ἀγανάκτησιν τῆς, παρήγαγε παρ' αὐτῇ δάκρυα καὶ ἀπελπισίαν. Πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ νοός τῆς κατετρύχοντο ὑπὸ τοῦ μοιραίου τούτου ἔρωτος. Ἐτρέξεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ φυγάδος καὶ μετὰ πολλῶν μηνῶν καταπόνησιν καὶ ἀνωφελεῖς ἀναζητήσεις ἐπανῆλθεν ἐν Κορίνθῳ εἰπέρ ποτε τεταλαιπωρημένη, καὶ ἔπεσε βαρῶς ἀσθενούσα.

Ὁ Ἀριστιππος, ὅστις περιηγεῖτο τότε τὰς Κυκλάδας, μαθὼν τὰ δυσάρεστα ταῦτα ἔσπευσε νὰ ἔλθῃ παρὰ τῇ ἀρχαίᾳ του φίλῃ. Ὁ Κλέων ἐπισπευθεὶς ὑπὸ τῆς Λαΐδος διὰ τὴν ἀναζήτησιν τοῦ Εὐβάτου προσέτρεξε πλησίον αὐτῆς, μὴ κομίζων αὐτῇ εὐαρέστους ἀγγελίας. Αἱ φροντίδες, τὰς ὁποίας οἱ δύο οὗτοι σπάνιοι φίλοι τῇ ἐπεδαφίλειον, αἱ συνεταιί των ἐντεύξεις, τὰ συμβουλίαι των ἐπήνεγκον ἀνακούφισιν τινὰ εἰς τὰς ἀλγηδόνας τῆς Λαΐδος. Ἀλλ' ἡ ὑγεία τῆς προσεβλήθη προσβολὴν, τῆς ὁποίας δὲν ἔμελλε πλέον νὰ ἀπαλλαγθῇ. Τῷ ἀνέλπιδι ἔρωτι, ὅστις κατέτικεν ἀκαταπόνητος τὴν καρδίαν τῆς, προσετίθη καὶ ἀναυδὸς ἀτονία. Ὑπὸ δὲ τὴν ἐπιβλαβῆ πνοὴν τῶν ὀδυνηρῶν τούτων ψυχικῶν καταστάσεων τὰ θελητήρα τῆς ἐμκράνθησαν, βυτίδες ἡμαύρωσαν τὸ ἄγνον τοῦ μετώπου τῆς καὶ ἡ καλλονὴ τῆς ἀπέπτη ἀνεπιστρέπτει.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ Λαΐς ἠρκνήσθη ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τῆς κοινωνίας, ἀπέπεμψεν ὅλας τὰς παιδίσκας, αἵτινες συνεκρότουσαν τὴν οἰκίαν τῆς καὶ ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς δούλους τῆς ἐξαιρέσει τριῶν τῆν ἡλικίαν μᾶλλον προβεβηκότων, τοὺς ὁποίους ἐφύλαξεν, ὅπως τὴν ὑπηρετῶσι: περιέστειλε τὸν ἀριθμὸν τῶν φίλων τῆς καὶ ἐκράτησε τοὺς οἰκιστάτους. Πάντοτε βαρυαλγῆς καὶ σύννοος μέσῳ ἐκείνων, οἵτινες τὴν περιεκύκλουν, ἀπώθει πᾶν μέσον διασκεδάσεως. Τὸ ἠθικὸν βελθῶς βεβλαμμένον ἐπενήργει ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ, ὁ τύμβος ἐγένετο ὑπὸ τὰ βήματα τῆς. Οἱ φίλοι τῆς ἐσυμβούλευσαν αὐτὴν νὰ ἀποπειραθῇ τὸ πῆδημα τῆς Λαΐδας, ἵνα σβέσῃ

τὸ διαρθεῖρον αὐτὴν πῦρ, ἀλλ' αὐτὴ ἀπὴν-
τησε μετὰ μειδιάματος ἀμφιβολίας ὅτι ἦτο
ἀσθενεστάτη διὰ τὴν κάμη τὸ ταξείδιον
καὶ ὅτι ἄλλως τε γλυκύτερον θὰ ἀπέθνη-
σκεν ὑπὸ τὰ μύρτα τοῦ κήπου της, ἢ ἐν
τοῖς πυθμῆσι τῆς θαλάσσης.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου της
ἀνηγείρατο μεγαλοπρεπῆ τύμβον Πεντε-
λικοῦ μαρμαροῦ εἰς τὸ Κράνιον, ὅπου ὑψού-
το μικρὸν τι ἄλλος τῷ Βελλεροφόντι καθι-
ερωμένον. Παραπλεύρως τῷ τύμβῳ τούτῳ
καὶ εἰς μικρὰν τοῦ ναοῦ τῆς Μελαίνης Ἀ-
φροδίτης ἀπόστασιν κατηνάλωσεν ὑπέρ-
μετρα ποσὰ πρὸς οἰκοδομὴν ἑτέρου ναοῦ
Ἀφροδίτῃ τῇ αἰεὶ ὠραία ἀφιερωθέντος. Ἐν
τῷ μνημείῳ τούτῳ τῷ κορυφωτάτῳ τῶν
τῆς Κορίνθου ἀνήρτησε τὸ περίφημον κά-
τοπτρόν της, μὴ τολμῶσα πλέον νὰ ἐγ-
κατοπτρισθῇ, ἐνταῦτ' ἰσχυρὰ τοὺς ἐπο-
μένους στίχους.

Δίδω αὐτὸν εἰς τὴν οὐρανὸν αἰεὶ Ἀφροδίτην ὠραίαν.
Τὰς ἀλγηδόνας πολὺ μοι πολλαπλασιάζει τὸ ὅτι
Δὶν θὰ ἐγκατοπτρισθῶ ποτὲ ἐν τῷ πιστῷ μου κατ-
πτέρῳ,
οὐδὲ ὑποία ἦμην, οὐδὲ ὑποία εἶμαι.

Ἡ καὶ αἰσθανομένη τὸ τέλος της ἐγ-
γίζον συνήθρισε περὶ αὐτὴν τοὺς φίλους της
ἵνα τῇ δώσωσι τὸ πανύστατον χαῖρε, ἀναθέσασα
τῷ Ἀριστίππῳ τὴν ἐκτέλε-
σιν τῶν ὑστάτων της θελήσεων. Διε-
μοίρασε τὴν περιουσίαν της, εἰσέτι ἀ-
ξιοσημείωτον, εἰς τέσσαρα μέρη τὸ ἐν
προώρισεν εἰς βοήθειαν τῶν ἐταίρων τῆς
Κορίνθου, τὰς ὁποίας ἡ ἡλικία καὶ ἡ
κακοδαίμονία κατέστησε δυστυχεῖς, τὸ
δ' ἕτερον δὲ ἐπιμέλειαν τοῦ ναοῦ, τὸν ὅ-
ποιον αὐτὴ κατεσκευάσατο, καὶ διὰ τὰς
τρεῖς ἱερείας τὰς περὶ αὐτῆς διορισθείσας νεω-
κόρους. Τὸ τρίτον μέρος κατέλιπεν εἰς τὴν
πιστὴν της Βακχίδα τὴν πανταχοῦ μνη-
μονευομένην τύπον ἀγάπης. Τὸ τέταρτον
περιέχον τοὺς κήπους της ἐκληροδοτήθη εἰς
τὴν πόλιν τῆς Κορίνθου ἐπ' ἐργασίαν τῶν
τῶν τιμῶν καὶ τῆς προστασίας, τὰς ὁποίας
οἱ Κορίνθιοι τῇ ἐπέδωξάν.

Περαιωθειῶν τῶν διαθέσεων της, λέγει
εἰς τὴν πιστὴν της Βακχίδα νὰ τῇ θέσῃ
ἐπὶ τὴν κερκλήν στέρας ἐκ μύρτων ἀκο-
λούθως ἔδωκε τὴν διαταγὴν εἰς ὅλας τὰς
γυναῖκας τοῦ οἴκου της νὰ συναθροισθῶσιν
ὑπὸ τὴν μεγάλην δεινδοστοιχείαν τοῦ κή-

που πρὸ τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀφροδίτης·
αἱ μὲν μουσικαὶ μὲ τὰς λύρας των, αἱ
δ' ἄλλαι μετὰ τῶν βροδοσεμῶν, πᾶσαι δὲ
ἀνύστεραι. « Ἄς ἀνάβουν τὸ ναυτίκιον »
προσέθηκε, « καὶ ἄς ξύψωσιν ἐκεῖ τὸ κινά-
μωμον μὲ πλήρεις τὰς χεῖρας ». Ὅτε αἱ
διαταγαὶ της ἐξετελέσθησαν, κατέβη ἐν
τῷ μέσῳ τῶν νεανίδων· οἱ φίλοι της ἐτά-
χθησαν περὶ ἑκάστη πλευρᾷ τῆς κλίνης της,
αἱ μουσικαὶ ἐτοποθετήθησαν κατέναντί της
καὶ ἑξῆλλον πρὸς λύραν τὴν ὀδύνη τὴν ἐπι-
γραφομένην τὸ τέλος ὠραίας τινος ἡμέρας,
ἦν ἡ Ἀχίς ἀπὸ τινος ἡγάπα ὡς ἀναφερο-
μένην πρὸς αὐτήν.

Ταύτῃ τῇ στιγμή ὡχρὰ τις ἀκτίς τοῦ
δύοντος ἡλίου φωτίσατο τὴν κλίνην της·
ἐπιβάντου, ἐξωλίσθησεν ἀπὸ τῆς κερκλῆς
ταχέως εἰς τοὺς πόδας καὶ ἠρνήσθη. Ἡ
ἀκτίς αὐτὴ ἐφάνη ἀναζωογονήσασα τὸ
πρόσωπον τῆς Ἀχίδος· οἱ ἡμίσεστοι ὀφθαλ-
μοὶ της ἀνεζωοφυρήθησαν καὶ περιέβλεψα
ἐκείνους, οἵτινες τὴν περιεκύκλουν.

« Καλοὶ μου φίλοι » εἶπε, « δι' ἐκείνους
οἵτινες μέλουν νὰ ἐπανίδωσι τὸν ἥλιον τῆς
αὔριον ἢ γλυκεῖα αὐτὴ ἀκτίς εἶνε τὸ τέ-
λος ὠραίας τινος ἡμέρας. Δι' ἐμέ . . . εἶνε
τὸ τέλος τοῦ ὠραίου ὄνειρου τῆς ζωῆς . . .
Ἔττα στραφεῖτα πρὸς τὸν Ἀριστίππον
« Γίγιναι, γίγιναι μου φίλε. »

Παρατηροῦσα ὅτι ὁ Κλέων τὴν ἠτένιζε
ὀκνηρῶς τῷ τείνει τὴν χεῖρα καὶ λέγει·
« Δὴ, Κλέων, καρδίαν ἀδόλοε καὶ πιστὴν,
γαληνίσσον τὴν ὀδύνην σου, παραγορήθητι,
διότι ἐπὶ τῆς γῆς ὑπολείπονταί σοι ὀδύνη
ἡμέραι. »

Ὁ Κλέων φιλῶν τὴν χεῖρά της δὲν ἠ-
δυνήθη νὰ κρατήσῃ τοὺς ὀλοδυγμούς του.

Ἡ φωνὴ τῆς Ἀχίδος ὀλίγον κατ' ὀλίγον
ἀπέβαινεν ἀσθενής . . . ὁ θάνατος τὴν
περιέσφιγγε . . . Μετὰ σφοδρὸν ἀγῶνα
ἐπρόφερε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις.

— Καλοὶ μου φίλοι, χαίρετε, ἐνίοτε ἐν-
θυμήθητέ με . . . Μίαν μόνον ἀλγηδὸνα
συνεπάγομαι εἰς τὸν τύμβον, ἐκείνην τῆς
ἐγκαταλείψω σας . . . Ταύτην τὴν φο-
ρὰν . . . Φεῦ! . . . χαίρετε διὰ πολὺ! . . .
διὰ πάντα! . . .

Ἀπαξ εἰσέτι ἠβέλησε νὰ τείνη τὴν χεῖ-
ρα πρὸς τὸν Ἀριστίππον καὶ Κλέωνα, ἀλλὰ
δὲν εἶχε πλέον τὴν δύναμιν . . . καὶ ἐπὶ
τῶν παγωμένων χειλέων της ὁ θάνατος

ἐσταμάτησε τὸ τελευταῖόν της μειδίαμα.
Τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ τέλος τῆς περιή-
μου ταύτης καλλονῆς δι' ἣν, κατὰ τὴν
μαρτυρίαν τοῦ Δημοσθένους αἱ δύο θάλασ-
σαι τοῦ ἰσθμοῦ συνεκρούσθησαν. ἤτις εἶ-
δεν ὑπὸ τοὺς πόδας της βασιλεῖς, μαρ-
στάνες, καλλιτέχνες καὶ ἤτις ἐδέσθη τὴν
λατρείαν συμπάσης τῆς Ἑλλάδος. Οἱ δὲ Κο-
ρίνθιοι πομπωδῶς ἐκένευσαν ἐκείνην, ἣτις
ἔβριζε τὸσάυτην μαρμαρογῆν ἐπὶ τῆς πό-
λεως των, καὶ ἐχάραζον νύμφικα πρὸς
τιμὴν της.

(Μεταγλώττισις)

ΔΗΜ. Π. ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

.....

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΑΝΙΑΣ ΤΟΥ ΝΑ ΟΜΙΛΩΣΙΝ
ΟΛΟΙ ΟΜΟΥ.

[Andrieux]

Ἐν τῶν στραχημάτων ἄτινα παρὰ τῶν
παρὰ τοῖς Παρισίοις εἶναι καὶ ἡ μανία τοῦ
νὰ ὀμιλῶσιν ὅλοι ὁμοῦ καὶ ταυτοχρόνως
χωρὶς ν' ἀκροάζονται ἀλλήλων καὶ χωρὶς ν'
ἀποκρίνονται πρὸς ἀλλήλους. Πολλὰκις πρὸς
ἐκλήθη νὰ δειπνήσω παρὰ διαφόρους· ὅσκι
περίπου δὴ δώδεκα ἄτομα κλήθηται εἰς τὴν
τραπέζην περὶ τὸ τέλος τοῦ δείπνου προ-
τίθενται τρεῖς ἢ τέσσαρες ὀμιλίαι ἢ μᾶλ-
λον ἕκαστος ἔχει τὴν ἰδικήν του. Τὸ χει-
ριστόν δὲ εἶναι ὅτι ἕκαστος τῶν δειπ-
νῶν ὀμιλεῖ δυνατώτατα ὡς εἰ ἐπρόκειτο
ν' ἀκούσωσιν οἱ ἄλλοι μόνον αὐτόν, ἐξ
οὗ προκύπτει θόρυβος δυνάμενος νὰ κω-
φάνῃ τὸν ἄνθρωπον. Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει
εἰς τε τὰς συναναστρώδας καὶ εἰς τοὺς
συλλόγους· ἕκαστος διεγείρεται εἰς τοὺς ἄλ-
λους γεγονός τι ὑπερ ταχὺν ἀνέρερον τις·
ἕκαστος λέγει τὴν ἰδέαν του ἐπὶ προτά-
σεως γενομένης παρ' ἐνός ἐκ τούτων καὶ
ἕκαστος προσπαθεῖ νὰ ἐπιδείξῃ πνεῦμα καὶ
συμπρόσθεαυτὸν τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν.

Κρινατε ὅποιον δυσάρεστον ἀποτέλεσμα
ὀφείλει νὰ παραχθῇ ὁ θόρυβος· οὗτος εἰς
ἄνθρωπον συνήθισμένον ὡς ἐμὲ εἰς τὰς ἡσύ-
χους συναναστρώδας τῶν φίλων. Εἰς τοιαύ-
τας περιπτώσεις, ἀπομακρυνόμενος πολλὰ-
κις, παραδίδομαι εἰς μελέτας ἐν τῷ μέσῳ
τῶν ὀμιλῶν τούτων, ὑπερ μὲ εἶναι το-

σούτιο μᾶλλον εὐκόλον καθ' ὅσον ἕκαστος
οὐδὲν ἄλλο σκεπτόμενος ἢ ὅτι λέγει, πολὺ
ὀλίγον προσοχὴν δίδει εἰς τὸν γείτονά
του. Ἀναμνηστικῶς τότε μετὰ γλυκείας
συγκινήσεως τῶν εὐχαρίστων ἐσπερίδων,
καὶ ἄς συναθροίζομενοι περὶ τῆς τραπέ-
ζης τοῦ πείου ἐμενήμεν πολλάκις ἐπὶ ἐν
τέταρτον τῆς ὥρας χωρὶς συνεισῆαι ν' ἀνταλ-
λάξωμεν λέξιν. Οὐδεὶς μεταξὺ ἡμῶν ἐσπευδε
νὰ λάβῃ τὸν λόγον καὶ τότε μόνον ὀμιλοῦ-
μεν ὡς ἐπὶ εἰρημίας, ὅτι οὕτως
ἢ συνδιὰ λέξιν παρῆγει ἐνδιὰφρον, πολλὰ-
κις εἶναι διδακτικὴ, ἐνίοτε ἀστεία, οὐδέ-
ποτε ὁμῶς θορυβώδης· τοῦτο δὲ δεικνύει
ὅτι οἱ φίλοι εἶναι μᾶλλον ἐκθροβῆεις ἢ πο-
λυλόγοι. Ἀλλ' ἐν Παρισίοις, ὡς λίαν εὐφρῶς
εἶπέν τις, τὸ ὀμιλεῖν καταστρέφει τὴν ὀ-
μιλίαν.

Ἐκπλήττωμαι βλέπων ὅτι λαὸς σεμνη-
νόμενος ἐπὶ λεπτότατι συμπεριφορᾷ, παρ-
εκτρέπεται ὡς πρὸς τοῦτο τοῦ συμπεριφε-
ρῆσαι· διότι τί εἶναι ἐπὶ τέλους μᾶλλον
ἀπολίτευτον ἢ τὸ νὰ μὴ ἀκροᾶται τις πο-
σῶς τοῦ ὀμιλοῦντος, τὸ νὰ τὸν διακόπη
ἀκαταπαύστως, τὸ νὰ κατακαλύπτῃ ἀσ-
πλάχνως τὴν φωνὴν του, μὲν εἶναι ὡς νὰ τῷ
λέγει « Σιωπᾶ, δὲν διδῶ οὐδ' αἰεὶν ἀξίαν
εἰς τοὺς λόγους σου, ἐγὼ μόνος εἶμαι ἄξιος
νὰ μὲ ἀκροῶμαι. »

Ἀγνοοῦσι τίνων ἐκ τούτου στεροῦνται
ὠφελειῶν. Ἀκροᾶσθαι εἶναι τὸ ἀποδέχε-
σθαι ὅπως ὅποτε πᾶν ὅ, τι παρέχει ἔστω
καὶ τὴν ἐλαχίστην ὠφελειαν. Ἐάν ὁ ἴππτος
ἀμύλητος καταδέχεται νὰ τείνη τὸ σὸς πρὸς
ἀνθρώπους εὐπαιδαύτους, θὰ ἐρίνετο καὶ
οὗτος ἐντὸς ὀλίγου τοιοῦτος. Οἱ σπουδαῖοι
ἄνθρωποι φωτίζονται μεταξὺ των, ἡ με-
γαλοφυῖα ἀναπτύσσεται ἐν συνδιαλέξει
συντόνω, ἐμψυχούται διὰ τῆς συζητήσεως
καὶ παρῆγει ἐξ ἀπηναιώς ἰδέας σπουδαιότη-
τας. Ἀλλ' ὅχι ὅταν τις ὀμιλεῖ μόνον διὰ
νὰ κινήσῃ τὴν γλῶσσαν του· τοῦτο εἶναι,
ἀλλ' ἡ χεῖρα τοῦ ὀμιλήσαντος τοῦ λόγου
τοῦ ἐξαίσιου τούτου πλεονεκτήματος τοῦ
ἀνθρώπου ὑπερ ὁ θεὸς μεταξὺ ὄλων τῶν
δημιουργημάτων εἰς αὐτόν μόνον ἔδωκε.

Πόσαι ἰδέαι πλείστης σπουδαιότητος
δὲν ἀνακρίονται ἐν τῷ μέσῳ τῶν κραυγῶν
καὶ τοῦ θορύβου; Δὲν εἶναι ἀξιοθρήνητον
νὰ συλλογίζηται τις ὅτι αἱ διαφοραὶ ὀλο-
κλήρου λαοῦ λύνονται δι' ἐνός διαξιφισμοῦ

ἢ διὰ μάχης τῶν πνευμένων; Τοῦτο προξενεῖ κρίσιν μάλιστα ὅταν ἀναλογίζηται τις ὅτι πολλάκις ἡ φύσις χορηγεῖ τὴν εὐγενῆ τοῦ σκέπτεσθαι καὶ κρίνειν αἰσθησιν κατ' ἀντίστροφον λόγον τῆς φυσικῆς δυνάμεως. Μάλιστα πολλάκις ὁ παράφρων προξενεῖ μέγα θόρυβον ἐφόσον ὁ φρόνιμος σιωπᾷ ἢ ἐάν οὗτος προσπαθῆσῃ νὰ ὁμιλήσῃ ἢ γλυκεῖα καὶ συμπαθητικῆ φωνῆ του διακόπτεται αἴφνης ἐκ κραυγῶν ἐμμανοῦς καὶ ἀπειλητικοῦ παραλογισμοῦ.

Γάλλοι τινες μοὶ εἶπον ὅτι τοιαύτη μεταπολίτευσις ἦτις μετέβαλε τὴν ὄψιν τοῦ πολιτεύματος αὐτῶν καὶ τοὺς ἐπεφύρωσαν ἀναρθητῶν δυστυχίας μόνον εἰς τὸν θόρυβον ἴσως ἐστηρίχθη, ὅστις κατέπνιξεν ἰδέαν ὀρθὴν καὶ εἰς τὴν ταραχὴν ἦτις ἐμπόδισε ν' ἀκούσῃ καὶ ν' ἀκολουθήσῃ ταύτην.

Αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐσπέρας ἐμπόδισα δύο τιμίους Παρισίους ἀπὸ τοῦ ν' ἀποκτήσῃ σπουδαίαν μεταξὺ των ἔχθραν καὶ ἴσως νὰ θρῄσῃ τὴν κεφαλὴν των ἢ νὰ κόψῃ τὸν λαιμὸν των. Ἀντέλεγον μετὰ τρυφῆτος, ἕκαστος δὲν ἠκραζέτο τοῦ ἑτέρου, ἦσαν τόσον ἐξηρητισμένοι καὶ τόσον ὀλίγον ἠκραζόντο ἀλλήλων, ὥστε παρετήρησα ὅτι διὰ διαφόρων λέξεων ὑπεστήριζαν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Ἀπεμακρύνθη αὐτῶν μίαν στιγμὴν ἔσχισα δύο φύλλα ἐκ τοῦ σημειωματαρίου μου καὶ γράψα; ἐκεῖ λέξεις τινάς, καὶ παρουσιάσας εἰς ἕκαστον ἐν εἰς αὐτῶν. ἀφίλε, ἠρώτησα, δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ἰδέα σου. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγὼ λέγω, μοὶ εἶπεν ὁ εἰς, ὅπερ ἐκεῖνος δὲν παραδέχεται; καὶ ἐγὼ τοῦτο ἰσχυρίζομαι εἰς τὸ ὅποιον οὗτος ἀντιλέγει; ἀπεκρίθη ὁ ἕτερος. Παρεκάλεσα αὐτοὺς ν' ἀντιπραβάλλω τὰ δύο φύλλα τοῦ γράμμου, εἶδον δὲ μετ' ἐκπλήξεως ὅτι ἀμρότεροι ἔλεγον ἀκριβῶς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, καὶ ὅτι ἔνεκα τούτου ἦσαν πληρέστατα σύμφωνοι χωρὶς νὰ ἔχωσι περὶ τούτου ἀμφοβολίαν. Δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μὴ γελᾶσιν, τοὺς ἕκαστα νὰ ἐναγκαλισθῶσι καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὸν οἶκόν μου νὰ γράψω εἰς τὴν ἡμερησίαν μου τὴν κρίσιν ταύτην περὶ τῆς μαίσεως τοῦ νὰ ὁμιλῶσι πολλοὶ συγχρόνως καὶ τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ μὴ ἀκροῶνται ποσῶς ἀλλήλων. [μετάφρασις]

Σ. Ν. ΜΠΟΥΦΙΔΗΣ.

ΟΙ ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ

(Joseph Mery)

(Συνέχεια ἐξ 2 φυλλ. 1Α'.)

Οὐχ ἦττον ὁμως, ἄπασα ἡ κίνησις ἐκείνη οὐδὲν εἶχε τὸ ἀπειλητικὸν διὰ τὸν κυνηγόν, τοῦθ' ὅπερ ἐδιπλασίασε τοὺς φόβους του; καθόσον, διελογίζετο ὁ Ἄριστων, εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῆ τις ὅτι τοσοῦτοι κολοσσοὶ τίθενται εἰς τολιχικὴν κίνησιν ἵνα προβῶσιν εἰς τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν νάννου τοῦ εἶδους μου; πρόκειται λοιπὸν περὶ σοβαρωτέρου τινος; ἡ λεπτὴ ὁπρησις τῶν γιγάντων τούτων θὰ ὠστράνη βεβαίως ἐπιδρομὴν τινὰ θηρίων μέλλω νὰ παρασταθῶ εἰς μάχην λεόντων καὶ ἐλεφάντων, καὶ θὰ ἦναι αὐτόχρημα θαῦμα, καὶ θαῦμα ἀδύνατον, ἂν, ἐν τῇ συγκρούσει δυναθῶ ν' ἀποφύγω κτύπημά τι προσοπίδος ἢ ὀνύχων πρέπει λοιπὸν νὰ ὠφελῶ τῆς γενικῆς συγκινήσεως καὶ νὰ δραπετεύσω. Τὴν φορὰν ταύτην ἴσως μείνω ἀπαρτήρητος.

Σκεφθεὶς οὕτως, ὁ Ἄριστων εἶπεν ἐπὶ τῆς γλύπης, ὡς ὁ πολυμήχανος ὄφις, προσπαθῶν νὰ φθάσῃ μετρη τῆς ἐξόδου τοῦ διαδρόμου; ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ οἱ δεσμοφύλακες του προῦχώρησαν μὲ τὴν προσοπίδα προτεταμένην μὲν, ἀλλὰ μεθ' ἀσρόφρονος τῷ ὄντι ἦθους, καὶ τῷ ἔδωκαν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ πρὸς ἀπόδρασιν σχέδιόν του εἶχε ἀνακαλυφθῆ καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ παραιτηθῆ αὐτοῦ, ἐάν ἤθελε νὰ διατηρήσῃ τὴν ζωὴν του.

— Ἀλλόκοτον τῇ ἀληθείᾳ! διελογίσθη ὁ θηρευτῆς; πῶς συμβαίνει οἱ ἐλέφαντες οὗτοι νὰ σκέπτονται περὶ ἐμοῦ ἐν μιᾷ στιγμῇ τοσοῦτον ἐπισήμῳ, μεθ' ἣν μέλλει ἴσως νὰ λάβῃ χώραν ἡ μάχη, ὁμοίαν τῆς ὁποίας αἱ δέλτοι οὐδεμιᾶς ἀνθρωπίνης ἱστορίας ἀνέγραψάν ποτε;

Ἐλαβε τότε στάσιν ὄλως εὐπειθῆ καὶ ταπεινὴν, τεκμηρίωσας διὰ τῶν νευμάτων του ὅτι δὲν εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ δραπετεύσῃ.

Μετὰ τῶν ἐλεφάντων δύναται τις πάντοτε νὰ συνεννοηθῆ διὰ παντομίμας; τίς οἶδεν! ἐννοοῦσιν ἴσως κάλλιον τὰ νεύματα ἢ τοὺς ἀνθρώπους; θὰ ὦσιν εἰς θέσιν μάλιστα νὰ ἐξηγήσῃσι μιμητικὸν γορὸν καλ-

λίτερον ἢ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς πλατείας τοῦ Μελοδράματος.

Ἐν τούτοις ἤκουέ τις τὸ ἔδαφος πάλλον ὑπὸ ἀράτους πόδας, πλὴν ἂν ὁ παρατηρητῆς ἦτο ἤρεμος ἤθελε παρατηρήσει ὅτι ὁ θόρυβος αὐτῶν ἦτο παρὰ πολὺ βαρῆς ὥστε νὰ ποδοῦν εἰς λεόντειον εἰσβολὴν. Οἱ ἐλέφαντες ἔστρεφον τὰ βλέμματα πρὸς τὸ μέρος ὁπόθεν ἤρχετο ὁ θόρυβος, ἀλλ' ἡ στάσις αὐτῶν ἐνεραίνε τι τὸ ἀνίσχυρον μᾶλλον ἢ τὸ ἀπειλητικόν. Ὅποιον αἰνιγματὰ διὰ φυσιοδίσην κινδυνεύοντα!

Τελος εἰς ἐλέφας ἐξῆλθεν ἕκ τινος διαδρόμου, εἶτα ἕτερος, καὶ μετὰ τούτων τρίτος τις; οἱ νεύματα οὗτοι ἐγένοντο δεκτοὶ διὰ μεγάλων ἐνδείξεων χάρις, ταύτοχρόνως δὲ ὀξείαι κραυγαί, ὅμοιαι καθ' ὅλα πρὸς σατανικὸς γέλωτας, ἐξεβράχησαν ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν περιστοιχούντων τὸ ψιλὸν ἐκεῖνο μέρος. Ὁ Ἄριστων ἐνόησε τότε τὸ εἶδος τῆς εἰσβολῆς, ἦτις ἐπτόει τοὺς ἐλέφαντας; στρατὸς ὀλόκληρος μεγάλων πιθήκων κατέλαβε τὰ πλησιόχωρα δένδρα ἐκτελῶν ἀνυπόφρον τῷ ὄντι συναυλίαν. Τὰ ἀπαίσια ἐκεῖνα τετραχειρα ἤρχισαν μετὰ ταῦτα νὰ δρέπωσι κάρυα κοκοροίνικος, τὰ ὅποια ἐξηκόντιζον κατὰ τῶν κεραλῶν τῶν ἐλεφάντων μετὰ δεξιότητος πραγματικῶν clown. καὶ οἱ γέλωτες ἐδιπλασιαζόντο καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Ἦτο τῇ ἀληθείᾳ θέλημα οἰκτρὸν τὸ νὰ βλέπῃ τις τὰ εὐγενῆ ζῶα οὕτω πως βρασνίζόμενα ὑπὸ τῶν ἀγενῶν ἐκείνων γελωτοποιῶν τοῦ δάσους, τῶν τετραχειρῶν ἐκείνων ζώων.

Εἰς παρομοίαν περίστασιν, δὲν δύναται τις νὰ κάμῃ πολυχρονίους σκέψεις. Οὐχ ἦττον ὁ ἡμέτερος θηρευτῆς εἶπε καθ' ἑαυτὸν μετὰ θλίψεως. — Ἴδου ἡ ἀνθρωπότης! θεωροῦμεν ευδαίμονας τοὺς ἀγαθοὺς τούτους ἐλέφαντας, ἐν μέσῳ τῶν ἀποκεντρῶν καὶ μυστηριωδῶν δασῶν των, παρὰ τὰς ὄχθας τῶν ἐλῶν των, εἰρηνικοὺς καὶ συνετοὺς! Νομίζομεν ὅτι ἀπολαυθάνουσι τῆς ἰσχύος των, χωρὶς νὰ μεταχειρίζονται αὐτὴν κατὰ τῶν γειτόνων αὐτῶν, καὶ ὅτι ζῶσιν ἐν εἰρήνῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας, ἄφρωνοι πατριάρχαι ἔχοντες τὸ προνόμιον νὰ μὴ λαλῶσιν οὐδεμίαν γλῶσσαν, τοῦθ' ὅπερ ἀπολλάσσει αὐτοὺς τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς ὕβρεως! Πλὴν φεῦ!

εἶναι γεγραμμένον ὅτι ἡ εὐτυχία ἐστὶν ὁ αἰώνιος ἀγαστος ἐπὶ τῆς γλῆς ταύτης! οἱ πιθήκας ἐπλάσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀδου ἵνα διαταράσσῃσι τοὺς σοβαροὺς καὶ γλυκοὺς τούτους φιλοσόφους ἐν μέσῳ τῶν εἰρηνικῶν ἀπολαύσεων των, τῶν δειπνῶν, τῶν φιλιῶν καὶ τῶν ἐρώτων των. Πλείστοι ἀνθρώποι ἠρώτησαν ἑαυτοὺς; εἰς τί χρησιμεύουσιν οἱ πιθήκας οὗτοι. Χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ φραγμακεύσῃ τὴν ὑπαρξίν των ἐλεφάντων.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ σκέψις τοῦ ἐλεφαντοβάρκα; οἱ φυσιοδίση καὶ τὴν εἰρωσιν ἴσως παραδόξων, τοῦθ' ὅπερ ὁ δει αὐτῇ πολλὰς πιθανότητας; ὅτι θὰ ἐπαληθεύτῃ ἡμέραν τινά.

Ὁ ἐκ φωνασκίων καὶ σιωπημάτων ἐκεῖνος θόρυβος ὅστις ἐλυμνίετο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν ὠραίαν ἐκείνην ἐρημίαν δὲν εἶχε εἰσέτι φθάσει εἰς τὸν κολοσσὸν του. Σμήνη πεπορότων γελωτοποιῶν ἐφάνοντο καταπίπτοντα ἐξ οὐρανοῦ ὅπως λάβωσι μέρος εἰς τὴν συναυλίαν τῶν τετραχειρῶν ὁμοίων των; ἦτο ἐπικουρὴ εἰσβολὴ ψιττακῶν παντὸς εἶδους, παντὸς χρώματος, λαλοῦσα ὅλας τὰς γνωστὰς ἐν τῇ γῆτις διαλέκτους. Τὰ παράσιτα ταῦτα πρὸς τὸ ἠκολούθουν τοὺς πιθήκας, τοὺς φασκοὺς αὐτῶν προμηθευτὰς, ὅπως συνάξωσι τὰ λείψανα τῶν θραυομένων φοινικοκαρῶν ὑπὸ τῶν σιδηρῶν σιαγόνων τῶν συντρόφων των, πληρόντες τὸν λογαριασμὸν τοῦ γούματος διὰ τῆς ἀπομιμήσεως ὄλων τῶν κραυγῶν, ὄλων τῶν θορύβων καὶ ὄλων τῶν μουσικῶν κλιμάκων τῶν ζῶων καὶ τῆς ἐρήμου. Ἡ παταγωδὴς ἐκείνη θύελλα ἡ σχηματιζομένη ὑπὸ τῶν ὀξείων κραυγῶν τῶν τετραχειρῶν καὶ τῶν ἀπομιμήσεων τῶν ψιττακῶν, κατέβηκε τὴν λεπτὴν ἀκοὴν τῶν πτωχῶν ἐλεφάντων, ἀναγκάζουσα καὶ αὐτοὺς τοὺς νεωτέρους ἐξ αὐτῶν νὰ διακόψωσι τὰ παιδικὰ των παίγνια. Ἐὰν ἔβλεπέ τις ἐν μικρογραφίᾳ τοιαύτην τινὰ ταραχὴν, εἶποτε οἱ ἀνθρώποι τοῦ χρηματιστηρίου εἰσῆλκονον αἴφνης ἐντὸς τοῦ Μουσικοδιδασκαλείου φωνάζοντες ἐν χορῶ περὶ τοῦ τρία τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ τάδε δανείου, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ὀρχήστρα ἤθελεν ἐκτελεῖ συμφωνίαν in do minore.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ ὑπὸ τοῦ

Ἄριστων πληγείς ἐλέφας προύχώρησε πρὸς τὸν ἐλεφαντοθήραν καὶ ἔρριψεν αὐτῷ βλέμμα, οὐτινος ἀδύνατον ἦθελεν εἶσθαι νὰ παραστήσῃ τις τὴν ἔκφρασιν.

Ὡς ἄνθρωπος, ὁ θηρευτὴς δὲν ἐνόησεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὴν ἄφρονον ἰκεσίαν τοῦ ἐλέφαντος· ἐσκίεπτετο, προσέβλεπε τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων καὶ τὴν γλόην, τοῦθ' ὅπερ διήγειρε ἐλαφρὰς φρικιάσεις ἀνυπομονησίας εἰς τὸν κολοσσαῖον κύριόν του. Πόσον ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶον! θὰ ἔλεγειν, εἰάν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ.

Καὶ εἰάν ὁ ἐλέφας, πεπρωκισμένος διὰ λαλιᾶς καὶ γνωρίζων τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν ἠθέλε νὰ προσθήσῃ καὶ τι ἄλλο εἰς τὴν ἐκφώνησιν ταύτην τὴν τοσοῦτον ὑβριστικὴν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην νοημοσύνην: Ἐν ἔτει 281, — θὰ προσέθετε, — ὁ Πύρρος, ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου, μὴ θεωρῶν ἑαυτὸν ἀρκούντως ἰσχυρὸν ὅπως προσβάλῃ τοὺς Ῥωμαίους, προσεκάλεσε τοὺς ἐλέφαντας εἰς βοήθειάν του, καὶ, διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν κολοσσῶν τούτων, τῶν προπατόρων μας ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὴν ἐν Ἰρακλείᾳ μάχην. Λοιπὸν! εὐήθη Ἄριστων, εἰάν σοὶ ἐσυγχώρησα τὴν πληγὴν μου, εἰάν δὲν σὲ ἐπάταξα δι' ἐνὸς τῆς προβοσκίδος μου πλήγματος, εἰάν σὲ ὠδήγησα ἐνταῦθα, ἐν μέσῳ τῆς κοινότητός μας, νομίζεις ὅτι ἐπραξά τοῦτο ὅπως σὲ ἐπιδείξω ὡς περιεργόν τι πρὸς τοὺς συναδέλφους μου; Δὲν μαντεύεις τὸν σκοπὸν μου. Μὲ νομίζεις ὀλιγώτερον νοήμονα τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου Πύρρου. Ἐχομεν ἀνάγκην σοῦ ὅπως τρέψωμεν εἰς φυγὴν τοὺς ἀβλίους τούτους πύθγκας οἵτινες μᾶς ἐμποδίζουσι ν' ἀπολαύωμεν τῶν οἰκογενειακῶν ἡδονῶν. Ἐμπρός! σὺ ὁ τόσον ἐπιτηδεῖως πληγόνων τοὺς ἐλέφαντας, μεταχειρίσθητι τὸ ὄπλον σου, ὅπερ φθάνει μακρότερον μιᾶς προβοσκίδος, μεταχειρίσθητι τὴν ἐπιτηδεϊότητά σου, ἵνα παράσῃς ἐκδούλευσιν εἰς τίμια ὄντα, ἀδίκως καταδικωμέννα.

Καλὴ ἰδέα ἐξήστραψεν αἴφνης ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ Ἄριστωνος· ἐπὶ τέλος ἐνόησε, καὶ ἡ ἔκφρασις τῆς εὐχαριστηθείσης ἀλαζωνείας ἐχρωμάτισε τὴν μορφήν του. ἔμελλε νὰ παράσῃ μεγίστην ἐκδούλευσιν εἰς τοὺς φίλους τοῦ ἐλέφαντος.

Ὁ θηρευτὴς προσεπάθησε καὶ αὐτὸς ὕπως

ὁ συνδιελέκτης του τὸν ἐνόησῃ, καθύσων, φοβούμενος τὴν ὀργὴν τῶν πιθήκων, ἤσθανετο τὴν ἀνάγκην ἰσχυροῦ γαρυκώματος καὶ σκέπησ ἐπιτρεπούσης αὐτῷ νὰ πυροβολῇ ἀτιμωρητὶ κατὰ τῶν ἐπιδρομέων. Ὁ ἐλέφας ἐνόησε πάραυτα τὸν θηρευτὴν, καὶ ἔσπευσε νὰ τοποθετήσῃ αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν δύο ὀδόντων καὶ τῆς ἀνυψωμένης προβοσκίδος του. Προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀπροσίτου τούτου ὀχυρώματος, ὁ Ἄριστων ἔλαβε τὴν δίκαννον καρβίναν του, ἐξελέξατο τοὺς δύο τῶν τετραχειρῶν πρωτίστους ἀρχηγούς οἵτινες ἐπυροβόλησαν ἐκ τῶν ἄκρων μακροῦ κλάδου, στολιζομένου διὰ θαυμασίου ἐκ ψιττακῶν ἀραβουργήματος, φωνασκούντες καὶ χειρονομούντες ὡς δαίμονες, καὶ ἐπυροβόλησε δις.

Ἰκούσθη τότε μία μόνη κραυγὴ, ἀλλὰ κραυγὴ φρικαλέα, ἣν ἠκολούθησεν ἡ βαρυτέρα σιγὴ, ὡσεὶ τὰ ὄντα ἄτινα εἶχον ἐκπέμψει αὐτὴν εἶχον ταύτοχρόνως πνιγῆ διὰ τινος ἠλεκτρικῆς πνιγμονῆς. Σμῆνος ἀπειρον ψιττακῶν ὑψώθη ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν κορυφῶν τῶν δένδρων σχηματίσαν ποικιλόχρονον θόλον, ὅστις ἐχωρίσθη πάραυτα εἰς μυρία τεμάχια, ὡσεὶ πνοὴ ἀνέμου ἔκαμιν αὐτὸν νὰ καταρρεύσῃ ἐπὶ τοῦ ἄερος. Ὑπῆρξεν ἐν ἐκ τῶν θαυμασιῶν ἐκείνων θεαμάτων, τὰ ὅποια ἡ Ἐσωτερικὴ Ἀφρικὴ κρατεῖ δι' ἑαυτὴν ἢ προσφέρει μόνον εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς θαυμαστάς της οἵτινες ἔχουσι τὸ θάρρος νὰ καταλάβωσιν αὐτὴν ἐξ ἀπίνης ἐν τῷ φοβερῷ μυστηρίῳ τοῦ σκότους ἢ τῆς λάμψεως της.

Ἢ ἀνεξάντλητος ἡγὼ τῆς σειρᾶς τῶν ὀρέων τῆς Λουπάτας ἤρπασε τὴν διπλὴν ταύτην ἐκκρηξίν ἐπαναλαβοῦσα αὐτὴν ἐπ' ἀπειρον, αἱ δὲ τῶν λεόντων κοινότητες αἱ διεσπαρμέναι ἀνά τὰ σπήλαια τῆς ἀρτηρίας ἐκείνης τῆς ὑψηλίου, ἀπίντησαν διὰ μνηκυσμῶν εἰς τὸν πρῶτον ἐκείνον κατακτητικὸν καὶ ἐκπολιτιστικὸν κρότον.

Αἱ βολαὶ τοῦ θηρευτοῦ Ἄριστωνος δὲν ἐπλανήθησαν· οἱ δύο πιθήκες ἔπεσαν νεκραὶ ἐπὶ τῆς γλόης. Δύο τῶν ἐλεφάντων ἔδραμον ἀμέσως, τοὺς ἤρπασαν διὰ τῆς προβοσκίδος καὶ ἐξήκόντισαν αὐτοὺς ἐπιτηδεῖως ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων κλάδων, οἷονεὶ θέλοντος νὰ παραδώσωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων των. Ἐγένετο τότε ἐκκρηξίς θλιβερῶν παραπόνων,

σχεδὸν ἀνθρωπίνων· ἦθελε νομίσει τις ὅτι ἀκούει ὀλόκληρον λαὸν θρηνούντα ἐν χορῷ ἐπὶ τῷ θανάτῳ δημοφιλούς βασιλέως. Ἀλλ' ὁ κυνηγὸς οὐδόλωσ ἀρίστη νὰ συγκινήθῃ ἐκ τῶν θρηνῶν ἐκείνων τῶν πιθήκων, καὶ πληρώσας ἐκ νέου τὴν καρδίαν του, ἐπανάλαβε τὸ κατασπρεπτικὸν ἔργον του, ἐκ λέγων πάντοτε ἐν τῷ σπρεπῶ τοῖς προκρίτους καὶ τοὺς ὀδηγούς. Μ.Θ' ἕκαστον διπλοῦν πυροβολισμόν, αἱ πάντοτε ἐπιδέξαι προβοσκίδες συνέλεγον τὰ πτώματα καὶ ἐσπινδύλιζον αὐτὰ ἐπὶ τῶν κλάδων ὅπου ἐπιπτον ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῶν τεθλιμμένων ἀμυγδαλῶν των. Ἐδῆτε τότε νὰ σκερῶσι περὶ ὑποχωρήσεως; οἱ δ' ἰλόεσσοι ἐξέπεμψαν ὡς εἰάν τινα κραυγὴν, τὸ σωθῆτω ὁ δυνάμιος τῶν τετραχειρῶν· πλάκτα τὰ πυκνὰ δένδρα ἀνεσεισθήσαν μετὰ τοῦ τελευταίου φύλλου των, ὡς ἐν ἐπιτηρηκῆτις κατακρίσις ἦθελε διέλθῃ αὐτὰ ἐν μέσῳ τῆς ἡρεμίας τῆς ἀμυγδαλῆς, καὶ τὰ θρηνῶδη παράπονα τοῦ πνύοντος ἐκείνου λαοῦ ἐσβέσθησαν βαθυμῶδῶς διὰ μέσου τῆς μοναξίας, ἐγείροντα ἐν ταῖς λόγχαις καὶ καὶ τοῖς σπυλαίοις τῆς ἀμυγδαλῆς οἰκογενείας, αἵτινες, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, οὐδέποτε εἶδον διατρεπτόμενον οὕτω πῶς τὸν εἰρηνικὸν τῆς μεσημβρίας ὕπνου των.

Ὁ Ἄριστων, ὡς ἄνθρωπος, ἔλαβε τότε θριαμβευτικὴν στάσιν νικητοῦ, οἷονεὶ ἐτοιμαζόμενος νὰ δεγθῇ τὰς εὐχαριστίας τῶν ὑποχρίων αὐτῷ ἐλεφάντων.

Ἀλλ' οἱ κολοσσοί, φῦσαι μετρούρηνας, δὲν ἐφαίνοντο ἐνόησαντες τὴν ὑπερφυανὴν στάσιν τοῦ Ἄριστωνος, ἀρκεσθέντες νὰ ἐκφράσωσι τὴν ἐγνωμοσύνην των διὰ τῆς προσφοράς ὀρκίων καρπῶν, οἷονεὶ αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσῃ.

Ἢ γὰρ καὶ ἡ εὐθυμία ἔλαμψε τότε ἐν μέσῳ τῆς ἐλαφραντείου κοινότητος; αἱ μητέρες ἐθώπευον τὰ τέκνα των· οἱ μελόμουρι ἐσχημάτιζον κατὰ μόνας σχεδία εὐδαμονίας; οἱ γέροντες ὑπέσποντο εἰς ἑαυτοὺς ἤρμον θάνατον· οἱ μικροὶ κολοσσοὶ παρδίδοντο εἰς μυρίας θελκτικὰς παιδιὰς· συνέλεγον ἄνθη, ἐπειράζον τοὺς γέροντας, ἔδρανον τὴν γλόην, ἐρρόφον τὸ ἕδωρ τῆς λίμνης καὶ ἐξήκόντιζον αὐτὸ κατόπιν διὰ τῶν προβοσκίδων των ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν τῶν δένδρων κορυφῶν· αἱ μητέρες ἐθεῶντο εὐδαίμονες τοῦ ἡδέος τούτου θεάματος με ὑποδάκρυς

ὄρθαλμοῦς, εὐλογοῦνται τὸν ἐπιδείξον ἐκείνον Πύρρον, ὅστις τοσαύτην εὐτυχίαν παρείχεν εἰς τὴν κοινότητά των.

(ἔπειτα τὸ τέλος)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΩΜΗΧΑΝΙΑΣ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Διασκευασθὲν ἐν πολλοῖς μετὰ προσθηκῶν

ΥΠΟ

ΜΙΧΑΗΛ Η. ΛΑΜΠΡΟΥ.

Τὸ ἀνωτέρω ὀγκῶδες καὶ κοινωφελὲς σύγγραμμα, ὁ ἀποσπάτωμα ἐν τῷ παρόντι φυλλάδιῳ περιέχει ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη, μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ καὶ μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ διορθώσεων διασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ εὐπαίδετου νέου Μ. Η. Λαμπροῦ ἐντολῇ τοῦ ἐκδιδόντος αὐτῷ συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλλ. γαρυμάτων, εἶναι σύνομις ὅλων τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, γαρυγμένον εἰς καθάρην καὶ εὐληπτον γλώσσαν· δι' αὐτοῦ δύνανται πᾶς τις ν' ἀποκτήσῃ στοιχειώδεις γνώσεις περὶ ἀστρονομίας, φυσικῆς, μηχανικῆς, γημείας, βιομηχανίας, ἀνθρωπολογίας, ζωολογίας, βοτανικῆς, ὀρυκτολογίας, γεωλογίας, ὑγεινῆς καὶ γεωπονίας.

Ἐξ 700 περίπου σελίδων συγκεῖμενον, κοσμοῦμενον διὰ 166 εὐρωπαϊκῶν εἰκόνων καὶ ἐκτυπωμένον μετὰ μεγίστης φιλοκαλίας ἐν τῷ ἐπὶ κομψότητι καὶ τέχνῃ διακρινόμενῳ τυπογραφείῳ τῶν Ἀδελφῶν Παρρῆ τιμᾶται μόνον δραχ. 4.

Νομίζομεν ὅτι διὰ τῶν ὀλίγων τούτων ἕκαστος δύνανται νὰ ἐνόησῃ τὴν χρησιμότητα τοῦ συγγράμματος τούτου ὥστε περιττὴν κρίνομεν πᾶσαν ἄλλην σύστασιν· πρῶτον μόνον τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τὴν ἀνάγκωσιν εἰς τὸν λαόν,

ὅστις πολὺ ὀλίγα βιβλία ἔχει συννοῶντα τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου καὶ ὠρι- σμένα νὰ δώσωσι καὶ εἰς αὐτὸν γνώσεις τινὰς ἐξ ἐκείνων ἃς οἱ πλείστοι τῶν ἐν Εὐ- ρώπῃ ἔχουσιν.

ΜΕΛΕΤΗ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΥΠΟ Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ

[Σύγραμμα βραδευθὲν ἐν τῇ Ροδοκονακείῳ φυλολογικῇ διαγωνίᾳ.]

Μετ' εὐχαριστίσεως καὶ ἐθνικῆς ὑπερη- φανίας βλέπομεν ἀπὸ τινος ἀνατελλούσας, ὡσπερ διαλαμπεῖς ἀστέρας, ἐν τῇ νεαρῇ ἡμῶν φιλολογίᾳ, συγγραφεῖς σπουδαιᾶς καὶ κοινωφελεῖς, διαπρεπῆ φιλολογικὰ ἔργα ἐνδελεχοῦς μελέτης καὶ ἀόκνου ἐργασίας φιλομαθῶν καὶ εὐπαιδευτῶν νέων, ἐξ ὧν ἀποδείκνυται ὅτι ἡ φιλοπονία καὶ μελέτη, ἡ κρίσις καὶ ἡ πραγματικὴ ἀξία καὶ οὐχὶ ὁ σωματικὸς ὄγκος, ἡ ἡλικία καὶ ἡ καθη- γητικὴ ἔδρα δύναται νὰ παραγάγῃσι σπου- δαῖα ἔργα.

Ὁ φιλόπonos καὶ φιλομαθὴς συγγραφεὺς τῆς *Μελέτης ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων* Κ. Ν. Πολίτης ἐγκύψας μεθ' ὑπομονῆς Γερμανοῦ εἰς τὴν μελέτην πλεί- στων συγγραμμάτων, ἅτινα καὶ ὡς ἐπι- μάρτυρας καὶ βοηθοὺς φέρει εἰς πᾶσαν αὐ- τοῦ γνώμην καὶ ἀσχοληθεὶς περὶ τὸν βίον τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων τῶν μῆπω ἐξευρω- πικισθέντων, ἀλλὰ τηρούντων εἰσέτι τὰ πά- τρια ἦθη καὶ ἔθιμα, ὠκοδομήσατο τὸ θαυ- μαστὸν καὶ πολλῆς ἀξίας οἰκοδομημᾶ του. Παραβάλλον τὴν νέαν πρὸς τὴν ἀρχαίαν μυθολογίαν ἀποδεικνύσει μετὰ σπανίας λε- πτομερείας, εἰ καὶ πολλαχοῦ λίαν συντό- μως, τὴν συγγένειαν τῆς μιᾶς πρὸς τὴν ἑτέραν, ἀνακαλύπτει διὰ τοῦ μίτου τῆς κριτικῆς καὶ σπουδῆς τὰ ἴχνη τῶν πολυ- πληθῶν καὶ διαφόρων μύθων τῶν Ὀλυμ- πίων θεῶν, οἵτινες ἐκχριστιανισθέντες δια- σώζονται ἔτι παρ' ἡμῖν καὶ ἀποδεικνύει ὅτι καὶ μετὰ παρέλευσιν τοσούτων αἰώνων, με- τὰ τοςαύτης συμφορᾶς καὶ ἀλλαγῆν θρη-

σκείματος, ἡ ποιητικὴ τοῦ Ὀμήρου θρη- σκεῖα ἀφῆκεν ἀμυδρὰ ἴχνη διὰ τῆς λυχνίας τῆς σπουδῆς καὶ παιδείας ὄρατὰ, ἅτινα ὅμως ὁ κατακλύσας ἡμᾶς Εὐρωπαϊσμός, ὁ πᾶν ἐθνικὸν καὶ ἀφελὲς διαφθείρας καὶ ἐκ- πιθηκίσας, κινδυνεύει νὰ ἐξαφανίσῃ.

Τὸ σπουδαῖον τοῦτο σύγγραμμα, γεγρα- μένον εἰς γλῶσσαν ἀνθηρᾶν, ἐστάλη εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ φιλολογικοῦ Ροδοκονακείου ἀγῶ- νος ἐπιτροπὴν, καὶ ἔτυχε τοῦ βρα- βείου καὶ πολλῶν ἐπαίνων. Ἦδη τοῦ συγγράμματος τούτου ἐξεδόθη τὸ ἀ. μέρος τοῦ πρώτου τόμου περιέχον: *περὶ Σὺμ- παρτος—Φυσικῶν φαινομένων—Ὀλυμ- πίων θεοτήτων—Ἐγαλλῶν θεῶν—Ἐπι- γείων θεοτήτων (Καλλιμαχίδων, Νε- ραίδων, Στοιχειῶν, Δρακόντων, Λαμίδων, Στριγγλῶν, Μοιρῶν)* καὶ τιμᾶται δραχ- μῶν 3,25.

Ἐν τέλει συγχάιροντες τῷ φίλῳ συγ- γραφεῖ ἐπὶ τῷ ἔργῳ του τούτῳ εὐχόμεθα αὐτῷ ἵνα παραγάγῃ καὶ ἄλλα ὅμοια εἰς πλουτισμὸν τῆς νεᾶς καὶ πτωχῆς φιλολο- γίας μας· εὐγνωμονοῦμεν δ' αὐτῷ διότι διέσωσεν διὰ τῆς συγγραφῆς του ταύτης πᾶν ὅ,τι ἐθνικὸν καὶ προγονικὸν μετὰ πα- ρέλευσιν ὀλίγων ἴσως ἐτῶν θὰ ἀπόλλυτο, εἰ καὶ τόσοι αἰῶνες καὶ τόσαι ἐπιδρομαὶ καὶ καταστροφαὶ δὲν ἠδυνήθησαν μέχρι τοῦδε νὰ καταστρέψωσι.

ΑΤΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΔΙΣΕΚΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1872

ΥΠΟ ΕΙΡ. ΑΣΩΠΙΟΥ

Ἔτος ΣΤ'. — Τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

Χαιρετίσαντες περίσου τὴν ἀνατολὴν τοῦ περισπουδάστου Ἀττικοῦ Ἡμερολο- γίου, τοῦ φιλολογικοῦ τούτου ἀστέρος τοῦ τοςαύτην κατ' ἔτος λάμπειν διαχέοντος καθ' ἅπαντα τὸν Ἑλληνισμόν, νύχθημεν ἀπὸ καρδίας ἵνα τοῦτο καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος πράξωμεν. Εὐτυχεῖς δὲ λογιζόμεθα ἐκπληροῦντες σήμερον τὸν πόθον μας καὶ συγχάιροντες τὸν φιλόκαλον καὶ εὐπαιδευ- τὸν ἐκδότην αὐτοῦ, τὸν γνωστὸν εἰς τὰς

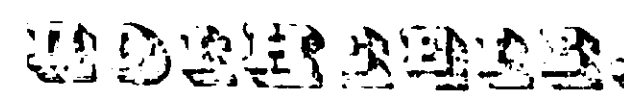
εὐσεβεῖς ἀναγνωστρίας τῆς Ἑθνικῆς Βι- βλιοθήκης» Ἀλλώτῃν.

Τὸ Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τῇ συμπράξει τῶν παρ' ἡμῖν ἐπὶ καλλιλογίᾳ καὶ παιδείᾳ διακρινομένων λογίων, οἵτινες προθυμοῦνται νὰ ρυτεῦσω- σιν ἐν τῷ ὄρατι τούτῳ ἀνθῶν, τὰ εὐσημα αὐτῶν ἀνθητῆ ἀόκνω ἐπιμελεῖται τοῦ ἐκδό- του καὶ συντάκτου αὐτοῦ καὶ τῇ φιλοκα- λίᾳ τοῦ τυπογράφου, εἶναι ὁμολογουμένως ὑπερτέρον πάντων τῶν Ἑλληνικῶν ἡμε- ρολογίων.

Μεταξὺ τῶν σπουδαιοτάτων καὶ ποι- κίλων αὐτοῦ ἀρθρῶν διακρίνονται τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀσωπίου γεγραμμένα ἢ Ἐπιτομὴ καὶ οἱ Συρμῶν, ἐνθα εὐρίσκει τις ἐν ἀφθο- νίᾳ ἐρριμένον Ἀττικὸν ἄλλα καὶ ἐνθα ἡ λε- πτή καὶ δικαία εἰριονεία, ἡ ἀληθὴς σάτυρα ἐπὶ τῶν πιθηκισμῶν καὶ ἀνοησιῶν μας ὑπο- φάνεται μόλις μέσα τῶν εὐφυλολογικῶν καὶ τῶν πολυειδῶν γνώσεων τοῦ συντάκτου. Ἐν τῷ περὶ Συρμῶν ἀρθρῷ εἰς τεσσαράκοντα καὶ ὀcho σελίδας ὁμιλεῖ περὶ συρμῶν τῆς κε- φλήης, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος καὶ φ' ἄνων μέχρι τῶν ἡμερῶν μας· διατρέχων ἱστορικῶς τόσους αἰῶνας μεταδίδει ἡμῖν ἀπείρους γνώσεις, ἃς μελέτη εἰδικῆ χρόνου ἱκανοῦ παρέσχεν αὐτῷ.

Ἡ πονεμένη καὶ ποιητικὴ καρδία τῆς μέχρι τοῦδε γνωστῆς εἰς τοὺς ἡμετέρους συνδρομητὰς ποιητρίας ὑπὸ τὸ ἀρχικὸν μόνον γράμμα Μ. . . τῆς ἀτυχοῦς μη- τρὸς Κυρίας Μαρίας Α. Μπέττου ἀρίνει στεναγμοὺς πικροὺς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἐν τῇ περκαίᾳ τῆς Ὀμοιοῖας κακίστης προσφιλοῦς κόρης τῆς ἡ ἀείποτε συμπαθῆς καὶ καὶ γλυκεῖα μούσᾳ τῆς ψάλλει θλιθερᾶ, θλι- θερᾶ τὸ ροδερὸν τῆς δυστύχημα. Ἡ Γεωργία Κατσικογένη, ὁ Ἀριστ. Βαλαωρίτης, ὁ Α. Παράτχος καὶ οἱ λοιποὶ παρ' ἡμῖν διακρινό- μενοι νέοι ποιηταὶ κοσμοῦσι τὰς στήλας τοῦ Ἀττικοῦ ἡμερολογίου.

Ἐκ 390 σελίδων συγκείμενον, διὰ πολλῶν εὐρωπαϊκῶν εἰκόνων κοσμοῦμενον καὶ φιλοκάλως ἐκτετυπωμένον τιμᾶται δραχ. 4 1/2.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Αἴτηνε ψάλλε τῶν δακρύων,
Δὲν ἔννοεῖς ὅς' εἰς τὸν βίον
Ἴσχύει μόνον τὸ χροστίον
Πάντων τὰ βλέμματα ἐλκόν;

Οὐδὲν ἢ μεγαλοφυΐα,
Ἄστειμαντος περιουσία
Ἦν νέμεται ἡ δυστυχία,
Καὶ περιπαῖζει ἡ βλακεία.

Ἐν κόσμῳ ὕλικῷ ἢ ὕλη
Ἴβει ἡ πρώτη πάντων φύλη·
Ἦς ἐν νυκτὶ, ἀγῆ καὶ δέλη
Ἴχει ὡς μέλι εἰς τὰ χεῖλη.

Ἐνώπιον αὐτῆς οἱ πῖλοι
Μεχρὶς ἐδάσους καταβαίνουσι
Προθύμως πᾶς' ἀνοίγει πύλη,
Καὶ βλακωδῶς τὰ πλήθη χεῖνου.

Τί ἐν τοιαύτῃ κοινωνίᾳ
Τί ὠρελεῖ ἡ εὐρυΐα;
Ἄγετε, τέαν' ἀπάτης Μουστῆ,
Φαντάσματα ἀκολουθοῦσα.

Τὸ μέγα κλέος τῶν αἰώνων
Ὁ Ὀμηρος μ' ἐπαίτου πήραν
Ἐκ θύρας ἔτρεγεν εἰς θύραν
Ζητῶν ὀλίγον ἄρτον μόνον.

Ἐν τῇ εἰρατῇ ὡς φρονητίας
Ὁ μέγιστος τῆς Ἰταλίας
Ἐποποιὸς ἐφυλακίσθη
Καὶ ἐνεπαίχθη κ' ἐξυβρίσθη.

Καὶ σὺ ὁ ποιῆτιν καὶ γλῶσσαν
Δοῦς τῇ πατρίδι σου συγγρόνως,
Καὶ μὲ ψυχὴν ἐνθουσιῶσαν
Τ' ἄλλα ὑμνήσας τοῦ ἀγῶνος,

Ὁ γόνος εὐγενῶν προγόνων
Θυσιασάντων πλοῦτης, θρόνον
Ἴπερ ἐγέρσεως τοῦ γένους,
Γέρον εἰς τόπους τρέχων ξένους

Ἀνάστις, ξνευ ἐλπίδος,
Ἐν τέλει εἰς νοσοκομεῖον,
Σούτσε Ἀλέξανδρε, τὸν βίον
Κλείεις πρὸς αἴτχος τῆς πατρίδος.

Τοιαύτ' ἢ ἔμοιβῆ, ὦν ελέγει
Τὰ στήθ' ἢ φλόξ τοῦ Ἑλικῶνος,
Καὶ ὦν τὸ ὄνομα ὁ χρόνος
Σέβουμενος ἐπαναλέγει.

Ἄλλὰ ἡ δόξα καὶ λατρεία
Τὶ ὠφελεῖ τῶν ἀπογόνων,
Ὅτε ὁ ψάλτης κόνις κρούσῃ
Δὲν ἐνοεῖ χαρὰν ἢ πόνον;

Διὰ τὸ κλέος κοπιᾶζων
Οἰκτρὸν νὰ διανύῃ βίον
Περιφρονούμενος, στενάζων,
Γέλωτος πολλάκις τῶν γελοίων;

Καὶ τὰ ἀνδράποδα, δίδοι
Πύδνησεν ἡ Τύχη, πρῶτοι
Νὰ ὄνι πάντοτ' ἐν τοῖς πρώτοις,
Ἢ γοητεία καὶ φαιδρότης;

Ἄλλὰ καὶ περιφρονουμένη
Ἄλλαστ' ἡ Φιλομύλα φύτιν;
Ζητεῖ τὰ δένδρα καὶ τὴν βρύστιν
Καὶ μὲ τὸ ἄσμά της εὐφραίνει.

Λύπη ἢ πείνα τίς φροντίζει
Ἄν τὴν ταλαίπωρον μαστίζῃ;
Ἄρκει νὰ μέλπη εὐφροσύνης
Καὶ ἡ μοιρὰ της ἔστω θρήνος.

Ἐγωῖσμός καταθιβάζων
Πολὺ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
Καὶ τὸν ὠραῖον ἀιμαζών
Τῆς εὐφύιας τοῦτον τόπον.

Φεῦ! διὰ πάντοτε εἰ εἶνοι
Παρῆλθον οἱ μεγάλοι χρόνοι,
Ὅτε ἡ δύναμις ἐκίνοι
Τοῦ πνεύματος τὸ σέσας μόντι.

Καὶ δὴν ἐθάρσυνον εὐνοίας
Ἀρχόντων οὔτε βασιλείων
Οἱ αἰοιδὴ τῆς Κασταλίας,
Ἄλλὰ ὑπέρτεροι ματαίων

Τιμῶν καὶ φροῦδων ἀριστείων
Λύτοι ἐπρασημοφόρου
Τοὺς βασιλεῖς, οὗς εὐεούρου
Ἀξίους δώρων αἰδίων.

Εἰς ὕμνος τοῦ Πινδάρου ἦτο
Πρασημιον ἀθανάτις,
Καὶ εὐτυχῆς ἐθεωρεῖτο
Ὅ τὸς ἄξιος ἀξίας.

Ἄλλ' ἦτο κότμος ἄλλος τότε,
Καὶ τοῦ καλοῦ οἱ οἰασῶται
Δὲν ἐμετροῦντο ἐν δακτύλοις
Οὐδ' ἡ ψευδῆς ἀκτίς τῆς ὕλης

Ἦς σήμερον ἐδάμθου τ' ὄμμα
Φεῦ! διὰ τοῦτο νάνοι ἦδη
Εἰς πάντα τοῦ καλοῦ τὰ εἶδη
Κινοῦμεν γέλωτα ἢ σκῶμμα.

Ἄν ζῶμεν ἔτ', εἰς τὸν αἰῶνα
Τοῦ Περικλέους ἔστω χάρις,
Τοῖς Σοφοκλέει καὶ Πινδάρους
Καὶ εἰς τὸν μέγαν Παρθενῶνα.

Π. Μ.

ΤΟ ΒΡΕΦΟΣ.

[Τῷ νεογεννῆτῳ ἱθαδέλω μοι Π. Ν. Διδάχῃ].

Εἰς καταγίθιας φοβερᾶς καὶ εἰς ὄσπην τυφῶνων,
Ἐνθα ἀπόλλυται τὸ πᾶν καὶ φθοιᾶ καὶ πίπτει,
Εἰς τὴν ταρτάριον βόην κ' ἐν μίση τῶν κλυδόνων
Τίς εἰμαρμένη ἀπηνῆς τάθων ἄνθος ῥίπτει;
Τὸ δύστηνον! εἰς τῆς ζωῆς τοιαύτην τρικυμίαν
Εἰς τῶν στοιχείων τὴν σφοδρὰν θά ἀντιστῆ μανίαν;

Ἦ! διατὶ νὰ γινηθῆς ταλαίπωρον παιδίον·
Μὴ τᾶγνωστον καὶ σὺ ζητεῖς εἰς τῆς ζωῆς τὸ δράμα,
Ἦ ἔς τὸ γριφώδες αἰνίγμα τῆς φύσεως ἐν γράμμα
Καὶ σὺ νὰ θέσης ἐσπεύσας βραυαλοῦν, δακρῶν;
Γνωρίζεις τ' εἶναι ἡ ζωῆ, ἢ ὑπαρξίς τί εἶναι;
Εἶναι κατάρα τοῦ θεοῦ, αἰώνια ὀδύνη!...

Ἦ! ἂν ἠδύνασο μικρὸν ὀπίσω νὰ γυρίσῃς
Εἰς τὸ μηδὲν, κ' εἰς τὸ μηδὲν νὰ μένης αἰωνίως·
Νὰ μὴν ἀκούσῃς θάνατον, ζωὴν νὰ μὴ γνωρίσῃς!
Εἶν' εὐτυχία τὸ μηδὲν καὶ συμφορὰ ἡ βίος!
Ἄλλὰ μὴ ἄλλοτε κ' ἐγὼ ὡς σὺ δὲν ἐμειδίω
Ὅποτε βρέφος χαρωπὸν δεινύου τὸν βίον!

Εἶν' εὐτυχίς οἱ ἄνθρωποι, ἐνόσω εἶναι βρέφη!
Τὶ ὠφελεῖ ἢ ἀνθρώποις, τὸ κάλλος, ἢ νεότης;
Τὶ θελεῖ λάμψιν ὁ τυφλὸς καὶ ξίφος ὁ δεσμώτης;
Ἐπαπειλεῖται θύελλα ὅπου ὑπάχου νύφη.
Βρέφος λοιπὸν, ὦ ἀγγελε, αἰώνια νὰ μένης,
Να μαιώδᾳ ἀέπτου καὶ πώποτε νὰ στένης.

Πλὴν φεῦ καὶ σὺ θὰ ἀνδρωθῆς καὶ σὺ θὰ ἀγαπήσῃς·
Θὰ μακροθῆ ὁ κάλυξ σου, τὸ μῦρόν σου θὰ πιεθῇ
Ἀπὸ τοῦ πόνου; ἢ χαρὰ ταλαίπωρον θὰ σβέσῃ.
Καὶ θὰ λησμονηθῆς; σκληρὰ χροῖς νὰ λησμονήσῃς.
Θὰ ἀτεινίσης ἀνελεῖ καὶ παρελθὸν καὶ μέλλον,
Καὶ θἀντικρύσῃς τὸ παρὸν ἀπειπισίαν στέλλον!

Εἰς τοῦ Μαῖου τὴν αὐγὴν ὅπου ἀνθίζου κρῖνοι,
Ὅπου γλυκὴ ἢ ἀηδὼν τὴν εὐτυχίαν ψάλλει,
Δὲν πρεπ' ἢ γλαυκὴ ἢ σκουρῶπη τοὺς θρήνους της νὰ
Οὐδὲ εἰς θρήνους τὴν χαρὰν αὐτῆς νὰ μεταβάλλῃ.
Ζῆθι λοιπὸν σὺ εὐτυχὲς εἰς πατρικὴν ἀγκάλην...
Κ' ἐγὼ τῶν τάφων σύντροφος, εἰαί ἄς τραῖω πάλιν.

(Γαλάζιον)

ΣΗΥΡ. Φ. ΑΝΤΙΠΑΣ.

.....

ΧΡΟΝΙΚΑ

Δεκέμβριος — Ἰανουάριος

Εὐχαὶ διὰ τὸ νῆον ἔτος. — Ὁ Δικανομῆς τῆς Ἑθνικῆς
Βιβλιοθήκης τῶς ἑαυτοῦ συνδρομηταῖς. — Ἡ
παράστασις τῆς Belle Hellene ἐν τῷ θεατρῷ —
Τὰ café chantant. — Αἱ ἀπόκριαι καὶ αἱ
ἐκλογαί.

I

Ἰσχυρὰ θῆσαι ὑπερῆκε τὰ
πάντα καὶ αὐτὰς τὰς ἀδυναμίας
τῆς φύσεως, ἀναπληρᾶ τὴν ἑρα-
σιν εἰς τοὺς τυφλοὺς καὶ τὴν ῥώ-
μην εἰς τοὺς ἀθηνεῖς ἰσχυρὰ ψυ-
χῆ εἶναι κυρία τοῦ ἐν ᾧ οἰκᾷ
σώματος.

BOSSUET

Χαίρετε φαιδραὶ καὶ προστρεφεῖς μοι
ἀναγνωστριαί. Μετὰ μακρὰν σιγὴν, ἥτις
εἰς ἀπαισιόδοξον ψυχὴν θὰ ὑπελαχθῆναιτο
(ἀνάτος, ἰδὸν ἐγὼ πλήρης ζωῆς, ἐλπίδων καὶ
ἰσχύος, σπεύδω μέσῳ ὕμνων ἐπευχόμενος —
οὐχὶ διὰ τῆς πᾶσι προσιτῆς καὶ φιλότιτης
μούσης ἥτις, ὡς γνωστὸν, κατὰ πᾶσαν
πρώτην Ἰανουαρίου ἐπισκοπεῖται τοὺς
διανομῆς, ἀλλ' ἀπὸ καρδίας καὶ κατὰ συνή-
θειαν — τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων καὶ
τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὀνείρων σαρκῶτά
τὸ ἀνατεῖλαν νέον ἔτος· πιστεύω δὲ ὅτι
ἐκάστη ὕμνων θὰ ἔχη ἕνα πύθον καὶ ἕν ὄνει-
ρον. Ἢ ἐλπίς, ὁ αἰώνιος πλὴν ἀπατηλῆς τῶν
θνητῶν σύντροφος, εἶναι ἡ συγκροτοῦσα
ἡμᾶς θεότης ἐν τῇ πολυστόνῳ ζωῇ, ἡ ὑπε-
σχυνομένη ἀείποτε ἡμῖν τὴν ἐν τῇ γῆ εὐτυ-
χίαν. Εὐρίσκειται αὕτη εἰς τὸ μέλλον καὶ εἴθε
τούτου εἴη ὕμν ἑὐδαίμων καὶ εὐτυχῆς. Ἐκα-
στος εὐχαρίστως προσφέρει, ὡς γνωρίζετε,
πᾶν ὅ,τι δὲν κοστίζει, δηλ. ὅτι δὲν εἶναι
ὕλη. Διότι κατὰ τοὺς ἐκπολιτιστικὸς καὶ
φιλελευθεροῦς χρόνους μας τὸ πνεῦμα —
οὐχὶ τῶν ποτῶν — εἶναι τὸ εὐθύνωτερον
πρᾶγμα, ὡς στενάζον ὑπὸ τᾶς ἀλύσει τῆς
ὕλης. Θὰ παρευρέθητε βεβαίως εἰς τὰς
παρυστάσεις τοῦ ἐν μικραῖα τῇ λήξει ἐρι-
νοῦ θεάτρου καὶ θὰ ἴδατε κατὰ τὴν παρά-
στασιν τῆς κωμῆδος οἱ φοιτηταὶ τῆς Πα-
δοῦης ὅτι τὸ γρῆμα, ἡ πρωτίστη καὶ
κοσμοκράτωρ ὕλη, ἂν δὲν δύναται ν' ἀνεγεί-
ρη νεκροῦ, ὡς τὸν Ἀλέξανδρον, δύναται ὅμως

νὰ καταστήσῃ νεκροῦ τοὺς ζῶντας. Θὰ
ἤκούσατε τὴν πρὸς αὐτὸ προσφώνησιν, ἐκ-
φρατικωτέρην ἐκείνων, ἢς ἐννοιο τῶν ἀν-
λοκολάκων διακρίτων ἀποτεινόντων εἰς τοὺς
βασιλεῖς καὶ θὰ ἐλεεινολογήσατο μετ' ἐμοῦ
τὴν ἀνθρωπότητα ἥτις διατελεῖ δεσμῆα
ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰ τῆς μαγικῆς αὐτοῦ. Πλὴν
συγγνώμην διὰ τὴν παράδοξον εἶναι ἀνε-
πιστήτως παρεστῆσαν διατελῶν δυστυχῶς
εἰσέτι ὑπὸ τὴν ἐπ' ὀφθαλμῶν ἐντυπώσων τῶν
αἰτίων ὧν ἐνεκα καθυστέρησεν ἐπὶ τοσοῦτον
ἢ ἐκδοῖς τοῦ παρόντος φυλλαδίου καὶ οὐ
ἐνεκα ἐπομνήτικῳ εἰς τινὰς ἐν ὑπογραφῇ μό-
νον συνδρομητᾶς τὸ τοῦ Ἰσοκράτους· δεῖ
τοὺς ἀγαθοὺς αἰθρίας τρόπον ἕκκου πιστό-
τερον φαιεσθαι παρεχομένους.

II

Συμῆς ἐπεκράτησε ἀγνοῶ πόθεν ἔχων
τὴν ἀρχὴν του, ὅπως καὶ οἱ διανομῆς κα-
τὰ τὴν πρώτην ἐκάστου νέου ἔτους, ὅτε
ἡ Ἑλικωνεῖος μουσα περιτρέχει, ὡς αἱ
κοῦραι τῆς Κερκωπίας χρυσολλίδες, τὰς
ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν πρὸς ἀγορὰν τῶν μο-
ναχιάδων της, τῇ προδύμῳ αὐτῆς συμπρά-
ξει, μεταμορφῶνται εἰς ποικίλας λυρικοὺς,
διθυραμβικοὺς, ἐλεγειακοὺς, δραματικοὺς,
σατυρικοὺς ἢ κωμικοὺς καὶ ψάλλουσιν εἰς
διάφορα μέτρα καὶ ῥυθμὸν πρὸς τοὺς συν-
δρομητᾶς τῶν ποικίλας εὐχὰς, ὧν ὁ ἐπίλο-
γος συνήθως εἶναι ὁ αὐτός, καταδεικνύων
καὶ ἐνταῦθα τὴν ταπεινώσιν τοῦ πνεύμα-
τος πρὸ τῆς πανισχύρου ὕλης. Καὶ ὁ ἡμέ-
τερος διανομῆς, ἀκολουθῶν ἀείποτε τὴν
συμῆν, ὡς οἱ πιθηκίζοντες Λέοιτες τῶν
κλεινῶν Ἀθηνῶν καὶ οἱ ἐρωτόληπτοι (vi-
ctimes, cadavres et bons hommes) θαμῶνες
τῶν café chantants, ἀπέτεινε πρὸς τοὺς
ἡμετέρους συνδρομητᾶς τοὺς ἐπομίνους στί-
χους, οὗς χάριν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δημοσι-
εῖομεν. — Συγχωρήσατε δὲ αὐτὸν, καὶ αἱ μοι
δέσποναί, δεσποτύνει ἢ δεσποινίδες, διότι
ἐναδύθη τὸ σατυρικὸν ἔνδυμα· δυστυχῶς,
καίτοι ζητήσαί, ὡς γνωρίζων τὸ γούστο
σας, οὐδὲν εὖρε πρὸς διάθεσιν λυρικόν, κα-
θότι ὅλα εἶχον ἐνοικιασθεῖ ἀπὸ νέους τινὰς
ποιητᾶς, οἵτινες εἰς λογαριασμὸν τῶν δια-
νομῶν καὶ τοῦ κοινοῦ, μετεβίβασαν —
ἀγνοῶ ποῦ — τὰς ἐκχύσεις τῆς ἐρωτικῆς
τῶν καρδίας.

Ο ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΑΥΤΟΥ.

NEON ΕΤΟΣ 1872

Εύχομαι καὶ ἡ εὐχή μου εἶθε νὰ ἐκπληρωθῇ, Γερμανίδες νὰ πληρώσουν ἕλα μὲν τὰ κερφενεῖα, ἕως οὐ κατορθωθῇ, Τριεὺς ἔλους νὰ μᾶς κλείσουν εἰς καλὰ φρενοκομεία.

Εύχομαι, ἀδελφοί μου φίλοι, εὐχομαι ἀπὸ καρδίας, Πᾶσα νέα ν' ἀποκτήσῃ ἐργολάβων διωδικάδα· Κ' ἕκαστος μὲ τὴν ἀράδα Τοῦ αἰμογε τοῦ ν' ἀκούῃ δικαίως τὰς ψαλμωδίας.

Ἰπουργοὶ νὰ γείνουν ἔλοι οἱ καλοὶ πολιτικοὶ μας, Καὶ ὑπάλληλοι οἱ τόσοι κάτοικοι τῶν κερφενεῶν· Νὰ ἐκπληρωθῇ ταχίως ἡ διάπυρος εὐχή μας· εἰς τυφλοὺς νὰ τρίψῃ ἔλους τὸ πτωχὸν μας τὸ ταμεῖον.

Τιμιώτεροι νὰ ἦναι εὐχομαι ἐπὶ τὸ μέλλον, ὅσοι γράφονται εἰς φύλλα εὐκολα συνδρομηταί· Κ' εἰς τὸ νέον μας τὸ ἔτος το αἰθρίας ἀνατέλλον Μῆλλον καλοπληρωταί.

Εὐχομαι καὶ ἡ εὐχή μου εἶν' αὐτὴ ἡ τελευταία· Νὰ διαίδητε τὸν χρόνον ὑγιᾶς καὶ μ' εὐτυχίαν, Καὶ νὰ δεῖξτε ἡμέσως εἰς πτωχὸν διανομία Πισπν ἔχετ' εἰς τὰ στήθη, φίλο, γεννησιωδωρίαν.

Ἦναι ὡς βλέπετε ὀλίγον ζωηρὸς ὁ διανομὸς μου· καὶ ἂν ἦτο πλούσιος θὰ ὑπελαμβάνετο βεβαίως ὡς πολὺ εὐφυῆς, ἀλλὰ εἶναι πτωχός. . .

III

Μεζων ἡμερτή καὶ ἀδικίη ἀνθρώπων οὐκ ἂν γείνοιτο, ἢ εἰς πατέρας ἀσεθεῖν.

Περικτυόρη Πυθαγορεία.

Οἱ γενναϊόρρονοι καὶ φιλελεύθεροι Γάλλοι, ἀφοῦ παρωδήσαν πᾶν ὅτι αὐτοὶ εἶχον τιμιώτερον καὶ ἐνέπαιξαν τοσάκις καὶ ἀντὰ τὰ ἐρωτέρά των ἀντικείμενα, μὴ δυνάμενοι πλέον ἐνεκὰ πνευματικῆς καταπτώσεως νὰ παρηγάγῃσι σπουδαῖόν τι καὶ μέγα, ἐστράφησαν πρὸς τ' ἄλλα ἔθνη, διακοιμωδούντες ὅτι ἂν αὐτὰ ἔχῃσι προσριλέστερον. Μεταξὺ τῶν ἑλεσινῶν τούτων ἔργων μικρὸς διανοίξας, διαπρέπει ἡ buffe operette, la Belle Hellene, ἀπδῆς παρωδία τῆς Ἑλλ. Ἰλιάδος καὶ τῶν ἡμετέρων εὐκλειῶν προγόνων, ἐρ' οἷς σεμνυνόμεθα καὶ ὦν ἐνεκὰ ἀπορεύομεν πολλάκις τοὺς

κολαφισμοὺς τῶν ξένων, εἰς φιλελευθροπικὴν τινα ὑπεικόντων φωνῆν· σεβας εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν ἡμιθέων. Πλὴν, δυστυχῶς, ἐπαληθεύει ἡ δημώδης παροιμία, ἀπὸ ρίθου βγαίνει ἀγκάθι κ' ἀπ' ἀγκάθι βγαίνει ρίθου, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐφαρμύσσεται εἰς ἡμᾶς τὸ πρῶτον αὐτῆς μέρος. Ἦναι ἀπελπιστικόν, πλὴν ἀληθές· οἱ ἀπόγονοι — ὡς κολακευόμεθα νὰ μᾶς ἀποκαλῶσι — τῶν ἡμιθέων ἐκείνων ἠνέχθημεν νὰ ἰδῶμεν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῶν Ἀθηναίων, ὑπὸ τὰ ὄμματὰ τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ Ἐρεχθείου, τοῦ Θησείου καὶ τόσων ἐνδόξων ἀνακινήσεων, διακοιμωδουμένων καὶ ἐμπικριζομένων τοὺς προγόνους ἡμῶν, χωρὶς οὐδὲ κραυγὴν ἀγανακτήσεως καὶ ἀποστραφῆς ν' ἀρῆσιόμεν· χωρὶς διὰ συριγγίων καὶ ὕδρων ν' ἀποδιώξωμεν τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς ξένους ὑποκριτὰς καὶ τοὺς ἐπιτρέψαντας αὐτοῖς τὴν παράστασιν· ἠθέλωμεν μάλιστα ρίψαι καὶ ἀνθοδέσμα· ἂν τοῦτο δὲν ἦτο ἐμποδισμένον παρὰ τῆς Ἀστυνομίας. Ἐν Βερολίῳ, ὅπου, φαίνεται ὑπάρχουσι περισσότερα Ἑλληνικὰ καρδιαὶ εἰς Γερμανικὰ στήθη, ὅτε πρῶτον ἠθέλησαν νὰ παραστήσωσι τὴν παρωδιαν τούτην, κακὴν κακῶς ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς· καὶ ἡμεῖς; . . . γενναϊότεροι ἐκείνων τοὺς ἠνέχθημεν.

Ἐν τούτοις αἱ παραστάσεις τοῦ vaudeville ἐξακολουθοῦσι τακτικώτατα, αἱ μητέρες ὀδηγοῦσιν ἐκαὶ τὰς νεαρὰς θυγατέρας των, οἱ πατέρες τὰ τέκνα των καὶ πάντες ἀντὶ εὐτελοῦς ποσοῦ τριῶν δραχμῶν λαμβάνουσι μαθήματα πρακτικῆς ἠθικῆς, ἄτινα, βεβαίως θὰ συντελέσουν εἰς μόρφωσιν αὐτῶν.

IV

Κοιμῶμαι καὶ ὄνειρέδομαι, ξυπνὸς ἐπὶ νοῦμου σ' ἔχω· Κι' ἀνοίγω τῆς ἀγκάλης μου, θερρῶ κοντάμου σ' ἔχω.

UN CADAVRE

Καὶ τὰ cafés chantants, τὰ ἐνδοξα ταῦτα κέντρα τῶν θυμάτων τοῦ ἔρωτος — καὶ τῆς μουσικῆς; — Ἐργάζονται πλειότερον καὶ ἀκριβέστερον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, καὶ οἱ φοιτηταὶ αὐτῶν εἰσὶ τακτικώτεροι τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου, καθότι οὐδὲ μὲχρι τοῦδε ἐσημειώθησαν ἀπόντες καὶ ἂν τοῦτο ποτὲ συνέβη, ἐδικαιολόγησαν προστηκόντως ἢ διὰ μαρτύρων ἢ διὰ

πιστοποιήσεως ἰατρικῆ· τὰς ἀπουσίας των. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι πλὴν κολακευτικόν διὰ τὰς τρυφερὰς δεσποινίδας τῆς Κερφενεῖας· ἀλλὰ τί πταίμεν ἡμεῖς, ὅταν τὰ βλέμματά των δὲν ἔχῃ τιν — ὡς λέγουσι τουλάχιστον τὰ θύματα — τὴν μαγνητικὴν δύναμιν ὅσην τὰ τῆς μελανορθάλμου φανῆς δι' ἧς ἔλεγε τις δικαίως τὸ δημῶδες!

Αὐτὰ τὰ μὲν καὶ τὰ ὁμοίωσιντας στοιφογοῦσιν ὅτι κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα, νὰ ἴδῃ τὴν ζωὴν χαρίζου.

ἢ τῆς μικρῆς Μαρίκας, καὶ τὰ μειδιάματά των τὴν ἀκρίβειαν ὅσην τὰ τῆς ξανθῆς Κοντίνας· ὅταν καταλλίλως νομίζω, δυναταί τις νὰ εἴπῃ τὸ ἐπίσης ὀνημῶδες:

Ἄσπερ γάρ μου γλάκι μου ποτὲ ἀκοκκινίσας· Νὰ πῆ τὸ γέλιο χ' εἶλε σου, ἔλανα μὲ γιάσας.

Ναί, χάρεται ἀναγνωστῆραί μου, ἔλθετε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ café chantant τῆς Ἑλιπίδος ὅπου μέχρι τοῦδε δὲν εἶχε ὠδήγησιν — καὶ τὸ εἶναι σπουδαία παραλειψίς — καὶ ὅμ. λογίσαστε, ὡς τόσοι ἄλλοι, ὅτι δικαίως ἡ δεσποινὶς φανῆ, ἡ συμπαθὴς καὶ μεγαλοπρεπὴς κόρη τῆς Βοημίας, ἀνεγνωρισθῆ ὡς ἡ βασίλισσα (regina) τῶν γυναικῶν ὄλων τῶν cafés chantants ὅτι ἡ μικρὰ Μαρίκα, τὸ τρυφερὸν τοῦτο ἄνθος τῆς Γερμανίας εἶναι ὀλίγον ἐρωτότροπον, ὅτι ἡ ὡραία Κοντίνα ἔχει μικρὸν καὶ γλυκύ στόμα, ὅτι ἔχει πολὺν χάριν ἡ φιλομειδῆς Ρόζα, εὐφύιαν ἡ Μαρίκα, γλυκεῖαν φωνὴν ἡ Ἀλμπερίνα, καλωσύνην καὶ εὐγένειαν ἡ Ἄννα. Πιστεύω δὲ ὅτι δὲν εἶναι φόβος νὰ ὑπαχθῆτε εἰς καμμίαν τῶν τριῶν κατηγοριῶν διὰλ. victimes, cadavres καὶ bons-hommes εἰς ἃς διακροῦνται οἱ προσερχόμενοι ἔρασταί, καθότι καὶ σεῖς ὡς γυναῖκες ἔχετε τὰ θύματά σας.

Ὁ πτερυγοφόρος ἔρως, ὁ μικρὸς αὐτὸς πλὴν προσοικλῆς τύραννος, ὃν τοσοῦτον οἱ ἡμέτεροι καὶ ὄλων τῶν λαῶν πρόγονοι ὕμνησαν καὶ οἱ νεώτεροι θεραπεύουσι καὶ εἰς οὐ τὰς ἰδιοτροπίας ὑποχωρεῖ ἡ λογικὴ, ὁ ἀριθμῶν πλειότερα θύματα ἢ αἱ φίλοι μας Γερμανίδες, ἐγκαταλείψας τὰ θέατρα καὶ τὰς ἐσπερίδας, τοὺς χοροὺς καὶ τὰς διασκεδάσεις, τὰς ὡραίας Ἀπιδῆς καὶ τὰς παρκαμικκῶνας κόρας, ἀπεσύρθη, ὡς τις κορεσθεὶς γέρον, εἰς γωνίαν τινα τῶν cafés chantants, ἐν ᾗ εὐχαρίστως διέρχεται τὰς

ἐσπερίδας του ὄρατος ἀδύνατος ἐπὶ ἄρα μὲ τὰς ἀνοήσιαι τῶν ἐπιτημιαν βροτων καὶ μὲ τὰς πονηρίας τῶν καλῶν ὀνημῶδων. ὦν ἡ καρδία μεγαλειότερα τῶν πνευμένων των καὶ πορωδέστερα τοῦ καλλυμνακικοῦ σπόγγου, δεχεταὶ εὐχαρίστως καὶ ἀποβάλλει δι' ἑλαφρὰς πιέσεως, ὡς ἐκεῖνος τὸ ἰδῶρ, ἀπειρα καὶ ποικίλα αἰσθήματα. Εἰσεργεταὶ ἐν αὐτοῖς ὁ μικρὸς τῆς Κυπριδος υἱὸς γωνίης νὰ πληρωθῇ, ὡς θεός, καὶ τοποθετεῖται ὡς πνεῦμα — πονηρὸν ἢ μὴ ἀγνώω — εἰς τὰς καρδίας τῶν πολλῶν αὐτοῦ πελατῶν, οἵτινες, δίκην ζῆτρων ζυλιον, ἀναρλέτρων, καὶ ἀπὸ τὴν πυρὰν τῶν βλεμμάτων τῶν ὑπαγερτρων τῆς Βοημίας. Πρὸς ἐν βλεμμάτωρα καὶ ἀναγνωστῆρα, ἀφοῦ εὐχεσταθῆς νὰ μὲ ἀκολουθήσας μεχρὶς ἐδῶ, ἐπὶ τῶν νεανίου ἐκείνου, ὅστις δια τῆς τακτικῆς ἐν τῷ café chantant φοιτήσεως του, διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐρωτικῶν του ὑποχρεώσεων καὶ διὰ τὴν ὑματωσιδεσπότην διαγωγὴν του προσβιδάσθη ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὴν ἀνωτάτην τάξιν, τὴν τῶν bons hommes, καταστὰς ἀντάξιος νενυμφευμένου τινὸς κυρίου καὶ τινων ἐρωτολήπτων παιδιῶν. Ἰδὲ αἰτὸν ἡ οὐιλία του διακόπτεται ὑπὸ τὴν ἐπιδρομὴν διαφόρων αἰσθηματικῶν σκεψῶν, ἡ ἡτύχη τῆς καρδίας του ὦχετο ἀπίστωτα, στενάζει, ἐγείρεται, ἀκίνηται, ἀναχωρεῖ, ἐπιστρέφει καὶ βρυβάζει ὡ σκληρὰ Γερμανίς, ὅπου ἐν πυρκαϊᾷ ἠναλῆς εἰς τὸ νέον ἐκεῖνο σπῆθος! Ἰδὲ τὸν ἄλλον ἐκεῖνον, τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν τάξιν τῶν cadavres, οὗ ἡ σκέψις ὑποχωρεῖ εἰς τὸ αἰσθημα καὶ εἰπέ μοι, φιλιτάτη μου, ἂν εἶναι τι γελοιοδέστερον ἢ τὸ ν' ἀγαπᾷ τις ὄντα, ἄτινα ἀπερχόμενα τῆς πατριδοστων πρὸς ἐργασίαν, ἀφίνουσιν ἐν αὐτῇ τὰς καρδίας των, λαμβάνοντα ἀντ' αὐτῶν βολίον ἢ κιθάραν εἰς τὰς χεῖρας, πυρὰν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐρωτικά μειδιάματα εἰς τὰ χεῖλη! Εἰπέ μοι, ἂν εὐφυῶς ἴσως θὰ μοι εἴπῃς προσοικλῆς μοι ἀναγνωστῆρα, ὅτι ἡ ἴδιαν τὰ cafés chantants εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅπως ἐκαθαρισθῶσι καὶ ἐπιπλείωσωσιν οἱ βλάκες, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι συμφέρον ἡμῖν νὰ παραδεχθῶμεν, διότι τότε πρέπει ν' ἀπελπισθῶμεν δι' αὐτὸ τὸ ἔθνος. . . ὅπως δῆποτε διακρίβη ἡ νομισσύνη.

V

Μεθ' ἡμέρας τινὰς ἢ διὰ τοῦ ἐν τῷ χάρι-
τη συντάγματος καὶ τῶν φωνῶν τῶν ἀρει-
μανίων πατριωτῶν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως
ἐδραϊώσασα καὶ ἐξασφαλίσασα τὰς ἐλευθε-
ρίας τῆς πατρὸς τοῦ Περ κλέους, ἐκπληροῦ-
σα τὰς πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ θρησκείαν
ὑποχρεώσεις τῆς, θὰ ῥιφθῆ τυφλῶς εἰς δύο
διαφόρους ἐνεργείας, δύο τερπνάς διασκε-
δάσεις, καθ' ἃς θύουσιν ἀφθόνως εἰς τὸν θεόν
τῶν προπατόρων των Βάκχον οἱ ἀπόγονοι
αὐτῶν, εἰς ἀνάμνησιν βεβαίως τῶν ὠραίων
τῆς ἀρχαιότητος χρόνων, — εἰς τὰς ἀπὸ-
κρυφὰ καὶ τὰς ἐκλογίαις. Εἰ καὶ διάφοροι
εἶναι ὁ προσηρισμὸς τῶν ἀποδυομένων εἰς
τούς δύο τούτους ἀγῶνας, καθότι τῶν μὲν
λήγει εἰς τὸ μασκάρισμα τῶν δὲ εἰς τὸ βῆ-
μα καὶ τὴν κοινὴν ὠρελαίαν, ὅμως τὰ μέ-
σα τῆς ἐκτελέσεως εἶναι σχεδὸν ταῦτά.
Οἶνος καὶ παραφορά μκιακὴ καὶ φωναὶ
βραχναὶ καὶ ἄσματα ἀπόζοντα διτινίτου
καὶ ἀναρχία ἀφ' ἐνός, οἶνος καὶ παραφορά
καὶ φωναὶ καὶ ἄσματα καὶ ἀναρχία ἀφ' ἑτέ-
ρου· μία μόνον διαφορὰ ὑπάρχει ὅτι εἰς μὲν
τὸν πρῶτον πρωτεύει ἡ τοῦ σώματος με-
τεμπίσεις, εἰς δὲ τὸν δεύτερον ἡ τῆς συ-
νειδήσεως. Θὰ γελάσωμεν ἀρκούντως, φίλ-
τατοι ἀναγνώσται, διὰ τὰς διττὰς ταύτας
ἐορτὰς καὶ ἔτι πλείοτερον βλέποντες ἀνκ-
μιζ μασκαράδες καὶ ὑποψήφιους, φωνὰς
κωδωνορῶων καὶ φωνὰς δημοκόπων καὶ
δημαγωγῶν. Σιωπὴ ὁ λαὸς καλεῖται εἰς
ἐνάσκησιν τοῦ πολυτμωτέρου του καθήκον-
τος ὅπερ το σύνταγμα παρέχει αὐτῷ, καὶ
οἱ δημοκόποι καὶ δημαγωγοὶ εἰς ἵσας πα-
νοουργίας καὶ μηχανορραφίας τὸ πνεῦμά των
ἐπιτρέπει. Κατόπιν ὄλων τούτων μὴν ἀμ-
ριβάλλεται ὅτι θὰ ἔχωμεν ὄντως ἐθνικὴν
ἀντιπροσωπείαν, ἀπορρέουσα ἀπὸ τῆς θέ-
λησιν τῶν φορολογουμένων πολιτῶν καὶ
οὐχὶ τῶν φορολογούντων τραμπούκων.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Εἶπον ἐνώπιον τοῦ εὐφροῦς Κου Μ...
ὅτι: αὐστὶς πληρώνει τὰ χρέη του πλουτεῖ»
— Μπά! μπά! ἀπήντησεν, αὐτὰ εἶναι
διαδόσεις τῶν δανειστῶν.

Ὁ χαρίζεις καὶ πνευματώδης Ἀρλεκίνος
Δομίνικος, ὅστις ἐπὶ τῆς βασιλείας Λουδο-
βίκου τοῦ ΙΔ' τοσοῦτον ἐθαυμάσθη, εὐρισκό-
μενος ἐστέραν τινα εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ βα-
σιλέως ἐθεώρει μετὰ ἰδιαίτερου ἐνδιαφέρον-
τος πινάκιον μετ' ἐπιδίκα. Ὁ βασιλεὺς
παρατηρήσας τοῦτο εἶπεν εἰς τὸν ἀξιωμα-
τικὸν τῆς ὑπηρεσίας: ἀς προσφέρωσι τὸ
πινάκιον τοῦτο εἰς τὸν Δομίνικον» — Εὐ-
χαριστῶ μεγαλειότατε, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπιδί-
κας μετ' αὐτοῦ.» Ὁ βασιλεὺς ὅστις ἐνό-
ησε τὸ πνεῦμα τοῦ Δομίνικου ἐπανελάβε:
«Μετὰ τῶν περδικῶν βέβαια.» Οὕτως ὁ
Δομίνικος, διὰ τῆς εὐφροῦς αἰτήσεώς του
ἐκέρδισε τὰς περδικὰς καὶ τὸ πινάκιον ὁ-
περ ἦτο χρυσοῦν.

Παῖς τις ἀρνούμενος ἐφ' ὅλην ἡμέραν νὰ
εἶπῃ Α τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ ἀλφαβή-
του, ἐδάρη ἀνηλεῶς. Ὁ Κ. Κ... ἰδὼν τὸ
παιδίον ἐνδακρυ, ἐρωτᾷ τὴν αἰτίαν λαθῶν
δ' αὐτὸ εἰς τὰ γόνατά του τῷ λέγει: «Μι-
κρὲ μου φίλε, διατί δὲν ἠθέλησας νὰ εἶπῃς
τὸ Α; τοῦτο δὲν εἶναι δύσκολον.» Τὸ
παιδίον κλαίει πλὴν δὲν ἀπαντᾷ. Ἐπιμέ-
νουσιν, ἡ αὐτὴ σιωπὴ. Τὸ θωπεύουσιν ὅμως
εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε ἀπαντᾷ στενά-
ζον. «Διότι μόλις ἀποφασίσω νὰ εἶπω Α
θὰ με ἀναγκάσωσι νὰ εἶπω Β.»

Κύριός τις προσεκάλει φίλον του εἰς
γεῦμα· ὁ προσκαλούμενος ἀπήντησεν. «Ἐ-
γὼ θὰ σᾶς προσκαλέσω· ἀλλὰ νομίζω ὅτι
δὲν ἔχω τίποτε καλὸν σήμερον.» Ἠξέυρει
Κώστα (ὄνομα τοῦ ὑπρέτου) τί ἔχω σήμε-
ρον; — Ἐχεις ἀφέντη κεφαλὴ βοϊδίσις.

ΛΥΣΙΣ

Τοῦ ἐν τῷ ΙΑ' φυλλαδίῳ αἰνίγματος
Μυε.λός — ὕε.λος — μῦ.λος — μέ.λος
— ἔ.λος.

ΑΙΝΙΓΜΑ ΙΑ'.

Τὸν οὐρανὸν ἐλήστευσα πλὴν εἶμαι εὐεργέτης
Ἡμάρτησα; Μ' ἐσπάραξεν ὠραλὸς ὑψηπότης.
Ἄνευ τοῦ πρώτου μέλους μου μακρὰν καὶ τοῦ διευ-
[τέρου
Ὁ ποῦ; ἂν εἶναι ὅμοιος μετὰ τῆς κεφαλῆς μου,
Τὸν οὐρανὸν ἠτένισα καὶ εἶδον ἐκ προτέρου
Τὶ θὰ συμῆθ. Σιβάσθητι, ἀγία ἡ ἰσχὺς μου

ΙΑΚ. ΚΡΙΑΛΑΣ!

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Αἷτια ἀνεξάρτητα τῆς ἡμετέρας θελήσεως ἐπέφεραν τὴν καθυστέρησιν μέ-
χρι τοῦδε τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος φυλλαδίου, τελευταίου τοῦ ἔκτου ἔτους
τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης. Ἦδη ὅμως τῶν αἰτίων τούτων ἀποσβεσθέντων καὶ
τῶν ὑποθέσεων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης βελτιωθεισῶν καὶ τακτοποιηθεισῶν
θέλει αὐτῇ ἐκδίδεσθαι τοῦ λοιποῦ τακτικώτατα καὶ συμφώνως τὸ προγράμματι
αὐτῆς, πεποιθὴς ὅτι θέλουσιν ἐξαιολουθήσει συντρέχοντος αὐτῆν οἱ μέχρι τοῦ-
δε συνδρομηταὶ τῆς, οἱ πᾶν εὐγενῶς ἐκτελέσαντες τὰς ἑαυτῶν ὑποχρεώσεις.
Πρὸς τοὺς συνδρομητὰς δ' ἐκείνους οἵτινες εἰς οὐδὲν λογισάμενοι τὰς ὑπογρα-
φὰς των ἐλησμόνησαν τὰς πρὸς ἡμᾶς ὑποχρεώσεις των, ἐνῶ ἀπαιτοῦσι τὴν
ἐκπλήρωσιν τῶν ἰδικῶν μας, οὐδὲν ἄλλο λέγομεν ἢ ὅτι καὶ αὐτοῖς ἀπονέμομεν
τὰς ἡμετέρας εὐχαριστήσεις δι' ὅν ἐλάμβανον κόπον νὰ τέρπωνται ἂν οὐχὶ νὰ
ὠρελῶνται, δωρεάν.

Ἐλπίζομεν ὅτι μετὰ τὴν ταχεῖαν ἐκδοσιν τοῦ Α' φυλλαδίου τοῦ ἐβδόμου
ἔτους νὰ κατορθώσωμεν ὅπως ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ἐκδίδεται κατὰ τὰς ἀρχὰς
ἐκάστου μηνός.

Μεταξὺ τοῦ ἡμιφύλου 14 καὶ 15 τοῦ παραρτήματος συνέβη ἔνεκα ἀπωλεί-
ας τοῦ χειρογράφου παράληψις δύο σελίδων, ἃς σήμερον ἀναπληροῦμεν.
Εἶδοποιούμεν τοὺς ἐν ταῖς ἐπρχίαις κυρίους συνδρομητὰς ὅπου δὲν ἔχομεν
εἰδικούς ἀνταποκριτὰς, ὅτι θέλομεν διακόψει τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐθνικῆς
Βιβλιοθήκης, ἐάν μετὰ τὴν λείψιν τοῦ Α' καὶ Β' φυλλαδίου δὲν μᾶς ἀποστειλ-
λωσι τὰς συνδρομὰς των.

Ἐν Ἀθήναις 4 Ἰανουαρίου 1872.

Ἡ Διεύθυνσις.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΞ ΕΠΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΦΥΛΛΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

Κ Π Ο

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

ΕΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ

Ἀρχόμενον ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου καὶ λήγον τὴν 31 Ἰοβρίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ο ΕΠΑΡΤΟΣ ΕΡΩΣ

Μυθιστόρημα ὠραιότατον τοῦ συγγραφέως τῆς Ἀθιγγαρίδος Ξαβερίου δὲ Μοντεπέζ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Τὰ φυλλάδια τῆς «Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης» θέλουσιν ἐνίοτε κοσμεῖσθαι δι' εἰκόνων εὐρωπαϊκῆς τέχνης καὶ μουσικῆς, ἣν προθύμως ὑπεσχέθη νὰ παρέχῃ ἡμῖν ὁ γνωστός καὶ διακεκριμένος καλλιτεχνὴς Κύρ. Παριζίνης.

Συνδρομηταὶ καταγράφονται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ τῶν ἀδελφῶν Πεφῆ καὶ τῷ συντάκτῃ.

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ. | ΟΛΟΣ ΜΗΑΤΙΑΔΟΥ ΑΡΙΘΜΟΣ 6.

1871